

močeh nekoliko za združenje na gospodarskem polji. Centralna posojilnica slovenska bode prej ali slej v resnici slovenski osrednji denarni zavod, čegar obsežnost, delokrog in moč bodo pa seveda odvisne vsikdar od slovenskih posojilnic.

Poučni in zabavni del.

Varšavski spomini iz 1830. leta.

(Ruski spisal N. P. Makarov.)

I.

Prihod v Varšavo in ostrog.

Strijc je stanoval v Varšavi v Aleksandrovski vojašnici, ki je bila prav na konci mesta ob bregu Visle, kjer sedaj stoji grozna utrdba. Jedva smo mi prišli, ko se je novica o tem razširila po vseh vojašnicah. Ta trenutek je prišlo v strijčevo stanovanje mnogo častnikov, pozdravili so ga z odkritosrčnim veseljem, kajti ni ga bilo v polku častnika, ki bi ne bil ljubil Valerjana Makariča.

Jaz sem bil nekako omamljen. Vse je zame bilo tako novo, popolnoma nepodobno temu, kar sem poprej videl. Živo gibanje po ulicah, obilje vojaških uniform, epolet, čelad, okrašenih z grbi, vrvicami in visokimi cilindričnimi žimnimi čopi ali gumbi, ravnih in triogelnih klobukov, nad katerimi so vihrali široki čopi petelinovih peres, črni in beli; vse to je name napravilo silen vtis. Kar se tiče poljščine, je jako vznemirjala moj sluh, v katerem se je bilo začelo razvijati čuvstvo melodije. Posebno so dražile moj sluh besede in fraze, v katerih je polno sikavcev in šumevcev, katerih ima polno poljščina. Kar mi je pa ugajalo in name napravilo najugodnejši utis, to so raznoševalci slaščic iz slaščicarn, katere so v Varšavi bile posebno dobre in slovele s svojimi okusnimi sladkimi kolači in karamelki. V Varšavi je bil pregovor: Sladek kot Lesselov (ime tedaj znanega slaščičarja) karamel.

Drugi dan po svojem prihodu se je Mičurin predstavil cesarjeviču, kateri mu ni rekel nič besedice zaradi tega, da je več kakor tri tedne prepozno prišel. Sicer v Varšavi skoro nikdar niso nobenega kaznovali, ako se je prepozno povrnil z vojaškega odpusta. Najprej so naročili meni novo obleko in ko je prišla, predstavili so me poveljniku litovskega gardnega polka generalnemu majorju Koškinu, a potem so me peljali v Brilevsko hišo in me ondu predstavili velikemu knezu Konstantinu Pavloviču. Cesarjevič je bil pri najboljši volji, sprejel me je jako prijazno, potepljal me po rami in na prošnjo Mičurinovo imenoval me za podpraporščeka litevskega gardskega polka in me odkazal prvi fuzilirski stotniji, kateri je tedaj bil poveljni stotnik Grabbe, jeden najboljših častnikov v vsej gardski diviziji, prijatelj in sovrstnik mojega strijca. Jaz sem bil še premlad za to, da bi opravljal redno vojaško službo, kajti nisem še mogel z jedno roko vzdigniti na rame tedanje težke vojaške puške in veliki knez je bil tako dober, da je dovolil bivati mi pri strijci,

nositi mi junkersko uniformo, dobivati podčastniško plačo in končati svoje domače izobrazovanje, jemajoč lekcije pri raznih učiteljih, dokler mi leta ne dopuste vstopiti v šolo gardskih podpraporščikov. Tako se je začelo novo pol vojaško življenje.

Strijc ni ostal več kakor štirinajst dnij v Varšavi. Dobil je zopet odpust za osemindvajset dnij in ob jednom dovoljenju, da se oženi z moskovsko knežnjo; v začetku maja je odpotoval iz Varšave in je pustil mene pod nadzorstvom jednega svojih polkovnih tovarišev, stotnika Žerebcova. Učenje se še ni začelo in zatorej sem užival popolno svobodo, katere pa nisem zlorabil. Strast za neumnosti mi je bila že prešla in postal sem bil reden, krotek in ubogljiv deček, a ob jednom jako raveden. V meni se je bilo vnelo že jako veselje do učenja, ob jednom tudi veselje do godbe, to je do igranja na goslih. Toda za moje učenje so se določile jako tesne meje, to je meje vojaškega izobraženja, katero sem pozneje dobival. To je bila velika nesreča za dečka, iz katerega bi klasična izobraženost bila mogla narediti kaj dobrega. Darovi dečka, katerih ni nikdo spoznal, ostali so nerazviti, zgubljeni zaradi jednostranske in najpovrhnejše vzgoje.

Pričakujoč povratka strijca sem se sprehajal po Varšavi v svoji prejšnji obleki in pogosto v družbi Andreja Basmanova, pogosto pa tudi sam. Po dvakrat na dan sem se kopal v Visli in vadil se v plavanji; rad sem jedel razne slaščice, čital stare romane in časopise iz strijčeve knjižnice. Z nepotrpežljivostjo pričakoval sem strijčevega povrata. Rad bi bil videl novo svojo teto, o kateri mi je žužnjel na ušesa Valerjan Makarič vso pot od Moskve do Varšave, hvalec lepoto svoje neveste in je rekel mej drugim tudi tole:

— Katarina je popolnoma po mojem vkusu, temnolasa, malo zamolkla, velik rimski nos, jedno oko malo manjše od družega, in naposled visoke rasti, da se ni treba pripogibati, da se jo poljubi.

In kaj mi ni vsega še govoril o bodočej moji teti in „tovarišici svojega življenja“. Tedaj mi je obetal kupiti dobre gosle in dati mi dobrega učitelja na tem odličnem instrumentu, ki vlada v orkestrih in po koncertih. Zato sem težko in z močnim bitjem časa prisrkoval trenotka, ko dobim gosli in učitelja. V tem so prvega julija peščete varšavske posadke odšle v ostrog, jaz sem šel sprehajati se, da vidim, kako je šel litovski polk. Ta ostrog je bil v dve vrsti od Marimontske in jedno od Povonskove zagraje. Ostrog je bil postavljen v raztegnjeni črti, in je zatorej zavzemal veliko prostora, začenjajoč na desni s peto baterijsko stotnijo gardskega topništva, za katerim so sledili litovski gardski polk, in poljski telesni grenaderski polk, ki so sestavljali prvo brigado grenaderske divizije. Za prvo je bila nastanjena druga gardska brigada, t. j. poljski pijonerski batalijon in volinski gardski polk. Dalje so bile tri peš divizije poljske vojske in topničarstva. Ker so vojaki bili v ostrogu cele tri mesece, bil je jako skrbno in natančno narejen. Vojaki so bili v šotorih, razvrščenih v treh vr-

stah. To je bila prva črta ostroga. V drugi vrsti bile so častniške barake, narejene jako trdno iz desk in dovolj prostrorne, kajti imele so po dve do tri sobe. Pri vsaki baraki je bil senčnat vrtec s stezicami in gredami cvetlic. Mej šotori in barakami je bila dovolj široka, s peskom posuta in utrjena cesta obrobljena z visokimi piramidalnimi topoli, za barakami je bil ravno tak topolov drevored. Zadaj za barakami je bila tretja črta iz stotnijskih kuhinj, ki so bile dovolj prostrorne, svetle, pripravne in zunaj ometane. Za kuhinjami je bila četrta črta stotnijskih vrtov. Sredi vsakega vrta bili sta po dve veliki klanici iz desk, v katerih so bili stotnijski pisarji, krojači, čevljarji, in nekateri starši podpraporščiki. Mlajši so bili v šotorih z vojaki. V teh vrtih so bile tudi barake narednikov, jako prostrorne in mične. Poleg tega je skoro vsak narednik imel v vrtu lopo od desk. Te lope dajali so v najem tem podpraporščikom, kateri so dobivali kaj od doma. Večina podpraporščikov je bilo iz revnega poljskega plemstva in niso družega dobivali kakor plačo, dovolj veliko (28 rubljev v srebru vsako četrto leta, poleg tega pa še vso opravo na drž. stroške). Za črto stotnijskih vrtov je bil kostanjev drevored, z jedno besedo, ostrog je bil iz prekrasnih vil, z jako zdravim, svežim zrakom. V sredi ostroga so bili jako obširni ribniki, dovolj globoki, obdani s senčnatimi gozdiči. To je bil lep kraj za kopanje. (Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Ženske na vseučiliščih. Cesar je dovolil, da se na ogerska vseučilišča vsprejemajo ženske in sicer na zdravstveno in modroslovno fakulteto. Ako se jih dosti oglasi, se bode tudi poskrbelo za pripravljajno o izobraženje za vseučiliške študije.

Najstarša preproga. Lani je mehitarijski pater Gregorij dr. Kafankiar prinesel na Dunaj iz Carigrada preprogo iz leta 1202. Preproga ima letnico vtakano. Na preprogi je neki armenski napis. To je gotovo najstarša preproga, kolikor je dosedaj znanih.

Vulkani v Beringovem morju. Na alajtskih otocih letos blujejo vsi ognjeniki, kacic štirideset po številu. Mej dvema otokoma se je vzdignila zemlja iz morja in sta se torej združila v jeden otok.

Julij Jernej Saint Hilaire, slaven francoski državnik, je umrl v 91. letu. Rojen je bil v Parizu dne 19. avg. 1805. in je po dovršenih študijah dobil službo v finančnem ministerstvu in se je hkratu pečal s časopisjem. Od 1827. do 1830. leta bil je jeden glavnih sodelavcev časopisa „Globe“. Po vstaji 1830. leta je ustanovil časopis „Bon Sens“ in pisal z drugimi opozicijski listi. Nekaj let pozneje se je začel bolj pečati z znanstvom in je mej drugim izvrstno prevlel Aristotelovo delo v francoščino, kar mu je pomoglo, da je 1838. l. postal profesor grške in rimske filozofije na College de France. Drugo leto je postal član akademije znanostij. Leta 1851. je bil voljen v ustavni zbor in se pridružil zmerni stranki. Leta 1851., ko Napoleon IV. napravi državni prevrat, so ga bili zaprli v ječo Mazas. Popustil je službo, ker ni hotel priseči Napoleonu zvestobe. Z Lessepsom je od 1855. do 1858. leta delal pri Sueškem prekopu. Od 1867. l. je bil konservator sorbonnske biblijoteke. Leta 1871. se je kot član zbora v Bordouxu zopet jel bolj pečati s politiko in delal na to, da se je Thiers imenoval načelnikom eksekutivne oblasti. Postal je Thiersov generalni tajnik, kar je ostal do smrti tega veli-

cega francoskega državnika. 1880. l. je v Ferryjevem ministerstvu postal minister vnanjih stvari. Ko je palo Ferryjevo ministerstvo, se je zaradi starosti umaknil političnemu življenju. Spisal je več del o modroslovji in vzhodnih verah, zlasti o budajizmu in mohamedanizmu.

Novice.

— **Deželnozbornske volitve.** V mestih in trgih je pa narodna stranka zmagala z vsemi svojimi kandidati. Voljeni so nastopni gospodje: V Ljubljani: Peter Grasselli in Ivan Hribar; v Idriji: dr. Danilo Majaron; v Kranju in Loki: Viktor Globočnik; v Tržiči, Radovljici in Kamniku: Ivan Murnik; v Postojni, Vrhniki in Loži: Josip Lenarčič; v dolenskih mestih: dr. Ivan Tavčar; v Koševji je voljen Nemeec Alojzij Loy. V trgovski zbornici izvoljena sta: Ivan Perdan in Janko Krsnik. V veleposilstvu so voljeni: Ervin grof Auersperg, Leo grof Auersperg, Franc vitez Langer, Leopold baron Liechtenberg, dr. Andrej Schaffer, Josip baron Schwegel, Josip Anton grof Barbo, Alfred baron Wurzbach, Feliks pl. Lenkh in Karol Luckmann.

— **Oklic hišnim posestnikom ljubljanskim!** Dobro vedoč, da z dosedanjimi nepovratnimi podporami in brezobrestno ponapredščino države velikej večini hišnih posestnikov ljubljanskih, tudi če se vzame v poštev privatni kredit, ki ga zamorejo deležni postati, ne bode pomagano, volil je občinski svet v svojej seji dne 31. oktobra t. l. poseben odsek, kateremu je naročil sestaviti in predložiti načrt peticije do vlade in državnega zbora za novo nepovratno podporo in brezobrestno ponapredščino onim hišnim posestnikom, ki se vsled nedostatne dosedanje podpore potrebni in vredni nove. Da bode mogoče to peticijo dobro utemeljiti in s številkami podpreti, treba pa je pozvedeti, koliko so posamezni hišni posestniki prvotno naznanili svoje škode, koliko so prosili ter koliko zagotovljeno dobili državne nepovratne podpore in brezobrestne ponapredščine. Občinskemu svetu je dobro znano, da so se v mnogih hišah že potem, ko so prve prošnje oddane bile, pri popravah pokazale mnogo večje poškodbe, kakor se je preje mislilo in da so nekatera poslopja, o katerih se je sodilo, da se bodo popraviti dala, vsled poznejših komisijonelnih ogledov bila določena za popolno porušenje. Vse take slučaje treba je v novih prošnjah izrecno navesti ter s prilogami — izgotovljenimi po stavbinskih veččakih — dokazati, za koliko se je vsled tega škoda povečala. Konečno pa naj hišni posestniki v svojih prošnjah ozirajo se tudi na ono 3 odstotno posojilo jednega milijona goldinarjev, katero je pooblastil državni zbor vlado, da sme v slučaju potrebe izposoditi hišnim posestnikom ljubljanskim za popravo po potresu poškodovanih poslopij. Ker je opravičeno upanje, da se za to posojilo dovolijo večletni odplačevalni obroki in da se za-nje ne bode zahtevali sirotinska varnost, bode tudi ž njim izdatno pomagano hišnim posestnikom in naj zato blagovole v svojih prošnjah naznaniti, po koliko si ga žele, pri čemur pa naj se izogibajo vsakemu pretiranju. Prošnje v smislu tega oklica sprejemal bode mestni magistrat najkasneje do 10. decembra 1895 in sicer le, ako bodo spisane na tiskanih obrazcih, ki se dobivajo brezplačno v mestnem ekspeditu.

— **Mestnemu magistratu ljubljanskemu** je glasom poročila finančnega odseka v zadnji seji občinskega sveta došlo 162.750 gld. 57 kr. potresnih daril. Porabilo se je dosedaj za barake, podpore itd. 92.616 gld. 31 kr., ostane torej še za razdelitev 71.240 gld. 68 kr.

— **Za novo vladno poslopje** je kupil erar od kranjske stavbinske družbe stavbišče na vogalu Erjavčeve in Tržaške ceste. Z zgradbo se utegne pričeti že pomladi.

z obleko, stroške z omiko svojih otrok in druge novo dobne izdatke, za katere v prejšnjih letih kmet ni vedel. Ako svojih poslopij ne popravlja, podere se mu stan za stanom, s tem ima navadno kaj velike stroške, ki so vselej neproduktivni, to je, odškoduje ga za nje nikakoršen dobiček od druge strani. Pa kaj bomo naštevati vse nadloge kmetijskega stanu! Vsaj že vsakdanji izrek: „Kmet je revež“ dovolj priča o njegovem neugodnem stanju, katero se osobito pri slabih letinah, uimah, živinski kugi, človeških boleznih in drugih nezgodah očitno pokaže. Radi tega tudi prijatelji kmetovalstva vedno premišljujejo, kako bi kmetu pomagali. Nekaj se povsodi stori za pospeh kmetovalstva; nekaj store kmetijske družbe s podružnicami, ko širijo poduk in dobra semena, stroje in druga sredstva med kmetisko ljudstvo razširjujejo in k varčnosti vspodbujajo. V pospeh kmetovalstva so kmetijske razstave, premovanja živine, razprodaja dobrih plemen po nizki ceni itd. Veliko se je koristilo v vinorodnih krajih, kjer je trta vsled trtne uši opešala, da so se začele nove trte deliti in dajati brezobrestno državna in deželna posojila.

Nova vlada hoče tudi pozorna biti na kmetovalstvo. Dokaz temu je že to, da je novi poljedelski minister grof Ledebur prvi izmed sedanjih ministrov stopil na pozorišče v državnem zboru.

Na predlog tega ministra je bil nedavno državni zbor skoraj soglasno sprejel zakon o državnih posojilih za izboljševanje zemljišč. Poročevalec gospodarskega odseka, vitez Mulewski, je navajal, da je bilo od l. 1868. do 1892. na dražbi prodanih 222.000 posestev, na katerih je bilo vknjiženega dolga 720 milijonov; pri prodajah se je skupilo le 472 milijonov, upniki pa so zgubili do 300 milijonov. Te številke naravnost kriče, da ne pretiramo, ko kličemo v svet: Usmilite se kmeta! V istini so razmere še žalostnejše, kajti v onih 25 letih še v mnogih deželah niso bile vrejene zemljiške knjige in torej statistika ne našteva vseh slučajev, ko je žalostno pel boben smrtno pesem tisočerm obupanim zemljiškim posestnikom.

Tako je samo na Kranjskem l. 1893. eksekutivnim potom bilo prodanih posestev za 363.127 gld., a nezadostno skupilo je znašalo 175.454 gld.

Te številke torej dalje dokazujejo, da vsled dolgov ne trpi le zadolženi kmet, marveč tudi slojevi prebivalstva, v obče narodno gospodarstvo. Te številke pa tudi zahtevajo, da morajo pričeti rešilno delo vsi merodajni faktorji, sicer propade tekom kratkih let ves kmetiški stan. To prepričanje so izražali vsi govorniki brez razlike političnih strank, dasi vsi niso bili zadovoljni z zakonom, trdeč, da je vrezan bolj za veleposestnike in da vlada zahteva previsoke obresti od izboljševalnih posojil.

Tudi mi trdimo, da ta posojila ne bodo rešila gospodarskega vprašanja, vendar pa upamo, da si bode marsikateri zemljiški posestnik z državnim posojilom izboljšal svoja zemljišča in tako tudi svoje gmotno stanje.

Načeloma najboljša stran novega zakona je, da pre-

bije dno nauku o brezmejni prostosti zadolževanja in da mu ta državni dolg bode vknjižen zemljišču, na ta način, da bode morala država ob slabih letinah čakati na povračilo.

Ta načelni razloček med navadnim posojilom in posojilom za določeno izboljševalne namene je jasno naglašal poljedelski minister grof Ledebur. Posojila bodo v prvi vrsti namenjena za osuševanje zemljišč ali pa za napeljevanje vode v suhe kraje. Ministerski predsednik je v svojem prvem govoru naglašal, da bode vlada podpirala slabejše in revnejše dežele, poljedelski minister pa je sedaj dostavil, da mora država v posameznih deželah podpreti revnejše dele poljedelskega prebivalstva, da si morajo olajšati težki boj za obstanek. Veleposestniki so si večinoma že sedaj sami pomagali, toda mali posestniki so bili doslej brez vse podpore in mnogokje tudi brez pouka. Marsikateri bi si bil rad pomagal, z veseljem izboljšal svoje posestvo, a nedostajalo mu je denarja. Novi zakon, pravi minister, bodi sam kažipot za prihodnost. Posojilo bode dobil posestnik za določen namen, kakor pri posojilnicah, dolg ne bode visel na zemljišču, temveč na dohodku, kar jedino je opravičeno.

Kmetijske raznoterosti.

Želod — krma za kokoši. Skušnje so pokazale, da je želod jako dobra krma za kokoši. Ko se jeseni nabere, dene se posušiti na peči in zmleti v moko. Nekaj te moke se pridene navadni krmi za kokoši, posebno je dobro, če se potrese v ostankih od mesnih jedij in krompirja, kateri se imajo dati kokošim. Tudi se lahko iz te moke izpeko majhni hlepčiki, ki se potem razmočijo v vodi in dajo mej drugo hrano kokošim. Kokoši, ki želod jedo rade neso.

Navajanje vode na travnike po zimi je škodljivo. Led, ki se naredi zamori travo. Zato naj se gleda da se travnik malo pred zimo posuši.

Poučni in zabavni del.

Varšavski spomini iz 1830. leta.

(Ruski spisal N. P. Makarov.)

II.

Nova teta z očmi različnega kalibra.

Za prihod Valerjana Makariča bilo je v vojašnici pripravljeno začasno stanovanje, sestavljeno iz dveh častniških stanovanj. Neko jutro sem se igral in begal za stavo z Andrejem po prostoru, ki je bil v sredi vojašničnih poslopij. K meni je priteknel Mičurinov sluga in rekel:

— Pojdite hitro domov; strijc je prišel.

V tek sem se spustil iz vojašnice. Pred hišo stal je ogromen ridvan t. j. voz s predkrovom, ves naložen s kovčegi, zaboji, vrečami, torbami in culami. Prišedši po stopnicah v nadstropje, kjer je bilo strijčevo začasno stanovanje, srečal sem v predsobi žensko; bila je mlada, malo zamolkla, a jako lepa črnolastka, z velikimi, črnimi,

umnimi in bistrimi očmi. Malo je manjkalo, da jej nisem poljubil roke, imevši jo za teto. Pa nakrat sem se domislil, da je teta velike postave, a ta — srednje; zatorej sem švignil mimo nje naravnost v sobo, kjer sem našel strijca. Poljubila sva se na čelo. Po tem me je strijc prijel za roko in peljajoč me v salon, glasno rekel:

— Katrica, Katrica! Priporočam ti mojega nečaka Nikla Makarova.

In strijc šel je z menoj v salon. Meni je skoro slabo postalo; padel sem z oblakov teh bleščečih fantazij in sanjarij, katere sem si bil napravil po stričevih besedah o teti. Pred menoj je stala visoka, suha, koščena in ploskoprsna mlada ženska. Obraz njen je bil umazan-zamolke barve; lasje črni kakor smola, pa ne namazani in malomarno pečesani; nos je bil velik in grbast; jedno oko je bilo črno in navadne velikosti, drugo pa tudi črno, pa mnogo manjše kot prvo, podobno razpoki, iz katerega so pa vrh tega vedno tekle solze z gnojem. Pozneje imenoval sem to oko „vedno tekoče oko tetino“.

— Meni je postalo neznansko žalostno in zoprno. Ne glede na svojo navadno odkritost in neznanje prevarjati, skril sem svoja težka čuvstva in poljubil teti roko. In zopet se mi je nekaj zgabilo. Roka bivše moskovske knežinje sedanje soproge štabnega stotnika garde je bila suha kakor okostnica, a kar je glavno, neumita, umazana.

Moj Bog! Moje drugo prevarjenje v svojem življenju je bilo še hujše kot prvo v Moskvi povodom pečnega maka. — Lepa črnolaska, katero sem videl v pred-sobi, bila je jedna izmed dveh hišen moje tete, Daša, dve leti starša od mene, a dobra, umna in spretna deklica.

— Zakaj ni Daša moja teta? — mislil sem, ko sem v drugič videl lepo hišinjo prišedšo v salon. Če tudi je priprosta hišinja, — premišljeval sem dalje, vendar je neprimerno lepša kot njena gospa rojena knežnja. Sicer je pa teta morda umna, dobra, nadarjena? . . . Bomo videli.

Moj Bog! Prevara moja glede tetinega uma bode nič manj huda in popolna, kakor glede nje lepote. Dolgo sem premišljal, kje so bile oči mojega strijca, ko je snubil moskovsko knežnjo. Kako se je mogel odločiti, da vzame to grdo, skoro pol slepo knežnjo? In zakaj mi je tako hvalil svojo nevesto. Pa ne le jaz, temveč vsi prijatelji in tovariši mojega strijca niso mogli razvozljati tajnosti tako čudne ženitve, zlasti ne, ker Valerjan Makarič tudi ni posebno veliko priženil; 50 tisoč rubljev v bankovcih, velik, grd in ne več nov voz, dve hišnji, kočijaža, strašnega nepridiprava, štiri baškirske konje, katere so mu pripeljali v Varšavo, a ž njimi ni bil moč voziti; držati si jih moral ob samem senu in suhe kakor trske, da so bili le za konjederca, če so se pa le malo popravili, so pa dirjali in vse razbili v prah, ridvan in predpotopni grdi koleselj. Naposled so vojni tovariši Mičurinovi prišli na to, da so mu za nevesto pokazali vso drugo dekle, ne knežnjo, a drugo, najeto, a pri poroki mu pa hitro podtaknili pravo knežnjo, kakeršna je

s „črnimi raznokaliberskimi očmi“. S tem je bilo rešeno vprašanje o nenavadni ženitvi ljubljenega mi tovariša.

Minolo je nekaj dni po prihodu Valerjana Makariča z mlado ženo. Ta čas smo iskali stanovanje po mestu. Po mnogem iskanju našli smo jako lepo in prostorno stanovanje v Zakročimski ulici, blizu vojašnice. Zame je bila posebna in prostorna svetna soba. Vreme je bilo lepo in preselili smo se, takoj, ko smo dobili stanovanje; Valerjan Makarič je tri dni v tedni bival ostrogu, v svoji prostorni baraki, a ostale štiri dni je živel v mestu. Prenehal je bil biti polkovni pobočnik in stotnije ni prevzel, zatorej ni imel družega posla, da je imel dnevno službo vsakih osem ali devet dnij. Drugi čas je bil popolnoma prost.

Andrej, ali Andrejče Basmanov je odločen v polk kot prostovoljec, a potem ni stopil v polk kot vojak. Prvega pol leta je živel z menoj vred pri Valerjanu Makariču in postopal. Jaz tudi nisem ničesa delal in se strašno dolgočasil brez določenega posla.

Sedaj naj opišem ta svet, kateri je obdajal trinajstletnega dečka v hiši svojega strijca, človeka v najvišji stopinji brezskrbnega, razstreseno živečega tje v jeden dan, kakor večina njegovih rojakov. Rad je jahal na slabih, zmršenih konjih, na kakeršnih je slovanski element ruskega naroda mnoga stoletja se prehajal po zemlji ruski, a ni umel priti do kaj pametnega do jednoinšestdesetega leta tega stoletja do leta, v katerem se je izvršila največja premena na svetu, premena, kakeršne ni v zgodovini držav in človeštva in katera dela slava sedanjemu času in ruski upravi.

Sedaj pa seštejmo sestavo doma Valerjana Makariča Mičurina:

Št. 1. Sam Valerjan Makarič, glavar doma, je nam že na kratko znan.

Št. 2. Njegova zakonska soproga, znana nam je še le z vnanje strani, to je s strani svoje suhosti, grdosti, očij raznega kalibra in velikanskega nosa z grbo. Seznanimo se sedaj z npravstveno stranjo bivše moskovske knežnje. To je ravno tako malo vabljiva, kakor vnanj. Kot nepristranski in pravični zgodovinar in življenjepisec sem dolžen podati fizično in npravstveno sliko vseh oseb, katere se bolj ali manj dotikajo mojih spominov.

Um soproge Valerjana Makariča je bil samo za jedno stopinjo nad ničlo, katera na umstvenem termometru pomenja poslednjo stopinjo topoglavosti in nižje katere se začinja idijotizem.

Značaja ni bila hudobnega; o ne! a bila je nestrpno sitna, a njene muhe so prihajale le iz dna neizrazljive njene neumnosti in nepoznanja najpriprostejših in najložje pojmljivih stvari.

Bila je vrhunec nerednosti, neokretnosti, vedela ni nič, kaj se spodobi, nobenega pojma ni imela od ženstvenosti in o okusu toaleta in o vsem drugem.

Imela je samo telesne navade in poželenja, ljubila je mej drugim slaščice, zlasti umetno napravljeno sadje,

pa je vselej sama vse pojela, delila ni svoje sladščice z nikomur, naj je še toliko imela.

Njena vzgoja je obstojala v tem, da je znala čitati in slabo pisati ruski, pa še slabše govoriti francoski „Brez tega že ne gre“. Še srake nauče govoriti, tem bolj pa še knežnje.

Poskušala je igrati na glasovir. Pa učitelj je hodil k njej celi dve leti, ubijal se, nasedel se, mučil se in jo jedva pripravil, da je igrala „Šel je kozak za Dunav“, pa samo to in nič družega. V tem oziru so papagaji, drozdi in srake dosti nadarjenejšje; nauče se zvižgati vsaj nekoliko pesnij.

Tacega bobra je dobil v Moskvi moj strijc, vesel, ostroumni Valerjan Makarič-Mičurin; dočim so mu pred odhodom iz kostrumske gubernije ponujali prekrasno devojko, hčer njegove sestričine, pri kateri sem moral rušiti post prvi dan po odhodu iz domače hiše. Ta devojka je bila osemnajstletna temnolaska, visoka, postavna lepota, umna, dobra, odlično izobrazena in vsaj dvakrat tako bogata, kakor grda moskovska knežnja.

„Čudna so tvoja dela o Gospod! vse si storil po svoji modrosti“.

Št. 3. Nikelj Makarov, s katerim smo tudi že na kratko znani.

Št. 4. Andrej Basmanov, tudi že nam nekoliko znan

Št. 5. Vera, starša hišinja žene Valerjana Makariča. To je bilo postarno dekle kacih osem in dvajsetih let, okorno, debelo, z obledelim in razoranim obrazom, jako ploskega nosu in jako sentimentalno. Vedno je vzdihovala in proti nebu obračala svoje rumenosive oči. In posrečilo se je zapeljati Basmanova, da se je vanjo zaljubil.

Št. 6. Daša, druga hišinja, mlada, lepa, vesela in umna deklica.

Št. 7. Ivan, kuhar samouk, starec petinpetdesetih let, ki je poprej v vseh vojskah spremljal starega Mičurina in je sedaj majerdom Mičurina mlajšega, star razsajač, ki se je točno napil vsako nedeljo in večji praznik. Tedaj je strašno razsajal in zabavljaj, ko pa je bil trezen, je pa dobro pripravil priprosto kosilo, zlasti je znal dobro pripraviti jabelčni ponovnjak.

Št. 8. Peter, petindvajsetletni sin prejšnjega, tudi kuhar, ki se je učil v Moskvi v aristokratski kuhinji generalice, stare matere Valerjana Makariča. A postal je bil preslab kuhar, a pregoreč pijanec in umazanec, katerega so vsak teden po trikrat zmerjali, ker je vsak dan onesnažil kako jed. Potem ga je štirikrat v tednu tepel starec-oče zaradi pijanosti, umazanosti in surovosti.

Št. 9. Vaska, štirinajstletni deček, jako spreten, skromen, tih deček, sin staroste, ki je znal čitati in pisati.

Št. 10. Jegorka, prejšnjega brat, tudi dober deček.

Št. 11. Protaska, šestnajstletni deček, skoro pritlikovec, rujavega obraza, potlačenega nosa, dolgih las, strašen nerednež, vedno strgan in umazan, len in jako požrešen. Učil se je dve leti čevljarstva, a ko so mu za skušnjo njegovih uspehov v čevljarstvu dali narediti ško-

renj, delal je cel mesec jeden škorenj in skrpal nekaj srednjega mej škornjem in copato, to je spaček prvega in družega.

Št. 12. Kočijaž Semen, dan v doto ženi Valerjana Makariča. Bil je velik nepridiprav: pijanec, surovež, tat itd. Ni vredno več govoriti o njem.

Št. 13. Galahtijon, moj sedemnajstletni deček, ki je znal čitati in pisati, bil jako lepega vedenja, tih, krotak, čez vso mero udan svojemu gospodarju, to je meni, s katerim se je učil vkupe čitati in pisati, a bil je tudi dober krojač.

Št. 14. Jakob, sluga Basmanova, slab čevljar, a dober pijanec in tat.

Št. 15. Ivan Postojanov, mlad sluga Valerjana Makariča, ki je služil zvesto in pridno.

Št. 16. Ivan Bahor, drugi sluga Valerjana Makariča, petdesetletni samec, jako šaljiv in dovtipen, dajajoč vsem jako primerne priimke. Bil je v konjskem hlevu, kjer je pomagal kočijažu, kateri se je grozno domišljaj in postavljaj.

Tako ogromno druhalj je sestavljalo dom in služabništvo Valerjana Makariča. Pa vzlic temu in morda baš zaradi tega je vladal v hiši strašen nered in umazanost. Poleg služabnikov je pa strijc imel še zverinjak, ki je obsegal sledeče stvari:

1. Beli kužek (špic) Adonis, strašno hul in ne trpeč godbe. Pri prvih zvokih flavte, — strijc je jako rad igral na flavto — glasovirja, ali kakega drugega instrumenta, in tudi petja, je Adonis začel strašno tuliti.

2. Fincija, psica in tovarišica Adonisovala v življenji. Oba ta dva psa sta bila skoro jedini predmet nežne strasti soproge Valerjana Makariča.

3. Velik črn maček, tudi kakor Protaska, velik požeruh.

4. Dva ježa s silnimi republičanskimi in demokratičnimi nagnenji.

5. Želva, ki je imela najraje pomije in kropive.

6. Kunec, najmirnejši monarhist in konservativec.

7. Sova uharica, globoka misliteljica in profesorica narodnega gospodarstva. Znanje te občno potrebne znanosti je kazala tako le: Živelala je v kuhinji in dobivala na svojo mizo slednji dan velik kos surove pečenke. Prigodilo se je pa vendar, da jej pijani kuhar ni dal ničesa dva ali tri dni zaporedoma. Vsled te kuharske pozabljivosti si je sova misliteljica vredila tako: ko so jej dali pečenke, pojela jo je le tretjino, a ostali tretjini je zagrebla v kup smetij, ki so vedno ležale v kotu kuhinje in so se ven pomedle le jedenkrat v tednu, ob sobotih. Tako se je sova zavarovala proti dvadnevnu stradanju. Zares velika narodna gospodarica. Bila je vsaj praktičnejša, nego mnogi narodni gospodarji tedanjega časa in tudi še poznejše šole.

Iz tega, kar sem povedal, je gotovo vidno, da je prebivalstvo doma Valerjana Makariča bilo ravno tako raznovrstno, kakor mnogoštevilno. (Dalje sledi.)

Brez hranilnih vlog ste bili 2 posojilni in konsumni zadrugi.“

K lastnemu imetju računimo tudi zadrugne zaklade, (če tudi se pri bilanci med pasivo prišteti morajo), pa tudi v drugih zavodih naložene denarje, vrednost posestev, zemljišč, hiš in papirjev ter konecletna gotovina.

K tujemu posojilniškemu imetju pripadajo le hranilne vloge (in izposojila) z naraslimi obrestmi vred.

Lastnega imetja so imele posojilnice l. 1894.

Na Koroškem: zadrugnih zakladov 32.192 gld., zadrugnih deležev 114.330 gld., naloženega denarja i. t. d. 84.553 gld., gotovine 22.084 gld., skup 253.150 gld.

Na Kranjskem: zadrugnih zakladov 124.448 gld., zadrugnih deležev 184.033 gld., naloženega denarja 197.094 gld., gotovine 75.795 gld., skup 581.370 gld.

Na Primorskem: zadrugnih zakladov 16.942 gld., zadrugnih deležev 60.618 gld., naloženega denarja i. t. d. 71.814 gld., gotovine 16.279 gld. skup 165.680 gld.

Na Štajerskem: zadrugnih zakladov 336.772 gld., zadrugnih deležev 259.064 gld., naloženega denarja 667.763 gld., gotovine 108.800 gld., skup 1.373.409 gld. Lastno imetje vseh slovenskih posojilnic 2.372.618 gld.

Tujega imetja (hranilnih vlog) so imele posojilnice:

Na Koroškem 897.900 gld. Na Kranjskem 2.704.825 gld. Na Primorskem 434.267 gld. Na Štajerskem 4.499.139 gld., skup 8.536.131 gld.

Na 100 gld. tujega imetja imajo slovenske posojilnice 28 gld. lastnega.

Na Koroškem je to razmerje: tuje 100 : 28 lastno. Na Kranjskem 100 : 21. Na Primorskem 100 : 38. Na Štajerskem 100 : 30.

Ta razmerja bi bila še pravilnejša, ako bi k tujemu imetju računali še „izposojila“, katera pa niso bila velika.

Posojilnicam z omejeno zavezo je posebno svetovati, da imajo poleg tujega imetja tudi veliko lastnega. Na Štajerskem je sicer ena sama taka posojilnica (mari-borska), pa ta je res dobro založena z lastnim premoženjem, katero je iznašalo lani 143.000 gld., namreč 50.000 gld. deležev, skoro toliko rezervnega zaklada in zopet skoro toliko ustanov za dobrodelne in dijaške (Rapočeve) ustanove. Večina slovenskih posojilnic se po tem ravna, da imajo visoke deleže, ako zaveza zadruga ni neomejena. To vidimo pri eni (najstarejši) koroški in pri nekaterih kranjskih posojilnicah. Ker so posojilnice na ta način osnovane, uživajo potrebno zaupanje pri občinstvu. Res ne gledajo nekatere najnovejše posojilnice, osobito takozvane Raiffeisnove na Kranjskem, da bi kmalu prišle do lastnega premoženja, a pri teh nas tolaži to, da so vpeljale neomejeno poroštvo. Vsled tega občinstvo tudi takim denarnim zadrugam svoje novce brez vse skrbi zaupa. Toda načelstvo, ki vodi tako posojilnico, katera le s tujimi novci razpolaga, naklada si veliko skrbi, ako hoče častno izvrševati prevzeto težko nalogo. Zatorej svetujemo še enkrat slovenskim posojilnicam, da gledajo in delajo na to, da bodo poleg tujega imetja tudi imele kaj svojega premoženja.

Kmetijske raznoterosti.

Na zadnji mesečni živinski semenj v Ljubljani se je prignalo 659 konj in volov, 440 krav in 69 telet, skupaj 1168 glav. Za govedino je bila kupčija dobra, za konje srednja.

Če govedo napenja, da se mu 15 gramov salmijakoveca in 10 gramov terpentinovca olja v pol litru vode. To se ponavlja vsake pol ure, dokler živini ne odleže. Namesto salmijakoveca rabi se tudi lahko apnena voda. Napravi se z gašenjem živega apna, ali pa tudi če ugašeno apno polijemo z vodo in zmešamo in potem počakamo, da se apno usede na dno.

Proti rji. Predno jeseni spraviš kmetijsko orodje, moraš ga namazati z zmesjo, ki se naredi, če se stopi tri dele špeha in 1 del smole. Ta zmes se namaže s cunjjo ali s krtačo. Orodje potem po zimi ne rjavi.

Poučni in zabavni del.

Varšavski spomini iz 1830. leta.

(Ruski spisal N. P. Makarov.)

IV.

Oprava nižjih činov.

Dve leti trajalo je moje učenje. Izrasel sem, postal mož in že dve leti nosil junkersko uniformo. Grabbe je bil imenovan za polkovnika, in prvo stotnijo je prevzel Mičurin, ki je bil imenovan za stotnika. Po mojej želji je Valerjan Makarič v moje vežbanje odločil najboljšega vojaka v stotniji, Vojceha, ki je bil doma iz Litve. Dali so mi puško in municijo in potem je prihajal po trikrat na teden v moje stanovanje Vojceh, ki me je sprva učil kako se mora po vojaški držati, potem korakati in kako ravnati s puško. Učil sem se vsega s svojim običajnim zanimanjem, potrpljenjem in ustrajnostjo, tako da sem čez dva meseca znal dobro korakati in rabiti puško. Pri tem vojaku, katerega sem jako ljubil, naučil sem se narazen vzeti vso puško, čistiti jo z trdo opeko, polirati s polirovnikom bodalo, puškino cev in vnanje vijake, nadalje variti klej, beliti jermenje in je dobro zgladiti, ko sta se klej in kreda posušila, navadil sem se nakladati v tornister in iz njega izkladati vojaške stvari. Z jedno besedo, vse, kar je treba znati dobremu vojaku, sem se dobro naučil po lastni želji, ne da bi me bilo treba siliti ali pa tudi le nagovarjati. Naposled sem prosil strijca, da mi je dovolil hoditi po dvakrat na teden v stotnijsko učenje, in zavzel sem mesto vojaka v drugi vrsti. Potem sem včasih šel v batalijonsko in celo polkovno učenje. Prosil sem tudi, da sem dvakrat imel dnevno službo pri stotniji; hotel sem se vsega poprej naučiti, predno se začne moja dejanska služba, to je po mojem 16. letu.

Koncem maja 1825. l. je bil prišel v Varšavo car Aleksander Pavlovič. Ko je bila parada na Marsovem polju bil sem v vrsti za vojaka in izvrstno sem prešel dva paradna marša t. j. tiho in hitro marširal in dobro sem ogledal pomiritelja Evrope in zmagovalca največjega vojskovodje in prisvojevalca novejšega časa. Potem sem

dne 1. junija šel s polkom v ostrog in se udeležil vojaške vaje, ki se je vršila za graščino Pariz. Ta graščina je bila vrsta od ostroga litovskega polka, in je slovela s svojo smetano, skuto in sirom.

Za parado in manever dobil sem, kakor drugi prostaki od carja 2 rublja v srebru. In kar je glavno, vzdržal sem do konca ne le parado, temveč tudi vojaško vajo, ki je trajala deset ur; vzdržal sem vzlic težki opravi tedanjega časa, vzlic znoju, prahu, žeji in mladosti, kajti imel sem še le petnajst let, v tem ko so drugi večji močnejši prostaki zbolevali mej vajo in so jih odvajali v vojno bolnico. Res so me po vsaki taki vojaški vaji s polno opravo bolele prsi ves teden. Jaz nisem niti tedaj ne kedaj pozneje moral izstopiti iz vrste, ker bi bil nenadno zbolel ali bi mi bilo slabo postalo, vselej sem zdržal do konca in se povrnil z vežbališča z drugimi vred, včasih jedva predstavljajoč noge od utrujenosti in pazno sem poslušal govorice, šale, smešnice in zabavljice, v čemur so mojstri naši gardski vojaki.

Vsled sedanjega napredka in humanosti v vsem in povsod, je sedanja vojaška oprava lahka igrača proti temu, kot je bila v tretjem desetletju tega stoletja. Začnimo s puško. Bila je poldrugi krat težja kot je sedanja. Nosili jo niso v desnici, po podčastniški, kot jo sedaj, temveč v levi držeč je tako pritisneno k levi nogi, da je cev, ki je držala ravno čez sredo rame, stala navpik, in to je bilo jako težko in neokretno. Po dvajsetih minutah tega utrudljivega in nenaravnega držanja je roka otrpnela in otekla v komolci. Kdo, ki je tedaj služil v nižjih činih, se ne spominja groznih besed poveljnikov:

Bajonet kvišku! Kopito k sebi!

Na visoki, veliki in težki čeladi je bil žimnati čop, ki je bil dvanajst palcev visok in s katerim je močen veter kakor z jadrom gnal čelado in glavo nazaj, kar je silno utrudilo in oviralo hojo, luskine čelade so segle prav do grla in davile vojaka z visokim, ozkim in trdim ovratnikom vred. Vratnik je bil povsod in vselej trdo zaprt in je vedno napominjal na službo s tem, da je podpiral glavo in dušil grlo, kot je že omenjeno.

Od 1. maja do 1. oktobra so nižji čini nosili bele hlače od debelega platna. Drugi čas so pa imeli ozke kratke suknene hlače, ki so segle le do kolen, od kolena dalje so se začenjale suknene dokolenice, ki so bile zapete z mnogimi majhnimi svinčenimi gumbi. Vse to je bilo strašno napeto. Če je hotel vojak kaj pobrati, moral se je opreti z levo roko na tla. Če je pal, ni mogel vstati brez tuje pomoči, drugače bi bilo vse počilo in raztrgalo se na njem.

Debel vojaški plašč, tedaj ni ležal zvit na vrhu telečaka, temveč se je dal na desno ramo v obliki podolgastega obroča, in po tem debelem obroči naložil se telečak, pa ne tako kot sedaj svobodno na dolgih jermenih, držečih okrog pasa. Ne! Tedanji telečak je bil na kratkih jermenih, ki so držali čez prsi in so jih zapeli ob strani štirje vojaki, tako, da je vojak nižjega čina jedva dihal. In to zato, da je telečak zadej pokonci

stal in tišal se tilnika. Telečaka oprtati, niti odložiti ni bilo moč brez tuje pomoči.

Taka je bila oprava nižjih činov prve polovice dvajsetih let. V drugi polovici začela se je boljšati in se je neprestano boljšala. (Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Domača vzgoja. Slovenskim materam, vzgojiteljicam, učiteljicam, vzgojiteljem in učiteljem po najboljših virih spisal Jakob Dimnik učitelj v Ljubljani. Čisti dohodek je namenjen „Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“. Cena 1 gld. Dobiva se pri pisatelju in v vseh tukajšnih knjigo-tržnicah. — Ta zares marljiva in izvrstno sestavljena knjiga naj bi se ne pogrešala v nobeni družini, kateri hočejo svoje otroke zdrave na duhu in na telesu izrediti, kar jim navede ta knjižica v popolni meri. Naj bo toraj prav toplo priporočena.

Ženske na dunajskem vseučilišču. Gospodičnoma Mini in Heleni Rabinovič se je dovolilo pohajati nekatere predavanja na medicinski fakulteti dunajskega vseučilišča.

Jubilej vilic. Letos je 900 let, kar so prve vilice prinesene v Benetke. Sin beneškega dožeta Peter Orseola, se je tedaj bil poročil z bisantinsko princezino Argilo, sestro vzhodnorimskega cesarja. Dočim so tedaj v Benetkah še jeli z rokami, posluževala se je princezinja vilic. Hitro so je jele posnemati druge Benečanke, če tudi so bile v rabi vilic jako okorne. Mnogi so se tudi norčevali rabi vilic. Po ostali Italiji se vilice še dolgo niso razširile. Še le okrog 1300. leta so se začele rabiti vilice v Florenciji in drugih italijanskih mestih. V Franciji se vilice omenjajo 1379. leta prvič mej kraljevo srebrnino. V navado pri jedi so pa prišle še le v sredi 16. stoletja. V Anglijo je vilice zanesel potnik Cogato 1608. leta. V občno rabo so pa prišle še le v sredi 17. stoletja. Sedaj so v rabi skoro v vsej Evropi. Le v nekaterih delih Španije in v notranji Rusiji jih še ne poznajo. Kdaj so v Nemčijo in Avstrijo zanesene vilice v zgodovini ni dognano.

Tujci v Parizu. Samo 36% pariškega prebivalstva je rojenega v Parizu. Tudi v družih velicah mestih je tako. V Peterburgu je 32%, v Berlinu 41%, na Dunaji 45% in v Londonu 65% po rojstvu domačinov. V Londonu je 95.000 inozemcev (22%), v Peterburgu 23.000 (42%), na Dunaji 35.000 (22%), v Berlinu 18.000 (11%), v Parizu je pa 181.000 (75%), inozemcev k njim se pa mora prišteti še 47 tisoč inozemcev, ki so pridobili francosko državljanstvo. V Parizu je 26 863 Nemcev, dočim je v Berlinu le 397 Francozov, nadalje je v Parizu 45.000 Belgijcev, 26.000 Švicarjev, 21.000 Italijanov, 10.000 Luksemburžanov, 13.000 Angležev, 9000 Rusov. Mej inozemci je 9000 dchodkarjev, 20.000 načelnikov raznih podjetij, 16.000 nastavljenecv, 18.000 delavcev, 17.000 poslov in 6200 žensk in otrok. Posebno je v Parizu dosti tujih zdravnikov, slikarjev, godcev, bankirjev, natakarjev in krojačev.

Novice.

— Častnim meščanom je mestni občinski svet kamniški v svoji seji dne 14. t. m. ednoglasno volil svojega prezasluznega deželnega poslanca gosp. ces. svetnika Iv. Murnika.

— «Gorenjski Sokol». Rodoljubi v Kranji ustanovljajo telovadno društvo „Gorenjski Sokol“. Oglasilo se je menda že nad 40 izvršujočih udov Rodoljubje kranjski in sploh gorenjski, katerim je pri srcu prekoristni „Sokol“ in jim je mari narodna zavest in ponos, oklenite se „Gorenjskega Sokola“!

Varšavski spomini iz 1830. leta.

(Ruski spisal N. P. Makarov.)

V.

Karakteristične pripovedi.

V grodenskem husarskem polku je služil za poročnika neki Abramovič, ki je bil jako visoke postave in po obrazu jako podoben carju Nikolaju Pavloviču, tako da se je za časa kronanja v Varšavi 1829. leta večkrat pripetilo, da so po zmoti straže nastopile s puškami, ko je mimo šel poročnik Abramovič in mu skazale carske časti.

Ko so se nekdam zamenile straže, je Abramovič peljal svoj oddelek v vojašnico. Ko je korakal po Novem Svetu mimo svojega stanovanja, se mu ni nakrat več poljubilo iti dalje v vojašnico, do katere je bilo še poldrugo vrsto. „Morda ne bode nikdo srečal“, pomislil je in izročil poveljstvo staršemu podčastniku, sam je pa šel v svoje stanovanje, kjer se je oblekel v hišno suktnjo, da se mirno odpočije. Mir pa ni bil dolg. Čez poldrugo uro je prišel v njegovo stanovanje podčastnik, kateri je peljal stražo v vojašnico in poročil sledeče:

Ko je prišla straža do konca Novega Sveta in sem že bil obrnil na levo v Vajsko ulico, kar pride nasproti carjevič, ki se je peljal z Belvedere. Videč oddelek brez častnika, se je ustavil, poklical k sebi podčastnika in vprašal:

— Kateri častnik je zamenil stražo?

— Poročnik Abramovič, vaša carska visokost, odgovoril je podčastnik.

Carjevič je bil ravno dobre volje:

— Kdo je ta Abramovič? se ga ne spomnim, kakšen je? vprašal je pobočnika, ki je sedel poleg njega na vozu.

— To je tisti častnik, ki je tako carju podoben, vaša visokost! odgovoril je pobočnik.

— Dobro! Spomni me nanj jutri pri paradi, hočem ga videti, rekel je carjevič in ukazal dalje voziti.

— No, danes jo pa dobim, rekel je Abramovič, ko se je drugi dan odpravljal na parado na Saksonski trg. Pa parada se je srečno končala. Potem se je pa zaslišal glasen carjevičev glas:

— Poročnik Abramovič! Pojdite k meni!

Poročnik je šel k njemu s desno roko salutujoč, pričakujoč, da bode močno ozmerjan in potem pa zaprt na glavni straži.

— Ste li vi tisti milostljivi gospod, ki je podoben carju?

Poročnik ni poslušal carjevih besed. Pregovor pravi: „Mačka že ve, komu je salo snela“, njemu se je zdelo ravno tako.

— Ste li vi tisti, milostljivi gospod, ki straže ni pripeljal v vojašnico?

Na to se je on udano priklonil in rekel:

— Kriv sem vaša visokost! To se je poslednji pot zgodilo v mojem življenji, nikoli več se ne prigodi.

Carjevič se je zasmel in s tem se je vse končalo.

V volinskem polku je služil praporščik Anderhas, katerega so imenovali Frica. Ta je bil prebrisan, vesel fant, sicer pa poreden in navihan, da mu ga ni bilo para. Zaljubil se je v jako lepo gojenko gledališkega učilišča Klaro. Čez nekaj mesecev praznega zalezovanja in vzdihovanja, je sklenil jo odpeljati, seveda ž njenim privoljenjem. Nekega večera je oblekel dva plašča, pokril klobuk in pod plašč pa skril kapo. Odpravil se je v gledališko učilišče in brez ovir je prišel v temni hodnik, kjer ga je že čakala Klara. K sreči v hodniku ni bilo nikogar ta trenotek, hitro je nanjo ogrnil jeden plašč in del jej kapo na glavo in šla sta vstric iz učilišča, ravno tako brez vsake ovire, kakor je bil prišel notri. Po tem je vzel izvoščika in vrnil se v svoje stanovanje, pa ne v to, kjer je bival poprej, temveč v drugo, katero je bil nalašč najel za slučaj odpeljave v drugem delu mesta. V gledališkem učilišču so se vsi prestrašili, ko so opazili, da je odpeljana jedna najlepših gojenk in razume se, da je drugi dan že policija prišla gledat v stanovanje Aderhasovo, a je je našla prazno.

Minul je jeden teden, od kar je bila odpeljana. Zaljubljenca bila sta srečna, kakor v sedmih nebesih. Pa policija je naposled le izvedela pribežališče begunke. V novo stanovanje je prišel policijski komisar in naznanil je, da mu je naročeno, da mora takoj prijeti Klaro in jo odpeljati v gledališko učilišče. Mladi častnik je pa odločno izjavil, da nikomur nikakor ne da Klare. Skregala sta se in pogumni častnik je vrgel policijskega komisarja iz stanovanja. Dobro vedoč, da stvar s tem še ni končana, je takoj odšel v vojašnico, izbral šest prostakov, in pripeljal jih v svoje stanovanje, ter jih postavil v predsobi za stražo. Čez dve uri se je zaslišalo trkanje na zaprte duri.

— Kdo je? vprašal je Aderhas.

— Odprite! Poslan sem k praporščiku Aderhasu z najstrožjim poveljem od policijskega podpredsednika.

— Kaj hočete od mene? je vprašal mladi praporščik, ko je odprl duri in glavo pomolil v vežo, kjer je stal znani komisar, ki je imel pri sebi tri policijste.

— Policijski podpredsednik je zaukazal, takoj prijeti Klaro in odpeljati jo v učilišče.

— Saj sem že vam povedal, da tega ne pustim. Sedaj pa ravno to ponavljam.

— Imam ukaz, vzeti jo s silo.

— Tega jaz vam ne svetujem.

— Vi se šalite, gospod častnik! Jaz se pa ne šalim, to vam dokažem s tem, da takoj primem Klaro. Ej, služabniki moji, rekel je z odločnim glasom komisar, obrnivši se k svojim podrejenim in poskusil s silo vdreti v stanovanje. Pa to se mu ni posrečilo, iz prednje sobe Aderhasove je prišlo šest visokih, močnih brkačev, kateri so brez najmanjšega obotavljanja pometali s stopnic policijste, pa tudi komisarja — njih načelnika. Po tem so se vrnili zmagonosno zopet v trdnjavo, to je v predsobo svojega praporščika, katerega je lepa Klara nagradila z najgorkejšimi in najslajšimi poljubi.

Policija ni več skušala se polastiti begunke.

Odpeljalca so zaprli na glavni straži cel teden. Po tem so ga pa izpustili in s tem je bila vsa stvar končana. Klara je ostala pri njem; v učilišče je več niso zahtevali. To se je zgodilo dva meseca pred poljsko vstajo 1830. leta. Že prvo noč vstaje so ga bili vjeli vstaši in vso poljsko vstajo je preživel v ujetništvu Poljakov, toda ne sam, temveč vkupe s Klaro. Jaz sem že bil častnik in se dobro spominjam Aderhasa in lepe Klare, s katero se je vozil po vsej Poljski z voli, pa tudi s kravami. (Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Kako dolgo živijo ljudje? Izmed 1 milijona otrok, ki na svet pridejo, jih umrje že v prvem letu 150.000. V drugem letu jih umrje 53.000. Od 3. do 14. leta jih zmanjka 28.000, od 14. do 45. leta pa 500.000. Čez 60 let jih živi še 170.000 sivcev, čez 80 let pa jih je od celega milijona samo še 978 na svetu, po preteku 108 let pa živi samo še jeden. Poprčna človeška starost je 33 let. Ena četrtnina jih umrje pred 18. letom. Izmed 100 ljudij jih doživi le 6 šestdeseto leto.

Spomenik Pasteurov. V Parizu se je že osnoval odbor za napravo Pasteurovega spomenika. Vidi se, da so Parizani kaj nagli s postavljanjem spomenikov francoskim slavnim možem.

Lambroso obsojen. Trgovinsko sodišče v Rouenu je obsodilo italijanskega antropologa in pisatelja Cesara Lambrosa na 2500 frankov globe, ker je v neki svoji knjigi cele tabele in odstavke iz neke druge knjige priobčil, katere pa niti navedel ni.

Novice.

— Deželni glavarjem vojvodine Kranjske je cesar imenoval dež. poslanca g. Otona Detelo, njegovim namestnikom pa dež. poslanca g. Leona grofa Auersperga.

— Deželni zbor kranjski se snide jutri dne 28. dec. t. l. prvič v svoji novi dobi k zasedanju. Po slovesni sv. maši, ki bo ob 10. uri dopoldne v stolni cerkvi se otvori zbor v prostorih starega strelišča.

— Štajerski deželni zbor in Slovenci Dne 22. dec. so se sešli v Mariboru slovenski deželni poslanci, da se posvetujejo gledé zopetnega vstopa v deželni zbor. Sklenili so ednoglasno, da se jim pri sedanjih razmerah, ki vladajo v deželnem zboru ni mogoče v istega povrniti.

— Razdelitev obleke ubožnim učencem in učenkam tukajšnjih ljudskih šol vršila se je minolo nedeljo dne 22. dec. ob 11. uri dopoldne v telovadnici I. mestne deške šole v Poljskih ulicah. Lepo, za obdarovance preveselo slavnost so s svojim pohodom počastili tudi g. dež. predsednik baron Hein, gosp. stolni prošt dr. Klofutar, dež. poslanec in predsednik trgovske in obrtniške zbornice g. Ivan Perdan in več drugih dobrotnikov. Okrajni šolski nadzornik c. kr. prof. gosp. Fr. Levec je otvoril slavnost s primernim nagovorom do otrok. Predočujoč otrokom trud in krščansko ljubezen, iz katere jim je odbor gospodičinj, gospej in gospodov preskrbel gorko obleko, pozivljaj je otroke k hvaležnosti, katero najlepše izkažejo s tem, da pridno molijo za svoje dobrotnike, da se lepo vedejo in pridno uče, da postanejo enkrat pošteni možje in pridne gospodinje, v veselje in podporo svojim roditeljem. Zahvalil se je na to g. govornik najprisrčneje preča-

stitim dobrotnikom, ki so pripomogli do tako lepih in koristnih daril ubogim otrokom in še posebe zahvalil g. dež. predsednika in g. stolnega prošta za pohod slavnosti. Na to se je razdelila mej 211 revnih šolskih otrok raznovrstna obleka in pecivo. V imenu obdarovancev sta se zahvalila ena učenka in učenec. Nagovor g. stolnega prošta do otrok je končal lepo slavnost. Za ta lepa božična darila otrokom je potrebno nabral in poskrbel posebni odbor, kateremu načeljuje gosp. ces. svetnik Iv. Murnik in v katerem so gospe prof. Julija Bartlova, Ivanka Premkova in dr. Tavčarjeva ter gosp. Roza Kleinova in Julija Premkova.

— **Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani** je v današnji seji podelila nastopnim onemoglim obrtnikom jubilejske ustanove po 25 gld.: Juriju Dachs-u, Jakobu Nagode-tu in Mihaelu Končar-ju iz Ljubljane, Janezu Vodniku iz Št. Vida nad Ljubljano, Janezu Dekleva iz Vipave, Gregorju Slabajna iz Kamnika, Mihaelu Jazbecu iz Novega mesta in Jakobu Tomincu iz Črnegavrha nad Idrijo.

— **Tržaška slovenska šola.** Kako postopa tržaško namestništvo proti Slovencem osvetljuje najbolje to, da je po zatrdilu „Edinosti“, ki je iz najboljšega vira to izvedela, naučno ministerstvo že rešilo rekurz zaradi slovenskih tržaških šol in rešitev poslalo tržaškemu namestništvu že prve dni meseca septembra, a namestništvo ni še do danes rekurentev o tej rešitvi obvestilo. O če bi se šlo za kako lahonsko zadevo, bi Rinaldini že drugače postopal.

— **Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaji** je meseca decembra t. l. prejelo razna darila od slovenskih rodoljubov na Dunaji in raznih krajev slovenske domovine. Darovali so na Dunaji: Vč. g. Alojzij Polak, provincijal in župnik vč. gg. oo. minoritov, 3 gld.; g. Jernej Andrejka, c. kr. ritmojster pri Nj. Veličanstva arsijski tel. gardi, 5 gld.; g. M. Žunkovič, c. in kr. nadporočnik in adjutant pešpolka št. 3 3 gld.; Alojzij Karba c. kr. poštni uradnik 3 gld.; Jož Kump, odv. konc. 3 gld.; Jos. Šavnik, c. kr. poštni uradnik, 1 gld.; vč. g. dr. Fr. Sedej, c. in kr. dvorni kaplan in ravnatelj v Avguštiniji, 3 gld.; gospod J. A. Kment, posestnik in tovarnar, 5 gld.; g. Jos. Bahovec, uradnik pri avstr. ogerski družbi drž. železnic, 3 gld.; gosp. dr. Jos. Jelenec, vzgojevalec, 5 gld.; Nevesekdo, 5 gld.; g. Jos. Ciperla, c. kr. nadporočnik v ev. i. t. d. 5 gld.; g. dr. Jos. vitez Sawinschegg, veleposestnik i. t. d. 3 gld.; g. dr. Fr. Ploj, tajnik v c. kr. finančnem ministerstvu, 6 gld.; g. dr. Ant. Primožič, c. kr. profesor, 6 gld.; g. dr. Klement Seshun, dvorni in sodni odvetnik, 7 gld.; g. Fran Svetič, vzgojevalec, 3 gld.; g. J. P. 8 gld.; g. Jos. Božič, c. kr. min. uradnik, nabral v veseli družbi 3 gld. 60 kr.; g. Jos. Solar, mag. uradnik, poslal mesečni prispevek slovenskih uradnikov v V. okraji dunajskem, 3 gld. 50 kr. Dalje so darovali: G. Fr. Pavlin pot. podvzetnik v Ljubljani, 5 gld.; č. g. A. Lanjšič kaplan v Poljčanah, 1 gld.; g. dr. F. Jurtela odvetnik, dež. poslanec itd. v Šmarji pri Celju, 5 gld.; g. Fr. Tomšič, dež. inženir v Pragi, 5 gld. Iskrena bodi hvala vsem gori imenovanim požrtvovalnim rodoljubom. Odbor prosi uljudno za daljna darila. Beda slovenskih velikošolcev je letos uprav nepopisljiva. Meseca oktobra je bilo 28, novembra 44, decembra 40 prosilcev. V teh treh mesecih je društvo razdelilo 446 gld 50 kr. Vsem prosilcem pa niti vstreči ni moglo! — Darila za to prepotrebno društvo je pošiljati vč. g. dr. Fr. Sedeju, c. in kr. dvornemu kaplanu in ravnatelju v Avguštiniji, Dunaj, I Augustinerstrasse 7.

— **Lokalni vlak Ljubljana-Trst.** Ravnateljstvo južne železnice je prošujam za uvedbo lokalnega vlaka, ki bi vozil iz Ljubljane v Trst in obratno v toliko ugodilo, da je obljubila s 1. majem 1896. uvesti lokalni vlak mej Št. Petrom in Ljubljano. Lokalni vlak, ki bi vozil do Trsta, bi ne ustrezal zahtevam in potrebam Trsta in okolice, vsled česar ravnateljstvo ne more uvesti takega vlaka.

torej za 12%. Iz tega se vidi, da občinstvo vedno bolj zaupa v ta društva. Pomenljivo pa je, da društva so jemala vedno manj na posode. Njih izposojila so se skrčila od 5,311.770 rubljev na 5,269.528 rubljev. Na posodi so imela društva začetkom leta (1892.) 17,252.051 rubljev, koncem leta pa 18,271.335 rubljev. Čistega dobička je bilo to leto 925.786 rubljev, izgub koncem l. pa 34.998 rubljev. Vidi se, da poročilo se ne obotavlja razglasiti tudi izgube, kakor pogostoma to zamolčujejo drugod.

Skupni promet je dosegel 89,551.464 rubljev, v primeri s prejšnjim letom je narastel za 8%. V obče je promet večal se od leta do leta. Če primerjamo dobo 5 let gledé na svoj in tuji kapital, vidimo, da je bilo svojega kapitala l. 1883, za 7,600.211 rubljev, l. 1888. za 8,302.993 rubljev in l. 1892. uže za 9,152.773 rubljev, tujega kapitala (hranilnih vlog in izposojil) pa l. 1883. skupno 7,681.717 rubljev, l. 1888. skupno 10,093.949 rubljev, in l. 1892. skupno 12.214.802 rub. Iz tega vidimo, da se pri občinstvu večja zaupanje k tem denarnim zavodom. Koncem l. 1883. je namreč svojega kapitala za 98.94% v razmerju k tujemu kapitalu, torej je razmerje skoro jednako; l. 1888. je svojega kapitala le za 82.16% in l. 1892. uže le 74.93%. Razmerje svojega kapitala k tujemu je po takem do cela ugodno, in to toliko bolj, ko so društva vsa z neomejenim poroštvo. Kaka velika razlika je v tem pogledu pri ruskih in slovenskih ali pa čeških posojilnicah, katere imajo poprečno po 10 in še večkrat toliko tujega kapitala, kakor svojega!

Kakor se je množil promet, jednako so se razvijala tudi posojila. L. 1883. so razposodili 23.874.746 rubljev, 1888. pa 25,962.862 rubljev in l. 1892. uže 28,164.354 rubljev. Obresti so znašale od 4 do 12%.

Od 18. jan. 1892. imajo ruske posojilnice kredit tudi pri c. ruski državni banki, in to uže samo po sebi svedoči, da so ta društva zasnovana solidno, in očitno je, da s pomočjo državne banke se bode i nadalje razvijala ugodno in nagloma, ne da bi potrebovala kake osrednje posojilnice, kakoršna se je še le letos za potrebo zasnovala na Slovenskem.

Tudi na Ruskem so tu pa tam zasledili ljudij, ki so zlorabili kredit posojilnic, da so vzeli od njih na posodo velike vsote, s tem jim pobrali denar, da so ga toliko laže kot oderuhi dajali na posodo kmetom. V obče pa je gospodarstvo pri ruskih posojilnicah in blagajnicah solidno; one utegnejo silno razvijati se, ne da bi prišle v nevarnost, v kakoršni se nahajajo posojilnice pri nas vsled tega, da se jim nabira preobilo denarja. Zato je treba ruskim posojilnicam in blagajnicam le čestitati.

Kmetijske raznoterosti.

Posipanje travnikov s kajnitom ali pa s zmleto Tomaževo žlindro. Vzame naj se nekaj zmocenega žaganja in pridene se kajnita in Tomaževe žlindre in vse dobro po-

meša. To se potrese po travniku, ki se je poprej dobro prebranal. Pomešanje z mokrim žaganjem je zaradi tega dobro, da se ne kadi pri potresanju. Potresa se torej tudi, če je malo vetrovno, dočim bi samo zmlete žlindre ne mogli pri takem vremenu potresati. Za hektar je treba 6 centov Tomaževe žlindre in 5 centov kajnita.

Listje krma za koze. V gozd se koze ne smejo spuščati. Jedo pa rade koze gozdno listje, če se jim pomeša s senom. Posestniki gozdov lahko oddajajo listje posestnikom koz. 100 kil listja ima toliko redilne vrednosti, kot 80 kil sena.

Poučni in zabavni del.

Varšavski spomini iz 1830. leta.

(Ruski spisal N. P. Makarov.)

V.

Karakteristične pripovedi.

(Dalje.)

Dvoboji bili so v Varšavi jako pogosti in večkrat zaradi neumnosti. Tukaj naj nevedem jeden izmed mnogih taci primerov.

Pri 5. baterijski stotnji je služil štabni stotnik M—č. Ta je znan bil po vsej Varšavi, da se strašno rad bije. Njegovih dvobojev že ni bilo števila. Mnogo je že spravil jih na oni svet, a sam je pa ostal popolnoma zdrav in nepoškodovan. Naposled se je pa tudi nad njim uresničil pregovor: „Vrč hodi tako dolgo po vodo, da se razbije.“ 5. baterijska stotnja je bila v mesteci „Gora Kalvarija“, trinajst vrst od Varšave. K tej stotnji je pa bil dodeljen neki poročnik iz armadnega topništva, jako prebrisan, umen in pohleven mladenič. M—č in on sta bila znana v neki boljši poljski hiši, kjer je bila odrasla jako lepa deklica.

Nekega večera sta M—č in prideleni poročnik N. N. bila v tej hiši. Poročnik je poprosil lepo Poljakinjo, naj kaj zapoje. Sela je za klavir, ko je popela nekaj not, je prenehala, rekši, da ni pri glasu. Ko je hotela vstati s stola, jo je poročnik, ki je stal za njo, lahno pridržal za ramo in rekel:

— Radi Boga, zapojte tudi le malo romanco, vas ne pustim od glasovirja.

V tem nedolžnem dvigu roke ni bilo nič razžaljevega za deklico. M—č je pa zapazivši to grozno grdo pogledal poročnika in kmalu šel domu. Drugi dan je N. N. dobil od M—ča pismo, v katerem ga pozivlje na dvoboj, ker je razžalil znano deklico, položivši jej roko na ramo. N. N. šel je v poljsko hišo in pokazal pismo M—čevo očetu devojke. Poljak je povedal poročniku, da bi se že sam potegnul za svojo hčer, ko bi bila zares razžaljena; on pa ne vidi najmanjšega razžaljenja v tem, kar je storil N. N., ki je dober znanec v hiši. Potem je oče devojke odšel k M—ču in mu rekel ravno to, kar je povedal poročniku. Pa M—č se ni dal nič dopovedati in rekel je:

Vi imate popolno pravico za to, da ne zmatrate tega, kar je N. N. storil, za razžaljenje, a nikdo na svetu

mi ne more odvzeti pravice, da se streljam bodi si s komerkoli za to, kar se meni zdi razžaljivo, ne pa komu drugemu.

Vse daljše pogovarjanje in dokazovanje je ostalo brez vspeha in dvoboj se je izvršil. Protivnika sta se postavila na šest korakov jeden proti drugemu. Poročnik je imel prvi strel. On je izvrstno streljal. Pomeril je cev samokresa v prsi protivnikove, pa ni mogel se odločiti, da bi ustrelil, in povetil je samokres ter rekel:

— Poslušajte M—č! vi veste, da odlično streljam in vas lahko na mestu ubijem. Po takem bi bil navaden umor z moje strani, ker ni dovolj povoda za dvoboj mej nama. Meni se zdi vas škoda, ustrelil bodem mimo.

— To je vaša stvar, streljate li v mene ali pa mimo. Toda to vedite, da jaz nikakor mimo ne ustrelim, zato vam lahko dam častno besedo. Tudi vi veste, da jaz vselej zadenem.

Poročnik je zopet pomeril. Njegovo dobro srce je zatrepetalo pri misli — da skoro gotovo za nič ubije človeka, in zatorej je še jedenkrat poskusil pomiriti se z razsrjenim svojim nasprotnikom, povetil je samokres in rekel:

— M—č! Rad se opravičim pred vami, da bi le ne bilo treba vas ubiti. Radi Boga! Pomirite se! Vaša kri bode vedno pekla mojo vest, in ne bode mi dala miru. Ustrelil bodem mimo.

— Streljajte, kakor hočete, samo hitro. Jaz ne prekličem nobene besede, kar sem vam rekel, ponavljam vam, da vas ustrelim naravnost v srce.

Ničesa se ni dalo storiti; M—č je sam silil v smrt in poročniku ni družega ostajalo, kakor izbirati: ubiti ali pa biti ubit. S solzami v očeh in v srcu je povzdignil samokres, ustrelil je, in M—č je pal mrtev.

Poročnika N. N. je silno pekla vest, ko se je le domislil, da je brez uzroka ubil človeka. Veselost in mladost sta prezgodaj izginili vsled tega grizenja vesti. Ta dogodek vsi dobro pomnijo, kateri so služili v Varšavi. Ko je carjevič bil izvedel za ta dvoboj, je rekel: — psu pasja smrt!

VI.

Pri imenovanju častnikov v gardi so se malo ozirali na odgojo in izobraženje podpraporščikov in junkerjev. Naj je kdo bil zelo, srednje ali pa slabo izobražen, to je bilo vse jedno, ni chaud, ni froid, kakor govore Francozi. Dosti je bilo, da so znali čitati, pisati in štiri glavne račune. Večje omike se ni zahtevalo. Glavno, kar se je zahtevalo, je bilo, da je kdo dobro umel vojaško službo in da je izpolnjeval vse dolžnosti v službi. Vsled tako omejenih nazorov glede omike so v varšavskih gardnih polkih služili častniki s jako pomankljivim izobraženjem, kakeršno se pridobi za bakren denar in z manerami . . . o kakšnimi . . . Pa bili so odlični služaki in vežbalki. Več let je služil za gardskega častnika celo človek, ki ni umel niti pisati niti čitati. In kako se je to prigodilo.

V litovskem gardnem polku je služil mej nižjimi čini izmej vzetih k vojakom Veretjagin, narednik 1. grenaderske t. j. stotnije Njega visokosti, zares jako redka prikazen. Bil je jako lep, od narave umen in spreten, in potem se je pa bil še v službi tako izobrazil s čitanjem in opazovanjem, da bi ne bil delal sramote v nobeni omikani družbi niti s svojim vedenjem, niti s svojim govorjenjem. To je bil pravi biser nižjih činov.

Tedaj je živela v Varšavi neka grofinja vdova, ki je imela še le 26 let, a je bila jako lepa, modra in bogata. Kakor muhe zahajali so k njej mnogobrojni obožavatelji in ponujali jej roke s srcem ali pa tudi srce brez roke. Mej gorečimi njenimi obožavatelji je bil tudi poveljnik litovskega gardnega polka generalni major Vasilij Mihajlovič Kiškin. To je bil dober človek, a preprost, odlikoval se je pač z gorečnostjo, a nikakor ne z umnostjo, izobraženostjo, z manerami in vnanostjo. Samo po sebi se razume, da ni bil srečnejši od drugih častilcev grofinje krasotice. Grofinja je rada ga vsprejemala in ga pustila vzdihovati, dokler se ne naveliča. Nekega jutra je šel general poprej nego po navadi obiskat grofinjo, nalašč za to, da jo najde samo. Sporočili so grofinji o njega prihodu, in ona je ukazala sporočiti generalu, naj vstopi.

— Kaj? Ni li nikogar sedaj pri grofinji? vprašal je general slugo.

— Neki vojaški gospod je — odgovoril je sluga.

General je bil nevoljen, da se je zakasnil, in s boječimi koraki ter malo v zadregi je šel v buduar drage mu krasotice. V buduaru grofinje je sedel na naslonjaču poleg sofe Veretjagin . . . Generalu se je kar stemnilo pred očmi. Vedel ni, če prav vidi ali se mu pa sanja. Ko je zagledal svojega polkovnega poveljnika, je narednik vstal z naslonjača, pa brez strahu in preplašenosti, temveč z nenavadno dostojnostjo, priljudnostjo in spretnostjo. Vstopivši je general se ustavil, kakor vkopan; niti nazaj, niti naprej ni mogel, samo oči je upiral v grofinjinega obiskovalca, ki ga je prehitel pri jutranjem prihodu. In kdo je ta srečnež? . . . Narednik! Strašno! Kak škandal! Kaka sramota!

Grofinja je kake pol minute opazovala ta molčeč prizor mej poveljnikom in podrejencem. Lahek, jedva opazen smehljaj se je pokazal na njenih ustnih. Šla je nasproti novemu obiskovalcu, podala mu svojo majhno ročico, in s prav angeljskim smehljajem in prijaznim glasom rekla:

— Na zdravje, general! Jako me veseli, da vas vidim. Ste li zdravi? . . . No, zakaj vedno na jednom mestu. Oh, da! Prepričana sem, da ste toliko ljubeznjivi, da mi dovoljite biti popolna gospodarica v svoji hiši, v kateri so zame vsi moji gosti jednaki, in zatorej dovolite, da vam predstavim gospoda Veretjagina, mojega dobrega znanca, jako rednega in ljubeznjivega človeka. Usedite se, general, na naslonjač zraven mene. Gospod Veretjagin, prosim usedite se, kakor poprej. Jako me veseli videti vkupe tako ljubeznjiva gosta. (Dalje sledi.)

vrst mesa povprečno najbolj redilno. Bouillon (močna juha) iz konjskega mesa je posebno redilen in okrepčevalen; obsega namreč dvakrat toliko redilnih snovij, kot juha iz govega mesa. Zato se tudi daje v mnogih bolnišnicah konjski bouillon bolnikom, ki so okrepčanja najbolj potrebni. Konjska mast je še mehkejša kot svinjska. Druga dobra lastnost konjskega mesa je, da se dalj časa more ohraniti, naj je že sveže ali skuhan. Najbolj se pa konjsko meso priporoča zavolj tega, ker je najzdravejše, to je nima v sebi toliko boleznij kakor druge vrste mesa. Ker ni konjsko meso priljubljeno, godi se s tem tudi velika škoda narodnemu premoženju. Ako bi se konjsko meso več jedlo, imela bi od tega največ koristi — reja konj.

Poučni in zabavni del.

Varšavski spomini iz 1830. leta.

(Ruski spisal N. P. Makarov.)

VI.

(Dalje.)

Usela sta se drug proti drugemu. Oba sta bila malo v zadregi, a general v večji, kakor narednik. Grofinja je začela in nadaljevala jako umen in živahen razgovor, katerega se je Veretjagin bolj udeleževal kakor poveljnik, ker je dobro govoril poljski. General pa ni ostal dolgo, in prvi je odšel od grofinje s globokim čuvstvom ljubosumnosti in jezo na narednika, a z jezo tedaj še brez moči, ker je prvič Veretjagin služil in vedel se tako točno, da ni bilo moč mu kaj očitati, drugič je pa carjevič imel jako rad svojega narednika. A če načelnik hoče podrejencu priložiti katero, že najde priložnost prej ali pozneje.

Čez pol leta po sestanku pri grofinji, katerega smo opisali, je prišel v Varšavo car Aleksander Pavlovič. Čez nekaj dnij je carjevič rekel zbranim poveljnikom gardskih polkov:

— Gospoda! Želim, da bi naredniki mojih stotnij in stražmojstri mojih eskadronov bili imenovani za častnike v svojih gardskih polkih, in zatorej vas prosim, da napravite in mi predložite dotične predloge na dan pred odhodom carja.

Polkovni poveljniki so se poklonili carjeviču, poklonili so se vsi razen poveljnika litovskega polka, kateri je rekel tole:

— Vaša visokost! Predrznem se vam sporočiti, da bi jaz ne želel imeti Veretjagina za častnika v polku, kateremu imam čast biti poveljnik.

— Zakaj? — vprašal je carjevič z vidno nevoljo.

— Zato, ker Veretjagin ni povse zanesljivega vedenja, če tudi je točen v službi.

— Zakaj ste pa molčali o tem doslej in pustili v moji stotniji človeka z nezanesljivim vedenjem? Dobro! Naj bode pa vaše! Predlagajte, da se Veretjagin imenuje za podporočnika v armado (navadno vojaščino.) A že vem, koga imenujemo na njegovo mesto v gardi in sam predložim carju.

Polkovni poveljniki so se poslovlili od carjeviča in doposlali zahtevane predloge v določenem obroku. Car je ostavil Varšavo, ko je poprej podpisal imenovanje za častnike gardskih narednikov. Veretjagina so prestavili v armado in v litovski polk so prestavili krilnega podčastnika 1. grenaderske stotnije Afonasjeva, kateri ni imel niti najmanjše izobrazbe, ni znal niti ruski pisati ni čitati. Bil je znan pod imenom Nemogoč. Seveda je sam spoznal, da ni bil na svojem mestu, in za to je kmalu potem, ko je bil imenovan za častnika, je poprosil, naj ga prestavijo v invalidno stotnijo. Prošnjo so mu vrnili in Afonasijev je nadalje služil v litovskem polku. Naučil se je, ne čitati ne pisati, temveč podpisovati samo svoje ime, a to s takimi čudnimi črkami, takimi kavkami, da bi bil mogel raztolmačiti samo Champillon mlajši. Minolo je pet let, Afonasij je slednje leto prosil, da bi ga prestavili, a vselej zastonj. Naposled se je pa to le dogodilo.

V večernem poročilu častnika litovskega polka, bivšega na straži pri Grohovski zapori, varšavskemu poveljniku je stalo: „Iz Peterburga je prišel grof Orlov“. Drugi dan pa grofa Orlova ni bilo v Varšavi, ker ni bil niti odšel iz Peterburga.

— Levicki! Pri tebi so vedni neredi — rekel je pri paradi carjevič varšavskemu poveljniku — v tvojem poročilu stoji, „da je Orlov prišel iz Peterburga, a po Orlovu ni duha ne sluha“.

— Nisem kriv, Vaša visokost! Častnik, ki je bil na straži, mi je poročil o Orlovu. Tu je njegovo poročilo, rekel je in podal poročilo velikemu knezu. Pa niti carjevič, niti kak drug častnik, ki so bili pri paradi, ni mogel prečitati podpisa. No semkaj gre general Kiškin?

— A! Tebe je nam treba; kdo je načrtal te hijeroglife?

— Praporščik Afonasjev, Vaša visokost!

— V invalide ž njim. — Tako se je naposled izpolnila želja Afonasjeva, kar ga je jako razveselilo.

Še jedno posebnost iz varšavskega življenja, na lepoto častniške obleke niso nič gledali, da se le ni preveč razlikovala od drugih po obleki. Nekateri častniki so napravili vso svojo plačo, katero so dobivali v srebru in jo je bilo s krmskimi in prevaževalnimi denarji jako veliko, če se pomisli, kako je bilo tedaj vse po ceni. Prihajali so v službo, na parade in s poročili k načelstvu v oblekah, jako ponošenih, v starih, jako počrnelih epoletah in prepasnicah pa jim ni nikdo zaradi tega ničesa rekel. Nasprotno se je nepotrebno gizdalinstvo zmatralo za potrato in se je večkrat hudo grajalo. Zgodilo se je, da je nekoč neki častnik grozdnenskega huzarskega polka, menda Durov napravil sebi atilo in dolman s vrvicami od ponarejenega zlata, temveč iz čistega srebra. Ko je o tem izvedel carjevič, ga je strogo oštel zaradi zapravljenosti in mu ukazal, da naj se zadovolji s ponarejenim zlatom.

V prihodnjem poglavju hočem spregovoriti o nekaterih originalnih osebah tedanjega časa, ki so bile znane v vsej Varšavi.

mrzli vodi, samo deloma poškodovane pa, če so se otajale v gorkem ali na mrzlem zraku.

Zmrzlo sadje torej ni popolnoma zgubljeno, temveč lahko ostane nepoškodovano, ako se počasi otaja. Če je pa mraz hujši, je pa sadje popolnoma zgubljeno. Kakor hitro se opazi, da je sadje zmrznilo, naj se ogreje, da dalje ne zmrzuje. Čim več ledu se v sadju naredi, tem večja je nevarnost, da se spridi. Ogrevanje naj se počasi vrši. Če se sadje dene v vodo, naj je tudi mrzla, se vse prehitro ogreje in spridi, če tudi so nekateri drugačnega mnenja. Tudi naj se zmrzlo sadje ne prijema z gorkimi rokami, ker je zmrzlo sadje jako občutljivo proti vsakemu pritisku. Če je mogoče ogreti prostor, v katerem je sadje, je najbolje, da se ondu pusti, drugače se pa mora spraviti v drugi prostor, a tako, da se z rokami ne prijemlje. V gorkem prostoru se pokrije, da se počasi otaja.

Če je poskus pokazal, da se zmrzlo sadje več rešiti ne da, se pusti zmrzlo in polagoma porabi. Če zmrzlo sadje damo v vodo in takoj kuhamo, ima okus zdravega sadja. Če se pa poprej otaja, pa sadje dobi neki čuden okus in ni več tako dobro, če se tudi skuha. Če se pa morajo večje množine zmrzlih jabolk porabiti, je pa najbolje, če se podelajo za mošt, predno se otajajo. Zmrznjeno sadje moštu ne škoduje, ako se dene v prostor s 12 do 15° gorkote, da precej zavre.

Kmetijske raznoterosti.

Gnojenje s Tomaževo moko se posebno dobro obnese pri Lucerni. Ta rastlina dobiva dušik iz zraka in torej ne potrebuje toliko gnojenja z gnojili, ki dušik imajo. Zahteva pa gnojil s fosforovo kislino. Tako gnojilo je pa Tomaževa moka. Najbolje je, če se lucerni po zimi dobro s to moko pognoji.

Poskušanje surovega krompirja. Če se hoče vedeti, če je krompir dober, se prereže in oba kosa drug ob drugem drgneta. Pri dobrem krompirju se kosa sprijemata in naredi se nekake pene, pri slabem pa uhaja iz krompirja voda. Kar se tiče barve, je dober krompir znotraj bel ali malo rumenkast.

Poučni in zabavni del.

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Naši čč. gg. poverjeniki se morajo mnogo truditi, preden naberejo toliko število udov, kolikor jih je štela Mohorjeva družba v zadnjih letih in zlasti v ravno preteklem letu. Potem pa, ko dojdejo zapisovalne pole v Celovec, je mnogo dela, da blagajnik vse zneske uknjiži, vse ude pregleda ter nove zapiše v bratovske bukve in na podobice, pôle pa vredi za imenik in natisk; a kaj je še dela potem, preden tiskarna ves ogromni imenik dovrši! Da vse to dosežemo o pravem času, treba je, da novi in stari udje za goda pristopajo k družbi. Naj se to že zdaj godi; saj ne bo več dolgo, ko po družbenih pravilih nabiro končamo. Do dne 5. sušca je skrajni čas, do

katerega imajo gg. poverjeniki doposlati vpisane ude in udnino; kdor se oglasi pozneje, nima pravice do vseh knjig po enem goldinarju, ampak mora plačati za knjige po pravilih toliko, kakor po knjigarnah, in tu veljajo knjige od jednega leta še čez 3 gl. 50 kr.

Zatorej prav lepo prosimo častite naše poverjenike, vse duhovnike in rodoljube, naj ob vsaki ugodni priliki v cerkvi kakor zunaj cerkve zopet svojo zgovorno besedo zastavijo v korist Mohorjeve družbe in njenih udov, da nas letos ne bode nikakor manj, ampak kar mogoče še več od lanskega leta. Seveda bo to marsikje že težko šlo, zakaj v nekaterih župnijah so — hvala Bogu — že na vrhuncu in ne morejo više, a z druge strani je le še dosti krajev, kjer bi se dalo še mnogo udov pridobiti, ako se ljudstvo bolje in večkrat opomni na Mohorjevo družbo ter se jim razložijo velike in mnogoverstne koristi, ki udom dohajajo iz nje. Gotovo duhovnik in vsak pošten človek z bridkostjo opazuje in ga v srce boli, ko vidi, kako neotesana je tu in tam mladina, včasih še celo starina, in koliko se nahaja pri ljudeh še res prave dušne grdobe. Kaj storiti, kako opomoči? Eden najgotovnejših pomočkov je Mohorjeva družba! Skušaj človeka zanimati za njene knjige za njih berilo, pa ga boš ali ohranil nepokvarjenega ter ga še više olikal, ali pa mu boš premenil neugodno podobo v tako, da bo zopet človeka dostojna in naposled božja. V to delovati — kdo bi ne hotel, kdor ima srce na pravem mestu: duhovnik za svojo izročeno mu čedo, predstojnik za svoje podložnike, oče in mati za svoje otroke, gospodar za svoje domače ljudi!

Knjige izidejo iste, kakor so napovedane v „Glasniku družbe sv. Mohorja“ v letošnjem Koledarju. Večinoma so tudi že v stavku in deloma v tisku dovršene, le na „Zgodbah sv. pisma“ delujeta najbolj njih marljivi g. pisatelj in potem tiskarna, družbinega koledarja za l. 1897. pa se bomo kmalu lotili. Za zadnjo to knjigo prosimo gg. pisatelje še prav mnogih dušnih prispevkov.

Molitvenik „Marija Devica, majnikova Kraljica“ se dobi vezan v platno z rudečo obrezo po 40 kr., v usnje z zlato obrezo po 60 kr. doplačila.

Bog nam blagoslovi v novem letu Mohorjevo družbo tako, da bo Slovincem v časno in večno srečo, pa v veliko čast pred svetom! Torej ne nazaj — ampak le naprej!

V Celovcu, dné 16. prosinca 1896. leta.

Odbor.

Varšavski spomini iz 1830. leta.

(Ruski spisal N. P. Makarov.)

VI.

(Dalje.)

4. Drugi korenjak.

Služil je v Varšavi v nekem konjiškem polku častnik, ki je bil tudi pravi korenjak, a ni bil tako znan

kakor Woidzinski, ker še ni imel priložnosti pokazati svoje moči. Ta častnik bil je visoke postave, in je poznal svojo fizično moč, vadil se v njej, delajoč doma v svojem stanovanju razne nedolžne poskuse. Nikdar se mu pa ni ponudila priložnost, da bi bil mogel pokazati svojo moč zunaj doma, če tudi je vedno take priložnosti iskal. Zato je pogosto hodil po ozkih in krivih ulicah, po nevarnih krajih, a vse zastonj, noben lopov ga ni napadel, kakor bi bil zavarovan pred lopovi in napadi. Naposled je šel v pokoj in se naselil na svojem posestvu v Litvi. Želja resno poskusiti svojo moč, ga je spremljala na kmete in je naposled postala prava manija. Hodil je iskat nevarnosti in po noči se klatil okrog, da bi se mu kaj zgodilo. Bil je bogatin. Nekdaj je vzel seboj dva tisoč cekinov, dal jih v škatljico, ukazal zapreči konje in šel potovat, pa brez sluge. Potoval je po svoji dovolj gozdnati guberniji, potoval po velikih cestah in kmetskih potih in prenočeval navadno v židovskih gostilnicah, ki so bile na samem. Koder je prenočeval ali krmil, nesel je v sobo škatljico, vzel iz nje cekine, vse prav nove, jih razložil v kupčke na mizo in potem zopet spravil v škatljico, zaprl jo in postavil pod mizo.

Cela dva meseca je tako potoval in obšel skoro vse gubernije, trapil s svojim zlatom krčmarje in pivce, a nič strašnega se mu ni zgodilo. Naposled se je osoda usmilila našega čudnega potovalca, in poslala mu je najgroznejšo nevarnost, ki je mogla napraviti močen vtis celo na najmočnejšega in najpogumnejšega človeka.

Prenočeval je v židovski krčmi sredi gostega temnega gozda. Bilo je ob desetih zvečer. Noč je bila hladna in temna. Ko je po navadi preštel svoje cekine, je škatljico postavil pod mizo, usedel se na klop, pri mizi jel čitati neko knjigo. Minolo je več kakor jedno uro. Bilo je okrog pol noči, kar nekdo potrka zunaj na vrata gostilne. Gospodar žid je šel v vežo in vprašal:

— Kdo je?

— Popotnik, razlegal se je mirno moški glas. Duri so se odprle in prišel je v gostilno katoliški menih, visoke postave in rekel z debelim glasom:

— Laudatum Jesus Kristus!

Menih je šel k peči na klop. Kmalu se je slišalo novo trkanje na vrata in v krčmo so prišli še trije menihi, tudi visoke postave in korenjaške. Vsi štirje so se useli po vrsti na klop in postrani gledali iskatelja nočnih nevarnostij. Minolo je jedno uro tistega gledanja. Potovalec se ni ulegel spat in še vedno je čital knjigo. Naposled je jeden vstal, stopil k mizi in rekel:

— Knjiga mora biti jako lepa, da jo vedno čitate in se ne uležete spat.

— Da knjiga je jako zanimiva; poleg tega se mi pa tudi spati ne ljubi.

— Če se vam ne ljubi spat, bi li ne hoteli nas malo pokratkočasiti in nam pokazati škatljico. Pravijo, da je jako lepa, in jo je veselje gledati, kadar je odprta.

Mej tem razgovorom sta k mizi prišla še dva meniha, četrti se je pa postavil pri durih kot za stražo.

Naš potovalec se je domislil, kakšni so ti menihi, ki so vzeli seboj za tovariša: „Jekleni nož in temno noč!“

Neizmerno sladko in močno čuvstvo se je oglasilo v prsih tega neustrašenega iskatelja tacih dogodkov. Davno je že želel sniti se z junaki velicnih cest, temnih gozdov in nočij, in sedaj se mu je ta dogodek zdel kot posebno srečen. Z najmirnejšim in najhladnokrvnejšim glasom je rekel trem lažimenihom, stoječim poleg njega: Jako me veseli, ako morem vas razveseliti. Moja škatljica je pod mizo. Je li nečete sami vzeti in odpreti. Tukaj je ključ za njo.

Jeden laži-menihov je vzel z mize svečnik in jel svetiti pod mizo, dva druga sta se pa nagnila po škatljo. In to trenutje je naš potnik zgrabil za lase z desno roko jednega, z levo družega in z vso silo je trčil vkupe glavi nagnivših se menihov. Kakor dve jajčni lupini sta se razdrobili črepinji preoblečenih razbojnikov. Nista nič zajčala, kar mrtva sta se zgrudila pod mizo.

Stoječi pri vratih je bežal iz krčme in skrivil se v gozdu. Svetilca je pa takoj zgrabil naš korenjak in zvezal mu roke in noge. Pri njem in pri mrtvih našli so pod haljami nože in samokrese. Ko je izvršil ta junaški čin, je zmagovalec se ulegel na klop in malo zaspal, ko je poprej ukazal kočijažu, naj budi in pazi na zvezanega razbojnika.

Drugo jutro je odpotoval. K sebi na voz je položil zvezanega laži-meniha in ko je z njim se pripeljal v bližnje mesto, ga je izročil pravosodju. Po tem se je povrnil domu, ko je skusil vse sladkosti silne nevarnostij, katerih ni več iskal, ko prepričal se je dejanski, kako velika je njegova moč.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Papeža Leva XIII. je ruska akademija znanosti imenovala svojim častnim članom

Fotografiranje človeških kostij. Nekaj čudnega je iznajdel profesor Röntgen v Würzburgu. Prišel je na sled, da pri tem, če se električni tok napelje skozi cev, v kateri ni zraka, nastajajo neki posebni svetlobni trakovi, ki se z navadnim očesom ne vidijo, a kemično močno uplivajo. Ti trakovi pa imajo to posebno lastost, da gredo tudi skozi les in človeško meso, le večino kovin in kosti ne predro. Zato je pa Röntgen s pomočjo teh trakov fotografiral stvari v lesenih zaprtih škatljah. Stvari so se jasno videle na podobi, škatlja pa ne; fotografiral je tudi človeško roko, a na fotografiji se je videl le prstan in kosti. Posebno čudno je bilo videti, ker se prstan roke ni tišal, temveč je kar v zraku visel. Meso na roki se na fotografiji namreč ne vidi. Ta iznajdba bode velike važnosti za zdravilstvo, ker bodo zdravniki po fotografiji lahko določili, kje je kroglja v telesu.

Novice.

Deželni zbor kranjski.

V šesti seji dne 16. januarija stavijo posl. Hribar in tovariši nastopni samostalni predlog: „Visoka c. kr. vlada se naprosi predložiti državnemu zboru načrt zakona, s ka-

Vse suhe in bolne veje naj se pri sadnem drevju odstranijo po zimi, in sicer naj se odžagajo prav pri deblu. Če se rane po tem še obreže z nožem in pomaže z drevesnim voskom, se hitreje zarasto.

Poučni in zabavni del.

Varšavski spomini iz 1830. leta.

(Ruski spisal N. P. Makarov.)

VI.

(Dalje.)

5. Prebrisanec.

Jeden prvih znamenitostij te dobe v Varšavi je bil gledališki igralec Žulkovski. Bil je izvrsten komik in poleg tega dramaturg, napisavši množino dram in kpletov v poljščini, to je bil najprebrisanejši človek, ki je kdaj kje živel na svetu. Njegove drame niso imele posebne vrednosti, držale so se na repertuarju samo zaradi izbornega igranja pisateljevega. Bistroumnost Žulkovskega je bila tako neizcerpljiva, da je slednji dan njegovega življenja bil zaznamovan z množino zbadlic, smešnic, pušic in šalivk, katere je povsod spuščal, na odru, v gledališču, doma, na gostijah, na ulicah in na vseh javnih mestih.

Nekaj let je izdajal list „Mamus“ ki je izhajal trikrat na teden, in je imel štiri strani v četvrtki velikega formata. Ta list je prinašal razne zabavne in bistroumne smešnice, novice, pripovedke o tekočih zanimivih in zabavnih dogodkih in kratke članke humoristične, satirične, karikaturne ali zbadljive vsebine. Na poslednji strani vsake številke je bilo šest do deset zbadlic, največ jako dobrih. Ta list je izdajal Žulkovski sam brez vsacih sodelavcev in naročnikov, razprodaval se je, ko je izšel po ulicah, po tri kopejke izvod in prodalo se ga je veliko število.

Žulkovski je bil jako rejen, velik sladkosned in požeruh, jako dobrega želodca in vedno židane volje. Nikdo ga nikoli ni videl žalostnega in zamišljenega. Če tudi je toliko pojedel in popil, vendar so ga po vseh gostilnah, vinskih kletih, kavarnah in konditorijah zastonj krmili in napajali.

Žulkovski nikoli ni bil sam. Jedva se je pokazal na ulici, že se je zbralo spremstvo okrog njega, ki ga je povsod spremljala. Žulkovski je hodil in vedno se razgovarjal s svojimi spremljevalci, se šalil, sipal zbadlice in pušice na desno in levo; če je šel v kavarno, gostilno ali konditorijo, valila se je za njim tolpa petdesetih ali še več ljudij. Žulkovski je ukazal sebi prinesti, kar si bodi, ter jedel in pil. Spremljevalci njegovi so tudi naročili jedi in pijače, plačevali, poseli po divanih, stoli in zofah, zlezli na okna in vedno gledali Žulkovskega, ter z največjo pazljivostjo ga poslušali. On je jedel na vso moč, a vendar ne prenehal razgovarjati se z okrožujočo ga tolpo, popraševal je, odgovarjal, pripovedoval in zbadal, — vsi bi bili kmalu popokali od smeha, vsi

so bili veseli in srečni, ker so videli in slišali znamenitega, velikega Žulkovskega. Kjer je on zajutrkoval, kosil ali kavo pil, napravili so lep dobiček in dobro se je jim izplačalo to, kar je zastonj pojedel veliki komik in zbadljivec.

Seveda si je s tem, da je povsod in neprestano tako glasno zbadal in smešil častito občinstvo, zadel in žalil samoljubje mnogih veljavnih in mogočnih tedanjih varšavskih oseb, in nakopal si mnogo sovražnikov. Večkrat jo je skupil za svoje zbadlice, pušice in smešnice. Pa navadno je njegova bistroumnost mu pomagala izmotati se iz vseh težav, neprijetnosti začasnih zadreg, preganjanj in viharjev, katere je prouzročil s svojim zbadanjem. O Žulkovskem je znano toliko anekdot, da bi ž njimi lahko napolnil celo knjigo.

Vselej, kadar je on igral v kaki igri, je k svoji vlogi pristavil gotovo kaj svojega in vselej kaj jako ostroumnega in prilegajočega se; vselej kaj novega, kar je vzbujalo smeh gledalcev, a nekatere jezilo, ker je malo nanje cikalo. Naposled se je moral zavezati, da igram ne bode dodajal nobenih pristavkov, ker so načelstvu prihajale pritožbe od ljudij, ki so bili žaljeni in zadeti.

Kmalu po tej prepovedi moral je v neki igri Žulkovski jahati na konju, obrnen k repu čez oder. Konju je pa nakrat prišlo na misel nekaj storiti, kar k igri ni spadalo. Žulkovski ga je začel biti s pestjo in kričal:

— Dostavkov ni treba, ni treba; dostavki so prepovedani.

— Častito občinstvo! Oprostite, ta dostavek ni bil posebno bistroumen, a ni bil moj, meni je prepovedano delati dostavke.

Kakor smo že povedali, so javna zbadanja Žulkovskemu nakopale razne neprijetnosti in bede. Večkrat so ga zaprli in sicer vselej na isti glavni straži, ki je na Saksonskem trgu. Minul je redko kak mesec, da bi ne bil zaprt jedno ali dve noči. Naposled se je približeval tej glavni straži nekega lepega jutra cel voz s hišno opravo, posodo in raznim domačim orodjem. Na tem vozu je bil Žulkovski in njegova rodbina. Voz se je ustavil pred hišo in on je šel v častniško sobo in obrnil se je k častniku, ki je imel službo, s sledečimi besedami:

— Gospod častnik! Ker me tako pogosto zapro na tej glavni stražnici, sklenil sem priti semkaj z vsem svojim premoženjem in družino. To bode jako prijetno zame in za načelstvo; jaz bodem ob jednom doma in zaprt. Dovolite, da se tukaj naselim.

Seveda častnik tega ni dovolil. Pa Žulkovski je le silil, prosil častnika, naj o tem naznani višjemu načelstvu, drugače on ne gre proč. Ničesa ni bilo storiti. Častnik je napisal poročilo o tem, kar se je zgodilo, in odposlal ga višjemu načelstvu, od katerega je hitro prišel odgovor. Ukazali so Žulkovskega za jeden dan zapreti na glavni straži, pa brez hišne oprave in rodbine, katera se je vrnila v njegovo stanovanje.

Nekdo je zaradi neke zbadlice poklical Žulkovskega na dvoboj. Protivnika sta se sešla v gozdiču (sprehajališču za mestom na bregu Visle, kaki dve vrsti od Varšave). Protivnik Žulkovskega se je strašno ustil in večkrat ponavljal:

— Milostljivi gospod! Jeden iz mej naju mora tukaj ostati, gotovo ostane! Slišite? Vi ali jaz gotovo tukaj ostanem.

— Če je tako, pa vi ostanite tukaj. Za vas je vse jedno, ker niste oženjeni. Mene čaka žena s kosilom. Sedaj je ura dve in je čas kositi, gorje, če se zamudim, moja žena je grozno huda. Torej, zdravi ostanite.

Žulkovskega nasprotnik se je zasmel in komik je šel domu. S tem je bil končan dvoboj.

Drugi pot je zopet nekdo Žulkovskega poklical na dvoboj.

— Dobro, že sprejemem — odgovoril je komik — Pa zapomnite se, jaz sem pozvan in imam pravico izbirati orožje. Jaz se tudi poslužim te pravice, izbral si bodem orožje, kakšno, videli bode jutri. Zato pa vam svetujem, da se preskrbite z vsakovrstnim orožjem, da se bode mogli biti z menoj. Torej jutri se vidimo na Beljanah, koder bodem ravno ob najstih. Pozvatej na dvoboj je obhodil vse orožarje in izposodil vse mogoče orožje.

Drugi dan ob polu najstih je Žulkovski že bil na naznačenem mestu in se je sprehajal ob kraju gozda. Ob tri četrti na najst se je na potu od Varšave pokazal velik voz, in na vozu je sedel nasprotnik Žulkovskega s svojim sekundantom in za njima je bil cel kup orožja. Kaj pa tukaj ni bilo? Bile so puške, sablje, meči, handžari, kopje, sulice, navadni lovski noži in sekire. Z jedno besedo, tu je bilo vse mogoče novo in staro orožje.

— No, imate li dosti orožja? vprašal je Žulkovski, ko je podal roko svojemu nasprotniku, ko je ta prišel na kraj gozda in stopil z voza.

— Mislim, da tukaj je vse.

Žulkovski je pogledal na voz in rekel:

— Oprostite, glavnega mojega orožja ni tukaj.

— Kakšno je vaše orožje?

— Takoj bode tukaj, k vašim uslugam. Ej, gospod bombardir! Le semkaj, zakričal je Žulkovski obrnen v gozdič. In iz gozda se je pripeljal top s potrebnim moštvom in postavil se na bregu Visle.

— To je moje orožje, milostni gospod! Sedaj pa blagovolite iti v Varšavo po jeden top in vrniti se semkaj ž njim. Jaz vas počakam. Jeden top ukažen po žrebu spraviti na oni breg Visle, potem nabašemo oba topa, sama ostaneva pri njiju, pomeriva drug na drugega in si damo znamenje, da drug na drugega ustreliva. Ste li zadovoljeni s tem?

Zadovoljen, odgovoril je Žulkovskega nasprotnik in mu podal roko; pa ne sedaj, temveč drugi pot. Sedaj

pridite k meni zajutrkovat. Jutranji sprehod je vzbudil v meni slast do jedi. Jaz mislim, da vi tudi to čutite.

Zajutru se še nikoli nisem odrekel, rekel je Žulkovski. Naša dvobojevnik s sekundantom vrnila sta se v Varšavo naravnost v najboljo gostilno, kjer je Žulkovskega protivnik vse izvrstno pogostil.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Hrvatski plemenitaši. Deželni arhivar v Zagrebu dr. I. Vojničič-Kninski je sestavil zapisnik vseh 1587. do 1848. v hrvatskem saboru naznanjenih povišanj v plemski stan. Ta seznam je važen za zgodovino, pa tudi nekaterim rodovinom bode ž njim ustrezno, ker lahko dokažejo svoje plemstvo, če so tudi zgubile plemška pisma. To je posebno velikega pomena za nekatere rodovine vojaške granice, katerih plemška pisma so se ob svojem času uradno uničila.

Ogerska galaobleka aristokratskih dam. Na predlog grofnje Festetics so sklenile vse ogerske plemenite dame udeležiti se dvornih slavnostij v ogerskih galaoblekah.

Zagrebska višja dekliška šola. Koncem prvega polletja je na višji dekliški šoli v Zagrebu 265 rednih učenk, od katerih jedna ni bila klasifikovana. 138 učenk je dobilo prav red z odliko, 121 prvi red in 5 učenk pa nezadostno. Poleg tega je šola imela še 18 izrednih učenk.

Novice.

Deželni zbor kranjski.

V najstji seji dne 31. januarija stavijo posl. Globočnik in tovariši nastopni nujni predlog: 1. Deželni zbor vojvodine Kranjske izteka, da bi bilo za olajšanje in povzdigo lokalnega osebnega prometa in gorenjski c. kr. drž. železnici zelo potrebno, če bi se na progi Ljubljana-Trbiž ali vsaj na progi Ljubljana-Jesenice upeljala dva osobna vlaka, od katerih bi jeden vsak dan odhajal iz Ljubljane okoli 7. ure zvečer, drugi pa prihajal z Gorenjskega v Ljubljano okoli 8. do 9. ure zjutraj; — 2. deželnemu odboru se naroča, da nemudoma odpošlje v smislu sklepa ad 1) sestavljeni prošnji na visoko c. kr. železnično ministerstvo na Dunaju in na c. kr. železnično ravnateljstvo v Beljaku. Posl. Globočnik utemeljuje nujnost poudarjajoč prikladnost takozvanega potresnega vlaka, ki je vozil lansko polletje mej Ljubljano in Lescami in ustrezal popolnoma zahtevam prebivalstva. Sedanja železniški vozni red na tej progi je neugoden za lokalni promet. Uvedba predlaganih vlakov bi temu odpomogla. Nujnosti predloga se pritrdi. Posl. Ažman podpira predlog. Na nasvet posl. Hribarja se predlog sprejme, ne da bi se preje odkazal odseku. — Posl. Murnik poroča imenom dež. odbora glede izločitve davčnih občin Cajnarje, Jeršiče, Kranjče, Kremenica, Osredek, Otave, Ravne, pri Št. Vidu, Žilce in Štruklova vas in občine Bloke in ustanovitve samostojne selske občine Žilce ter glede priklopitve te nove občine k sodnemu okraju cerkniškemu. Poročevalec predlaga izločitev. Dotični zakon se potrdi in sklene priporočati prošnjo teh občin za priklopitev k sodnemu okraju Cerknškemu. — Isti poslanec poroča glede izločitve davčnih občin Unee in Rakek iz selske občine Planina ustanovitve istih kot samostojna selska občina Rakek in priklopitev k sodnemu okraju cerkniškemu. Dotični zakonski načrt glede izločitve in ustanovitve občine obvelja in zbor sklene priporočati prošnjo glede priklopitve k sodnemu okraju cerkniškemu. — Isti poslanec

Kmetijske raznoterosti.

Breje krave moraš tako krmiti, da ne debele, a vendar ostanejo dobro rejene in imajo dosti krvi, ker le tako je pričakovati, da bodo krave imele dosti mleka. Krave moraš popolnoma prenehati molzti vsaj šest tednov poprej, predno imajo tele. Če se breje krave preslabo krmijo, ima to slabe posledice. Dajati brejim kravam ne smeš preveč sočivja ali oljnatih preš.

Miši in rovke poškodujejo pod snegom gomole in korenine rastlinam. Zato naj se često pogleda, nastavijo pasti ali položi otrova no korenje.

Poučni in zabavni del.

Varšavski spomini iz 1830. leta.

(Ruski spisal N. P. Makarov.)

VI.

(Dalje.)

Junak in žrtva anekdotov.

Končavam galerijo varšavskih originalov s pripovedovanjem še ob jedni jako znameniti osebi. To je bil moj tovariš v šoli gardskih podpraporščikov, neki Pukalov, podpraporščik volinskega polka, dobro znan po vsej Varšavi zaradi svojih anekdot, katerim je posvetil sebe in za katere je bil ne le večkrat zaprt, a služil celih deset let v nižjem činu podpraporščikov in naposled, bil imenovan za častnika, pa ne v gardi, za kar bi imel pravico po svojem razumu, izobraženosti in premožnosti, temveč v armadnem polku.

Postranski sin grofa Arakčejeva je bil Pukalov jako umen in izvrstno izobražen, kajti dovršil je bil göttingensko vseučilišče. Poleg drugih znanostij znal je odlično jezike: ruščino, francoščino, angleščino, italijanščino, nemščino in latinščino. Dobro je igral na glasovir in čital note á livre ouvert. Njegova vnanjost je bila jako originalna. Bil je srednje postave, tršat in malo pripognen, ni bil lep, pa tudi ne grd, ter je imel jako izrazen obraz. Zamolkel je bil kakor cigan, s temnorujavimi očmi, s svetločrnimi lasmi, obraz je imel dosti pravilen in jako gibčen, tako da se je v petih minutah desetkrat spačil, pa vselej drugače, in znal se je tako dobro pačiti, da bi človek, ki ga ni poznal, ne bil vedel, da se pači, temveč bi bil mislil, da je naravno tako grd. Tako se je ob jednem jedna polovica njegovega obraza smejala, druga pa jokala. Glavna njegova posebnost je bila, da je imel zadej šop popolnoma belih las velik kakor rubelj. To so vedeli v vsej Varšavi in po tem so ga spoznali, kateri so ga videli prvič. Naravnost iz inozemstva je Pukalov prišel v Varšavo, da ustopi v vojaško službo. Zato se je moral predstaviti cesarjeviču, in takoj je pokazal svojo ekscentrično stran in razjezil velicega kneza. Na vprašanja je odgovarjal zdaj francoski, zdaj nemški, zdaj angleški in sedaj italijanski.

— Kje ste se izobraževali? vprašal ga je veliki knez.

— V göttingenskem vseučilišču, vaša visokost.

— Zakaj ne v Rusiji?

— V Rusiji se je težko dobro in temeljito izobraziti.

— Ti si predrzen dečko, ti tak mlekozobnik? V Rusiji se je izobrazil tvoj car, v Rusiji sem se izobrazil jaz. Kaj sem pa jaz? Mari sem tepec?

— Ne morem vedeti, vaša visokost.

V volinski polk ž njim, v Cemirova (najstrožjega stotnika) stotnijo, ne pustiti ga na dopust, ne na odpust, ne pošiljati ga v šolo podpraporščikov, pa tudi ne predlagati za častnika, dokler jaz ne odločim, kaj naj se ž njim zgodi.

In začelo se je zanj trpljenje, a baš vsled tega je še le postal pravi junak anekdot, zaradi katerih je postal slaven po vsej Varšavi. Tukaj ni mogoče navesti vseh njegovih anekdot, za to bila potrebna cela knjiga. Tukaj naj navaden le nekatere.

Pukalov je dobival od matere tisoč zlatov (150 rubljev) na mesec za izdrževanje. To je velikanski denar, če se pomisli, da je tedaj v Varšavi bila nenavadna cena. Tako je kosilo petih jedij pri Henikovskem in v drugih gostilnah veljalo poldrug zlat, 22½ kopek v srebru. Porcije so bile tako velike, da je jednega kosila, prinesenega iz gostilne domu, bilo dosti za dva. Kosilo s šestimi jedmi je veljalo 2 zlata (30 k.) Bila so tudi kosila s štirimi jedmi, ki so veljala zlat, ali 15 kopek, zlasti v Podvalni ulici v gostilni pod Zartokiem, kamor so zlasti hodili junckerji in poljski podčastniki.

Čaša odlične kave (kakeršne ni nikjer drugje, kakor na Poljskem) je veljala 3 kopeke. Funt govedine 1. vrste 4½ kopeke, navadne pa še 3 ali 2 kopeki. Najboljših hrušk dobil si deset za petico, izbornih, debelih in zrelih češpelj dobil si za 3 kopeke celo mero, v kateri jih je bilo nad sto. Izvoščiki imeli so po dva konja in pokrite vozove ter je računali za jedno vožnjo 15 kopek, bodi si tudi od jednega konca mesta do drugega. Obutev: Najprvi in najdražji čevljar v Varšavi je bil Jekel, varšavski Pel. On je računal za par 30 zlatov, to je 4 rublje in 50 kopek. Navadna srednja cena na čevlje je bila 20 zlatov, to je tri rublje za par. Manjša stanovanja po dve sobi za neoženjence stala so navadno 200 zlatov ali 30 rubljev na leto. Mej krasnim spolom v Varšavi, kakor po vsej Poljski je bilo jako veliko lepih, posebno v srednjih, rokodelskih slojih. Vse so bile jako spretne, ljubeznive in nikakor ne nepristopne, posebno zakonske, mej katerimi ni bilo skoro sredine: ali so bile odlične žene, ali pa take, da jih vrag vzemi... Toda za druge so bile jako dobre... Po tem pa še podnebje, jako zmerno, prijetno in zdravo. Večkrat sem spal v ostrogu na prostem zraku, ko sem dejal na travo posteljno blazino in odel se z lahko letno odejo. V Visli so se začeli kopati včasih že sredi aprila in se je kopanje nadaljevalo do oktobra. Z jedno besedo, kar se tiče obilnosti in nizkih cen najpotrebnejših stvari za življenje, za potratu in zabavo, kar se tiče veselice in vživanja, ga ni bilo mesta v Evropi, ki bi se bilo moglo primerjati z Varšavo v dvaj-

setih letih. Sedaj pa spregovorimo še o junaku in žrtvi anekdotov.

V začetku službovanja Pukalova je stotnijski poveljnik, če tudi je bil strog, hotel z njim biti prijazen in ga je k sebi vabil na kozarec čaja. Tedaj je bila v Varšavi izšla v ruščini in poljščini knjiga z naslovom „Vedenje“. V njej se je razlagalo, kako se morajo nižji čini vesti v službi. Ta knjižica se je ob nedeljah čitala pred vojaki vsake stotnije in vsakega eskadrona. In tu je Pukalov prišel nekega večera k svojemu stotniku.

— Usedite se, junker! — rekel mu je stotnijski poveljnik. — Oj, sluga, prinesi junkerju kozarec čaja.

Čaja je bil prinesel. Pukalov je vzel kozarec, izpil in potem položil na podnos 10 grošev (5 kopek), kolikor je tedaj navadno veljal kozarec čaja v kavarnah.

— Kaj to pomenja? — Vprašal je začuden stotnik?

— Gospod stotnik. Včeraj so nam čitali pri stotniji, da nižji čin ne sme ničesar zastoj niti jesti, niti piti, vse mora plačati. (Dalje sledi.)

Novice.

Deželni zbor kranjski.

V trinajsti seji dne 6. februarija utemeljuje posl. Lenarčič svoj samostalni predlog glede pospeševanja industrije in trgovine po deželi Kranjski. Govornik poudarja v stvarnem in izbornem dogovoru, da se je doslej na kranjskem premalo storilo za povzdigo industrije in trgovine. Prav je, da se za kmetijstvo skrbi, a treba je skrbeti za industrijo in trgovino, od katerih imajo koristi vsi drugi sloji prebivalstva. Dosedaj je bila industrija, v kolikor se je razvila, navezana le na se. Koliko načrtov in naklepov pa je splavalo po vodi, ker ni bilo nobenega, da bi bil iste podpiral z dobrimi navodili in informacijami. Tak urad, kakor ga predlagam, bi dosti pomagal k temu, da se nova industrijalna podjetja zasnujejo. Naravnih močij imamo dosti na Kranjskem, le izkoriščati jih moramo znati, oziroma onim, ki se hočejo kakega podjetja lotiti, je treba z dobrimi sveti na strani stati, da vztrajajo pri zapričetem delu. Govornik predlaga, da naj se njegov predlog odkaže finančnemu odseku. Predlogu se pritrđi. — Posl. baron Schwegel poroča imenom finančnega odseka o zgradbi nove deželne bolnice. Dosedaj je bilo dovoljenih 624.000 gld. za zgradbo nove bolnice. Prekoračila se je ta svota za 42.000 gld., a če odštejemo 18.000 gld. kateri so se izplačali gosp. Gorupu in za druge namene, se je faktično prekoračila proračunjena svota le za 23.000 gld. To prekoračenje je opravičljivo, kar se pri takih velikih stavbah sploh ne more proračun do krajcarja natanko napraviti. Poročevalec odvrta odločno vse napade na deželno upravo, češ, da je brezpotrebno trošila denar za novo bolnico, oziroma, da je več potrosila, kakor se je dovolilo in le poudarja, da more dežela Kranjska ponosna biti na novo bolnico. Poročevalec predlaga: 1. Iz približnjega obračuna o do zdaj dovršenih delih pri zgradbi bolnice razvidno prekoračenje v znesku 42.670 gld. se odobri; 2. Za v poročilu navedena še potrebna dopolnilna dela kakor naprava potov in vrtnih nasadov, kolnica za mrtvaške vozove, dopolnitev uprave itd. dovoli se še daljni kredit 30.000 gld., od katerega odpade delni znesek 15.000 gld. na 1896. leto. Predlogoma finančnega odseka se brez debate soglasno pritrđi. — Imenom finančnega odseka poročajo nadalje: Posl. Povše o prošnji kmetijske podružnice

v Poljanah glede podpore za vrt in sušilnico in predlaga, naj se odstopi dež. odboru. Sprejeto. — Posl. dr. Papež o prošnji županstva v Mozlju glede podpore 1000 gld. za vodovod. Prošnja se izroči dež. odboru. — Posl. Murnik o prošnji Berganta Aleša, slušatelja na kmetijski šoli na Dunaju, za podporo in predlaga naj se odstopi dež. odboru. Predlogu se pritrđi. — Posl. Povše o prošnji kmetijske podružnice v Novem mestu glede podpore za trtnico. Prošnja se odstopi dež. odboru. — Isti poslanec o prošnji občine Gorje glede podpore za vodnjak na Podkljuki in predlaga, naj se izroči dež. odboru, da izposluje od poljedelskega ministerstva kot lastnika velikih gozdov v dotični okolici, izdatno podporo. Sprejeto. — Isti poslanec o prošnji podobčine Češnjica, Jerka, Podjele in Koprivnik glede podpore za zboljšanje planin Krsténica, Jezerce in Velepólje ter predlaga, naj se izroči dež. odboru kateri naj se pri enakih prošnjah ravna po sklepu iz l. 1892., po katerem se lahko dovoljujejo podpore do 1000 gld. v prospeh planinarstva. Poljedelsko ministerstvo pa je prositi za prispevek. Posl. Ažman opisuje v daljšem govoru propadanje živinoreje po planinah, ker se kmetu prikrajšujejo pašne pravice. Gozdna postava varuje preveč gozde in je le na škodo kmetu ki potrebuje pašnikov. Vrh tega se ta postava tudi napačno izpeljuje. Gozdi se previsoko cenijo, pašniki prenizko. Gorornik apeluje na vlado, da varuje cesarju zvestega kmeta. Dež. predsednik baron Hein ugovarja predgovorniku in poudarja, da pojenjava število živine, ker so se upeljala boljša živinska plemena, ko več potrebujejo kot prejšnja. Gozdna postava se ne more le na ljubo in v prid kmetu ob ednem pa na škodo drugim premeniti. Ne le kmetje, temveč Kranjci sploh so zvesti državljeni. Skrbeti se mora za vse stroke narodnega gospodarstva. Posl. Luckmann poudarja, da se razmerje mej posestniki gozdov in pašnikov mora rešiti, ker le potem zginajo prepiri. Ko je govoril še poročevalec, se je sprejel predlog finančnega odseka. — Posl. Klun poroča o prošnji nadučitelja Janeza Jegliča pri sv. Križu pri Litiji za podporo in predlaga, naj se odstopi dež. odboru. Predlog se sprejme. — Posl. dr. Papež poroča o prošnji občine Hrenovice glede uže dovoljene podpore za vodovod in predlaga, naj dež. zbor ostane pri sklepu iz l. 1892. da dežela prispeva z 30 %, če država da 50 % in občina 20 % za vodovod. Predlogu se pritrđi. — Posl. baron Schwegel poroča o prošnji starinoslovca Jern Pečnika za podporo in predlaga naj se dež. odbor pooblasti dovoliti primerno podporo, vlada naj se pa naprosi, preložiti čim preje Najvišjemu potrjenju zakon, kateri se je sklenil glede arheoloških preiskav na Kranjskem. Sprejeto. — Posl. dr. Papež poroča imenom upravnega odseka 1. o prošnji županstva o Žužemperku za boljšo cestno zvezo z železnično postajo pri Zatičini, 2. o prošnji občin Krka, Muljava in Gorenjvas, da se okrajna cesta od Gabrovščice proti Zatičini, uvrsti mej deželne ceste in da se opusti zgradba nove ceste od Fužin čez Sušico ter 3. o prošnji več posestnikov iz Sušice za preložitev dež. ceste od Gorenjih Fužin do Gorenjevasi po Födransbergovem načrtu. Vse tri prošnje se izroče dež. odboru, da še letos da izdelati dotična načrta in jih predloži v prihodnjem zasedanju dež. zboru. Posl. dr. Žitnik priporoča, da naj se napravi vsaj glavni načrt za novo cesto. Predlog upravnega odseka se na to sprejme. — Posl. grof Barbo poroča imenom upravnega odseka o samostalnem predlogu posl. dr. Iv. Tavčarja in tovarišev glede odpovedbe carinske pogodke z Ogersko. Poročevalec poudarja v daljšem jedrnatem govoru krivično razmerje, ki obstoji mej Avstrijo in Ogersko. Pogodba z Ogersko se mora tako urediti, da ne bo na škodo ne poljedelcu ne industrijcu. Avstrija je bolj industrijalna, Ogerska največ kmetijska. Če se pogodba ne obnovi, bodo imeli avstrijski industrijci in ogerski poljedelci škodo. Sicer pa Ogerska močno pospešuje in podpira svojo industrijo, v vsem našo industrijo prezira. Avstrija ne stori tega z ogerskim

več vredno, nego koristi celega prebivalstva v deželi. Prepričani smo tudi popolnoma, da pri sestavi tega zakona nikakor ni odločevala najemnina od lova, ki je proti ogromni škodi, katero vsako leto divjačina naredi, itak prava malenkost, komaj vredna, da se jemlje v poštev. Radovedni smo pa res, kaj poreko k temu deželni zbor, kadar pride obravnava, radovedni smo zlasti, na katero stališče se bodo postavili poslanci nemških kmetijskih občin. Naših slov. poslancev sicer ni v dež. zboru, pa kaj bi tudi tudi, vsaj bi proti visoki nemški gospodi prav nič ne opravili. Ako se ta zakon sprejme brez vsake spremembe, potem bodo kmetje vedeli, komu so zaupali svoje koristi, kajti v marsičem bodo celo na slabšem, nego so bili dosihmal.

Kakor smo rekli, je kmetijstvo štajersko pričakovalo, da se bode zajec po novem zakonu proglasil kot škodljiva žival, kot največji sovražnik sadjarstva in vinarstva, katerega torej imej vsak pravico na svoji zemlji ubiti. Temu mora pritegniti vsak, kateremu je kaj za napredek kmetijstva, vsak odkritosrčen domoljub, ki želi, da se poviša blagostanje in davkoplačilna moč v deželi. Tisti pa, ki prav iz malenkostnih ozirrov vsega tega ne želi, ni nihče drugi, kakor dež. odbor štajerski, kar prav jasno priča od njega izdelan načrt nove lovske postave!

Kmetijske raznoterosti.

Čistost mlečnih posod je velike važnosti, posebno če se mleko razpošilja. V čistih posodah se mleko veliko manj spridi. Zato naj se, ko so se rabile, umijejo z gorko vodo, kateri se pridene nekaj sode ali pepelja, nato se pa še izplaknejo z mrzlo vodo. Potem se denejo posode na kak zračen prostor, tako, da voda čisto iz njih odteče in se posuši. Predno se posode rabijo, izplaknejo se zopet s čisto mrzlo vodo.

Panjevi brez matice navadno prezimijo v velikem nemiru. Velikokrat čebele v tacih panjih za grižo poginejo. Tak panj pa vznemirja tudi panjeve v obližju. Zato naj se tak panj naj nima mej drugimi panjevi, temveč se prenese v drugi prostor.

Poučni in zabavni del.

Varšavski spomini iz 1830. leta.

(Ruski spisal N. P. Makarov.)

VI.

Junak in žrtva anekdotov.

(Dalje.)

Nekdaj sreča Pukalov svojega stotnika na Krakovskem predmestju, to je v najbolj mnogoljudni ulici varšavski. Stotniku se je zdelo, da ga je junker nerodno pozdravil, zato ga je že tukaj dobro ozmerjal in prisedši v vojašnico, je naročil, da ga morajo učiti, kako se je treba postaviti, potem pa kako se mora spremljati z očmi. Začeli so ga učiti. Po cele ure so ga učili jedno in isto. Vežbovalec je veleval jeden in Pukalov se je postavil in obrnil glavo na stran in zakričal jeden, potem so velevali dva in Pukalov je počasi obesil glavo na levo ali narobe in počasi rekel dvaaaaa.

Čez nekaj dni Pukalov zopet sreča svojega stotnika in sicer ravno na Krakovskem predmestju. Ko se še ni približal stotniku na deset korakov, se je ustavil po vojaški se obrnil glavo k stotniku in jecljajoč rekel jeden, ne da bi bil z očmi spremljal stotnika.

— Junker! spremljajte me z očmi, zakričal je stotnik nad Pukalovom.

— Velite dva, gospod stotnik. Brez razdelitve me niso učili.

— Dva — rekel je stotnik, in Pukalov je začel obračati glavo, govoreč dvaaaaa.

Drugi dan učili so Pukalova brez razdelitve, to je moral neprostano obračati glavo z jedne strani na drugo in govoriti jeden, potem pa dvaaaaa.

Pukalov se ni poboljšal. Tretji pot srečal je stotnika zopet na Krakovskem predmestju. Sedaj se je postavil in vedno obračal glavo z strani v stran in štel jeden dvaaaaa, jeden dvaaaaa, jeden dvaaaaa. Okolu njega se je zbrala tolpa zijalcev, ki so se smejali in krohotali. Strogi stotnik je pa pljunil v stran in šel svojo pot, rekši sam pri sebi:

— Vidim, ž njim ničesa ne opraviš, — nepriden šaljivec.

Prišedši v vojašnico je odredil, naj nehajo Pukalova učiti pozdravljanja in ukazal, naj mu dajo za cel teden počitka, naj dela kar hoče.

Nekoč je Pukalov v konditoriji pil kavo in kadil iz pipe. Zraven njega je na divanu sedel neki Nemeč, ki je tudi pil kavo in kadil. Pukalov začel je ž njim jako zanimiv govor v nemščini. Mej gorečim pripovedovanjem, je kakor nevede začel z njegovim kazalcem popravljanje pepel v svoji pipi. Nemeč je lahko zakričal, začel pihati v svoj palec govoreč: ach, mein Gott! — Pukalov se je opravičeval in izvrčal vso krivdo na svojo strašno razstresenost.

Nekdaj je šla stotnija, pri kateri je služil Pukalov na glavno stražo. S stotnijo šel je jeden stotnijskih poveljnikov, ki je bil znan po svoji neizrecni skoposti. Pukalov je pregovoril narednika, da so njega vzeli s stotnijo in ga odločili za pošiljanja. Čez jedno uro, ko so prišli na stražo, je stotnik želel imeti kavo in je poklical vojaka odločenega za pošiljanje. Prišel je Pukalov.

— Prosim, junker! — rekel je stotnik. — Moram poslati po kavo in zatorej blagovolite poslati k meni kakoga vojaka.

— Oprostite, gospod stotnik. Jaz sem odločen za pošiljanje, in dovolite mi torej točno izpolniti svoje dolžnosti, iti vam po kavo in po vse, kar bode potrebovali.

— No, dobro; samo seboj vojaka vzemite. Tukaj je zlat. Prinesite nam kave z žemljami.

Pukalov je šel v bližnjo kavarno in čez nekaj časa se je vrnil nesoč v vsaki roki košarico. Postavši jo na tla, je začel najprej iz jedne košare jemati lončke s kavo in smetano, potem pa žemlje. Ko je že več lončkov postavil, rekel mu je stotnik:

— Dovolj, Pukalov, Dovolj. Kam tako veliko? Mi smo le trije (s stotnikom sta namreč na glavno stražo šla še dva častnika.) Pukalov je pa še nadalje iz prve košare jemal lončke in ko jo je izpraznil, je bila miza že polna lončkov.

— Moj Bog, koliko je pa, — rekel je stotnik z obupnim glasom. — Kaj pa bomo s to kavo?

— To še ni vse, rekel je Pukalov in začel je razkladati iz druge košarice, v kateri je bilo ravno toliko lončkov in žemelj, kakor v prvi. Dolgo skopi stotnik ni mogel brez velike žalosti in bridkosti spomniti se tega ultrakavinega dne in svojega zlata, zginivšega v cvetu let, a dobro bi bilo, ko bi bil vsaj šel za šampanjec. A je za kavo.

Nekoč sreča Pukalov na ulici nekega postarnega gospoda s kislim obrazom in predpotopno, jako obnošeno obleko. Pukalov se je ustavil, pogledal bistro neznanega gospoda, po tem se je pa nakrat oklenil ga okrog vratu in ga jel poljubovati govoreč:

— Vendar sem zopet srečal vas, svojega rešitelja, svojega dobrotnika! Koliko let sem že vas iskal povsod, a nikjer vas nisem mogel najti. A naposled je vendar prišel blaženi dan v življenju mojem! Naposled vendar vas vidim in morem pred vami izliti čustva svojega hvaležnega srca.

— Milostljivi gospod! Vi se gotovo motite in imate mene za koga družega — rekel je gospod, katerega je Pukalov objemal in prizadeval se je osvoboditi njegovih objemov.

— Kako! Vi me ne poznate? Jaz sem pa spoznal svojega rešitelja mej tisoči ljudmi. Ste li pozabili, kako ste mi rešili življenje: Pred šestimi leti kopal sem se v Vislu proti Saski Kempki in nakrat me je deroča voda odnesla na globoko mesto in jel toniti in gotovo bi bil utonil, ko bi ne bilo vas. Se ne spomnite, da ste tedaj stali na bregu, in videč mene v nevarnosti, skočili ste v vodo, ne da bi se bili slekli, in me ven privlekli, in potem pa zginili, ne da bi bil mogel vam se zahvaliti. Sedaj pa nočete tega priznati v svoji skromnosti. Sicer se pa nadejam, da dovolite, da vas pogostim z odličnim kosilom pri Zdarboru. Pojdimo tja. Sedaj je čas za kosilo.

Mož, katerega je Pukalov imel za rešitelja, je šel z njim brez obotavljanja, ko se mu je obetal dobro kosilo v jedni najboljših varšavskih gostilen.

Kosilo in pijača bila sta izvrstna. Pukalov ga je slavno pogostil, častil ga in bil nenavadno prijazen z njim. Ko se je kosilo končalo, in so gostje vstali izza mize, je Pukalov vzel kapo, in to je tudi storil njegov gost, zahvaljujoč se za pogostenje. Ko sta se približala k vratom, je Pukalov odprl vrata in predno je domišljeni rešitelj mogel spregovoriti kako besedo, ga je Pukalov pahnil skozi vrata in zaloputnil za njim. Presenečeni gost je postal nekaj trenutkov na jednom mestu in potem pa rekel sam s seboj: Musi byc' fihal (mora biti blazen) in

šel je svojo pot vesel, da se je zastonj tako dobro nakosil, kakor še nikdar poprej. (Dalje sledi.)

Novice.

Deželni zbor kranjski.

V petnajsti seji dne 10. februarija t. l. poroča posl. dr. Tavčar imenom upravnega odseka o vladni predlogi z načrtom stavbinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljana. Posl. dr. Majaron poudarja, da sta §§ 9. in 10. glede razlastitvene pravice pomankljiva in pravi, da bo v specijalni debati stavil preminljive predloge. Dež. predsednik ugovarja predgovorniku, poudarjaje, da sta določbi §§ 9. in 10. jasni. V podrobni razpravi zahteva deželni predsednik baron Hein k § 3. odstavek, naj se regulacijski načrt predloži deželni vladi, da ga dogovorno z deželnim odborom potrdi. Posl. Luckmann pritrja temu in predlaga, naj se to zgodi. Poročevalec dr. Tavčar se izreče sicer za odsekov predlog, vendar se mu zdi dostavek primeren. Predlog posl. Luckmana se na to sprejme. Pri § 8. se na predlog posl. dr. Majarona premene neke besede (svet, mesto parcele). Posl. dr. Majaron govori k § 9. razlaga ekspropriacijsko postopanje, nasvetuje premembe k temu § in predlaga naj se § 9. in 10. zopet odkazeta odseku v pretres in poročanje o stavljenih nasvetih. Dež. predsednik baron Hein se izreka proti temu predlogu, posl. Grasselli ga podpira. Poročevalec dr. Tavčar odločno zagovarja po odseku priporočena §§. Tudi drugod imajo taka določila o razlastitveni pravici in lahko se sporazume. Stvar je nevarno zavlačevati tudi zato, ker se mestu mudi za stavbeni red, a se lahko pripeti, da zakon ne bo potrjen, če se ne sprejme odsekov predlog. Pri glasovanju se sprejme dr. Majaronov predlog. Pri § 37. nasvetuje dež. predsednik baron Hein naj določilo, da se smejo zidati štirinadstropne hiše zavrže in naj se sprejme vladni predlog, da se smejo zidati le trinadstropne hiše. Posl. Grasselli podpira vladni predlog. Posl. Hribar priporoča odsekov predlog za štirinadstropne hiše. Še so govorili za trinadstropne hiše dež. predsednik baron Hein posl. Luckmann in Grasselli, ki predlaga naj se določi, da se smejo le trinadstropne hiše zidati. Poročevalec dr. Tavčar odločno zagovarja odsekov predlog za štirinadstropne hiše. Ta predlog se pri glasovanju tudi sprejme. K § 71. predlaga posl. baron Wurzbach premembo glede naprave trotoirjev v tem smislu, da naj mesto napravlja iste pred novimi hišami, ne pa posestniki. Dež. predsednik baron Hein in posl. Hribar ugovarjata odločno posl. baronu Wurzbachu. Tudi poročevalec dr. Tavčar se gorko potegne za odsekov predlog. Pri glasovanju se odkloni predlagana posl. Wurzbach-a prememba in se odobri predlog upravnega odseka. Ostali paragrafi stavbenega reda, katerega o priliki v celoti objavimo, se na to brez ugovora odobre. — Seja se na to pretrga.

V večerni seji, ki se je pričela ob 7. uri, poroča posl. Hribar o glavni bilanci mestnega loterijskega posojila ljubljanskega in predlaga naj se poročilo finančnega odseka odobri, čemur se pritrji. — Posl. dr. Žitnik poroča v prošnjah raznih občin glede podpor za nove šolske zgradbe in za popravo šolskih poslopij in predlaga, naj se dovolijo nastopne podpore: Za šolsko zgradbo v Fari pri Vasi 400, na Gori 200, v Kočevju 1000, v Mozeljnu 350, v Tržiču 500, na Dobravi pri Žaspem 150, v Koprivniku 200, na Dovjem 300, v Lešah 200, v Ovsišu 500, v Ribnem 150, na Bledu 200, v Beli Peči 200, v Mengšu 400, v Radencah 150, v Čepeljah 150, na Dol. Podgori 200. Dalje naj se za šolo v Sodražici letos izplača že lani dovoljena podpora.

i) pospeševanje kmetijskega pouka, prirejanje predavanj in shodov v povzdigo kmetijskih znanostij;

k) preskrbovanje stanovske statistike.

l) posredovanje mej tistimi, ki delavcev potrebujejo in tistimi, ki dela iščejo, ter uravnavanje pogodb s kmetijskimi delavci z izdajo pogodbenih formularjev itd.;

m) posredovanje za pravno pomoč za zadružnike;

n) osnovo razsodišča za poravnavo prepisov nastalih mej zadružnimi člani in njih pomočnimi delavci iz delavskega in mezdnega razmerja, ali mej zadrugo in njenimi člani, ali pa mej zadružniki.

Nadalje spada v delokrog stanovskih zadrug kmetovalcev, da izrekajo svoje mnenje o zadevah deželne kulture državnim ali avtonomnim oblastvom na njih poziv ali pa tudi iz lastne inicijative, sodelovanje pri tem, kar mislijo država ali avtonomne korporacije storiti v povzdigo deželne kulture, posebno v zadevah dajanja podpor in zboljšavanj zemljišča pa zato načelno sklenjenih ali v posamičnih slučajih dogovorjenih podrobnih določbah.

§ 12. Če hoče zadruga izvrševati podjetja, za katera je treba državnega dovoljenja ali katerih izvrševanje je po obrtnem redu dovoljeno le tistemu, ki doprineso dokaz zmožnosti, ali so navezane na dovoljenje vršbenih naprav, mora izpolniti dotične predpise.

Tudi so ona podjetja, katera so podvržena državnemu nadzorstvu, ako jih izvaja kako društvo, podvrženo temu nadzorstvu po predpisih obstoječih za društva.

(Dalje sledi.)

Kmetijske raznoterosti.

Zelenika. Znano dolensko vino zelenika je poslednja leta zgubilo mnogo na veljavi, ker je običajno jako kislo. Zadnja leta ni nikdar ta trta popolnoma dozorela. Vzrok temu je pa, kakor se sodi, v prvi vrsti trtna rosa. Zaradi tega naj tisti, ki imajo te vrste trte v svojih vinogradih, gledajo, da bodo pridno škropili z modro galico.

Budget poljedelskega ministerstva. Pri budgetni debati poljedelskega ministerstva se se izrekle razne želje. Poslanec dr. Fux je zahteval, da se kmalu izvede davčna reforma, kar pa protisemitom ni prav ugajalo. Poslanec Rigler je zahteval, da se poniža zemljiški davek. Poslanec Oberdorfer je zahteval premembo gozdnega zakona. Slovenski poslanec Robič je pa zahteval spremembo domovinskega zakona in davčne reforme. Movre je trdil, da sedanje dirke ne koristijo konjereji, temveč so le šport, denar zanje je proč vržen. Hanck se je pritoževal proti slabim lovskim zakonom. Posch je za reformo domovinskega in lovskega zakona.

Poučni in zabavni del.

Varšavski spomini iz 1830. leta.

(Ruski spisal N. P. Makarov.)

Junak in žrtva anekdotov.

(Dalje.)

Oblečen v debelo vojaško suknjo, je Pukalov ustopil v jedno boljših francoskih gostilnic, stopivši k bufetu, naredi najneimnejši obraz in reče po ruski z boječim glasom:

— Dajte mi zelnate jnhe in kaše.

— Mi nimamo ni juhe ni kaše — odgovoril je bufetčik-Francoz, ogledujoč s preziranjem debelo sivo vojaško suknjo Pukalova.

— No dajte mi krvavo klobaso s kruhom.

Dali so mu krvavo klobaso s kruhom samo zaradi tega, da so se mu smejali.

— Kaj velja?

— Šest grošev.

Pukalov je potegnil iz levega žepa zamazano mošnjo z bakrenim denarjem, vzel iz nje šest grošev in plačal. Potem je pa začel se po obeh licih mazati s krvavo klobaso. V sosedni sobi pili so štirje Nemci pivo. Videli so kaj dela Pukalov in glasno mej seboj zabavljali, v nemščini seveda, na ruske barbore, na rusko zeljnato juho in kašo, zabavljali so in praznili vrčke piva drug za drugim.

Ko je Pukalov slišal zasmehovanje Nemcev, pustil je klobaso, nakrat se premenil, ponosno povzdignil glavo in zaklical z najčistejšim glasom v najčistejši francoščini:

— Deček, daj mi takoj dve steklenici šampanjca, čašo za juho in čisti prtič. Le hitro se obrni.

Bufetčik in natarakar sta se debelo pogledala od začudenja in se nista ganila z mesta.

— Kaj je, vrag vaju vzemi, ali sta oba oglušela, kaj? Dve steklenici šampanjca, čašo za juho in čisti prtič, rekel sem vama!

In pri teh besedah je posegel v žep z roko in iz njega prinesel v desnici pest cekinov in začel ž njimi ropotati. Ta zlata demonstracija je napravila mogočen vtis. Natarakar je tekkel, kar so ga noge nesle, in prinesel mu šampanjec ter čašo za juho. Pukalov je ukazal odmašiti, postavil k sebi čašo in nalil vanjo šampanjca, s katerim je kakor z vodo izplaknil usta in si umil roke. Ko je izpraznil obe steklenici, je vzel prtič, jeden konec pomočil v kozarec z vodo in obrisal si roke. Na to je plačal bufetčiku šampanjec, dal natarakaru cekin za postrežbo in rekel pokazavši z roko na Nemce, ki so kosili:

— Ti nemčurji pijo samo pivo, torej pogostite jih z mojim šampanjcem v imenu ruskih barbarjev. Z Bogom!

Odšel je in pustil v največjem začudenju francosko gostilniško osebje in nemške pivopivce.

Drugi dan je pa šel Pukalov kosit k Chevaux, k najprvi in najdražji francoski gostilnici v Varšavi. Vzel je seboj tri vojake svoje stotnije, mej njimi tudi svojega slugo. V tej gostilni se je kosilo po jedilnih listih. Ko so se useli za mizo, na kateri je bilo ravno za štiri ljudi pripravljeno, je Pukalov ukazal prinesiti tri liste mnogobrojnih kosilnih jedij, in položil jih na krožnik vsakemu svojih tovarišev.

— No, fantje! Na teh papirčkih so zapisana razna jedila, izbirajte, kar vam ugaja — rekel je Pukalov.

— Pa mi ne znamo brati, vaše blagorodje — odgovorili so mu.

— To nič ne dene. Pokažite kar s prstom na ka-

tero vrsto hočete, pa vam bodo dali dotične jedi. In kosilo se je začelo; in kakšno kosilo je bilo, tako, da takega niti poprej videli niso, nikar pojesti. Jeden vojak je pokazal s prstom na pecivo in prinesli so mu najprej pecivo namesto juhe. Drugi je pokazal špargeljne in prinesli so mu jih, tretji je pokazal posladek. Drugemu so zopet prinesli troje pecivo zaporedoma. Tako je trajal obed jako dolgo. Razvrščenje jedi je bilo povse novo. To je bila prava gastronomična zmešnjava, kajti najraznovrstnejše jedi so se mešale brez vsacega reda. Natararji so se jedva zadrževali, da niso popokali od smeha. Sam Pukalov je pa zase zahteval najboljših pet jedij in jih jedel v naravnem redu.

— Le jejte, bratci, le jejte sebi na zdravje! je pogoščeval svoje tovariše. — Le še naročite! — kajti francoske jedi niso tako tečne, kakor naša zeljna juha in kaša. Treba se je torej dobro naložiti.

— Saj bi še radi jedli, a ne moremo več, kajti smo siti.

Ko je Pukalov plačal nenavadno kosilo; rekel je svojim tovarišem:

— No fantje! Vse sem plačal tem Francozom, čemu bi jim puščali kar nismo sneli!

In vojaki zavezali so v svoje robce kose belega kruha, katerega je ostalo veliko v košarici na mizi. Potem so pa šli za svojim voditeljem iz gostilnice, v kateri so pustili obilni predmet za francoski smeh in francoske zabavljice.

Oblečen v debelo sivo suknjo, katero je jako rad imel, je Pukalov pil kavo in kadil iz pipe v neki kavarni. Naposled je vprašal lepo kavarico:

— Kaj sem dolžen?

Povedati je treba, da je v Varšavi v kavarnah in gostilnah — izimši francoske restavracije — bilo žensko strežno osebje. Bila so mlada in lepa dekleta, ki so se imenovale kavarice, jako spretne, ki so pa znale lepo in zanimivo razgovarjati se z gosti. In niso bile posebno stroge, kar se tiče poljubovanja i. . . zabavanja ž njimi. In tako lepa kavarica je odgovorila Pukalovu:

— Navadna ceno je: šest grošev za kavo in dva za kadenje.

— To je veliko — rekel je Pukalov — ali ne vzamete manj.

— Prosim! Pri nas se ne trguje.

— Le nekaj odjenjajte, če tudi le jeden groš, kajti sem reven vojak.

— No, naj bode! Dajte pet grošev.

Pukalov je potegnil iz žepa že znano zamazano mošnjo z bakrenim denarjem, plačal, potem pa s čibukom v roki šel k velikemu zrcalu, visečemu na steni in jel pred njim delati najgroznejše obraze. Dolgo se je pačil. Kavarica je nemirno gledala ta tihi prizor revnega vojaka pred zrcalom. Nakrat je pa prestrašeno zakričala, Pukalov je bil nakrat udaril na vso moč s čibukom po zrcalu, da se je razletelo na majhne kosce.

— Bog pomagaj, ruski vojak je razbil steklo, kri-

čala je kavarica. Na njen obupen krik prihitela sta gospodar in gospodinja kavarne, videč, da je zrcalo razbito, kričala sta glasno in hitro:

— Zadržati ga je treba, da bode plačal škodo.

— Kako če plačati, ko sem mu še pri kavi morala odjenjati cel groš.

— Tiho! — rekel je naposled Pukalov. — Kaj pa stoji vaše zrcalo?

— Sto zlatnikov (15 rubljev); mari je to majhna stvar.

— Tu imate sto zlatnikov, rekel je Pukalov, vzel iz žepa pest zlatov in odštel sto zlatnikov.

Le glejte, da ti kosi zame celi ostanejo, plačal sem jih in kmalu pridem ponje. Z Bogom!

Pukalov je odšel iz kavarne, a čez pol ure se je vrnil s svojim slugo, kateri je pobral kose razbitega stekla, zavezal jih v prtič in nesel v vojašnico s Pukalovim. Kavarniško osebje je bilo trdno prepričano, da je ta gost blaznec. (Dalje sledi.)

Novice.

— Častnim meščanom je imenoval občinski svet ljubljanski v svoji seji dne 5. marca g. Teodora pl. Scalo, prometnega ravnatelja c. kr. drž. žel. v Beljaku in to za zasluge, katere si je imenovani stekel za Ljubljano ob času potresne katastrofe. — Občinski zastop v Železnikih je imenoval častnim občanom svoja rojaka g. drž. posl. Antona Koblarja in bivšega drž. poslanca, vladnega svetnika v pokoju gosp. Antona pl. Globočnika.

— Trgovsko ministerstvo je odobrilo izvolitev dež. poslanca g. Ivana Perdana predsednikom in g. A. Klein-a podpredsednikom trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— «Glasbena Matica» na Dunaju Pevski zbor „Glasbene Matice“ odpelje se k dne 23. in 25. marca t. l. vršičima se koncertoma na Dunaj s posebnim vlakom dne 20. t. m. ob 12 uri opoludne. Znižane vozne cene dovolile so se tudi vsem tistim, ki se žele pridružiti temu potovanju, to pa le proti legitimaciji odbora „Glasbene Matice“. Vozne cene so se določile nastopno: Na Dunaj in nazaj iz Ljubljane II. razred 18 gld. III. razred 12 gld. 5 kr., iz Litije II. razred 17 gld. III. razred 11 gld., iz Zagorja II. razred 16 gld. 30 kr. III. razred 10 gld. 90 kr., iz Zidanega mosta II. razred 15 gld. 95 kr. III. razred 10 gld. 65 kr., iz Celja II. razred 14 gld. 95 kr. III. razred 10 gld., iz Maribora II. razred 12 gld. 85 kr. III. razred 8 gld. 55 kr., iz Gradca II. razred 9 gld. 80 kr. III. razred 6 gld. 50 kr. Vlak bo vozil s hitrostjo brzovlaka in odhajal iz Ljubljane ob 12. uri opoludne, iz Litije ob 12:40 pop. iz Zagorja ob 1:3 pop., iz Zidanega mosta ob 1:31 pop., iz Celja ob 2:10 pop., iz Maribora ob 3:48 pop. in iz Gradca ob 6:6 zvečer, prihod na Dunaj ob 1:2 po noči. Povratak s temi voznimi listki je mogoč z vsakim osebnim vlakom, izvzemši brzovlake do vštetega 27. t. m. Legitimacije za ta vlak, kakor tudi vsa pojasnila daje odbor „Glasbene Matice“ počenši z dnem 14. t. m. vsako popoldne od 3. do 4. ure v društvenih prostorih na Bregu št. 20, II. nadstropje (Cojzova hiša). Legitimacije bodo tudi oddajali: Al. Jenko, načelnik postaje v Litiji, Fr. Strle, načelnik postaje v Zagorju, dr. Al. Homann, okr. zdravnik v Radečah pri Zidanem mostu, Dragotin Hribar v Celju, Fr. Dolenc, trgovec v Mariboru in Juri Hrašovec, c. kr. okrajni sodnik v p. v Gradcu.

svojo poslovno vršbo tudi na v § 6, odstavek 1, omenjene opravičence do uživanja.

§ 25. Stanovske zadruga imajo glede kolekov in drugih pristojbin nastopne ugodnosti:

a) prostost pristojbin za potrdilo o prijavo združnih doneskov, in pa za vpis postavne ali vršbene zastavne pravice zanje;

b) prostost od pristojbin za pogodbe, katere sklenejo stanovske zadruga v zmislu tega zakona z pridobinskimi, gospodarskimi in drugimi zadrugami in zvezami.

d) osebno oprostitev pristojbin glede ulog in dopisovanja javnim oblastvom in uradom izimši sodno postopanje;

e) prostost pristojbin za knjige, ki se vodijo jedino o pravnih razmerah zadruga do njenih članov in postavne vpise zadrug;

f) oprostitev pristojbinskega ekvivalenta glede nepremakljivega premoženja, glede premakljivega premoženja so podvržene pristojbinskemu ekvivalentu $1\frac{1}{2}\%$ vrednosti s priteklino.

§ 26. Ta zakon stopi v posamičnih deželah v veljavo istočasno z onimi zakonitimi določbami, katere sklene deželna zakonodaja na podlagi tega zakona.

Kmetijske raznoterosti.

Popadanje zelenjave. Večkrat se opaža, da zlasti pomladi popadajo sadike po gredah. Vzrok tej bolezni je neka gliva, perenospora ganglifloris. Proti tej glivi nekoliko pomaga posipanje s kuhinjsko soljo. Popolno zanesljivega sredstva pa ni, če tudi so pariški vrtnarji bili razpisali zanj 10.000 frankov nagrade. Nekoliko pomaga, če se grede močno prezračujejo in če se vanje prinese dobro strohljene zemlje, ko je bila po zimi tudi dobro premrzna.

Sejanje jabelnih pččik. Poskušnje so pokazale, da je boljše jabelčne pečke sejati jeseni, kakor pomladi. Zlasti pa ne kake pečke, ki so se dobro presušile. Gledati je treba, da ohranimo sveže, ako jih mislimo sejati.

Poučni in zabavni del.

Varšavski spomini iz 1830. leta.

(Ruski spisal N. P. Makarov.)

VI.

Junak in žrtva anekdotov.

(Dalje.)

Ko smo bili v ostrogu, je Pukalov poprosil, da ga puste v mesto. V njegovem odpustnem listu je bilo zapisano: „Odpušča se do zarje.“ Nastane večerna zarja z navadno ceremonijo t. j. z godbo pred polkom in s klicanjem imen v vsaki stotnji. Pukalova k temu klicanju ni bilo. Zamudil je večerno klicanje, kar je naravnost hudodelstvo za nižje čine. Še le pred jutranjo zarjo se je vrnil v ostrog. Prijeli so ga in vlekli k zglasilu.

Prav nič nisem zamudil, rekel je Pukalov hladnokrvno. — Zarja se še le začinja, vrnil sem se torej ob zarji.

— Pa mi smo vas odpustili do večerne zarje — rekli so mu.

— Na listu ni nič zapisano, ali so me odpustili do večerne ali do jutranje zarje. Mislil sem, da do jutranje in torej nisem kriv, če sem se zapoznil.

Pukalova niso kaznovali; samo v bodoče so zapisali na vse odpustne liste: do večerne zarje.

Pukalov je prosil še jedenkrat, da bi ga pustili v mesto, a stotnik ga ni pustil.

— Vsekako moram v mesto po opravku zame jako važnem — rekel je svojemu stotniku.

— Takoj jaz pokličem najspretnjšega vojaka, kateremu morete naročiti vso stvar; vse bode za vas opravil ravno tako natančno, kakor bi bili vi sami v mestu.

— A, gospod stotnik! Jaz moram sam.

— Molči, junker! načelstvo bolje ve, kakor vi, kaj je treba storiti. Ej! Pokličite k meni Semenčuka.

Semenčuk je prišel.

— Takoj se odpravi v mesto, in ondu opravi vse, kar ti naroči junker Pukalov; stori vse tako, kakor bi on storil. Slišiš?

— Slišim, gospod stotnik — odgovoril je Semenčuk. Tedaj je v Varšavi bil v navadi poljski, t. j. francoski način vedenja nižjih činov k višjim. Namesto „vaše blagorodje ali visokoblagorodje“, reklo se je gospod praporščik, poročnik itd. do vštrevši polkovnika. Generale so nagovarjali z „vašo prevzvišenost“. Nekaterim junkerjem, premožnejšim, rekli so vojaki: „vaše blagorodje“ a ubožnejše se imenovali „plemeničke“.

Pukalov in Semenčuk sta šla iz šotora poveljnikevega in prvi je začel poslednjemu sledeče naročati:

Ko prideš v Varšavo, pojdi naprej v Podvalsko ulico, v kavarno Novahovskega. Nahaja se ta kavarna za tri hiše nazaj, predno se pride v Krakovsko predmestje. Bodeš li našel?

— Bodem, vaše blagorodje!

— Pojdi notri, izpi čašo kave, to velja šest grošev. Si zapomnil.

— Sem.

Od Novahovskega pojdeš v Čabanovo prodajalnico, ki je na oglu Medene in Senatorske ulice. Ondu mi kupiš papirja, črnila in pečatnega voska za dva zlata. Tu je pismo Čabanu, iz katerega bode videl, kaj in za koliko ima dati. Bodeš našel?

— Bodem, vaše blagorodje.

— Od Čabana pojdi se sprehajat v Saksonski vrt, ondu najdeš konditorijo Læseljevo, ki je na levi strani, če se pride od Brilevskega hiše. Pojdi notri, spij kozarček likerja, potem pojej dva jabelčna kolačka, kar vse skupaj velja petindvajset grošev. Prišedši iz konditorije, pojdi malo po vrtu, in odtod pojdeš v Mostovo ulico k gospej Šatkovski, ki stanuje že štiri hiše pred Bernardsko ulico na desni strani. Tam vprašaj po gospej Marisji, ki je moja botra. Pozdravi je v mojem imenu in poljubi in daj ji pol rublja za posladek.

— Bodem, vaše blagorodje.

— Od Šatkovske pojdi kosit v Senatorsko ulico v gostilnico Honikovskega. Kosilo pri njem velja pol zlata. Ko bodeš pokosil, pojdi na ogel Saksonskega trga nasproti Brilevskega hiše, pojdi ondu v prvo modno prodajalnico in vzemi zase dve škatljici vakštafa, to velja tri zlate. Sedaj pa pojdi v nižje nadstropje hiše in ondi poprašaj za gosp. Wenheima, kateremu daj tole pismo . . . Ko bode prečital pismo, bode že vedel, kaj mu je storiti, in za to mu plačate tri zlate. Vse, kar sem ti naročil stane 18 zlatov 26 grošev. Tu imaš denar. Če točno izpolniš, kar sem ti naročil, dam ti še štiri zlate za žganje.

— Rad vam ustrezem, vaše blagorodje. Vse bodem storil, kakor ste mi ukazali.

Semenčuk je odšel. Ne bodemo sledili za njim po potih v Varšavi, kjer je točno izpolnil, kar mu je bil naročil Pukalov, razen one stvari, ki bi jo bil moral storiti na Saksonski ulici pri Wenheimu, h kateremu pojedemo vkupe s Semenčukom. Wenheim je bil zobni zdravnik. V pismu Pukalova je bilo zapisano:

„Izročitelju tega pisma izderite spodnji zob, četrti od krajnega zobu na desni strani.“

— Odloži svoj portepelj in čelado in usedi se na stol, rekel je zobni zdravnik.

Semenčuk je storil, kar se je od njega zahtevalo in sel.

— Odpri usta — rekel je zobozdravnik. — Dobro, sedaj poizplakni usta — nadaljeval je Wenheim, podavši mu kozarec gorke vode.

— Zopet odpri usta.

Semenčuk je drugič odprl usta. Zobozdravnik je vzel klešče in je hotel z njimi poseči v usta vojaku, da mu izdere zob, kakor je bilo naročeno v pismu Pukalova. Pa Semenčuk se je spomnil, da stvar ne bode dobra in je torej prosil:

— Gospod, kaj pa hočete storiti z menoj.

— Izdreti bolni prednji zob.

— A mene noben zob ne boli, vsi so zdravi.

— Pa je v pismu rečeno, da bi ti izdrl četrti spodnji zob na desni strani. Te mora že boleti. In zobozdravnik je posegel s kleščami Semenčuku v usta.

— Ne, gospod! Nikakor ne dam izreti zdravega zobu.

In Semenčuk je vstal s stola, nadel si portope in čelado in odšel od zobozdravnika rekši mu:

— Z Bogom, gospod.

Povrnil se je v ostrog.

— No, kaj? Si li vse storil, kar ti je bilo ukazano? — vprašal je Pukalov vojaka, kateremu je bil naročil opraviti svoje stvari.

— Skoro vse, vaše blagorodje.

— So ti tudi zob izdrl?

— Nikakor ne; nisem pustil, ker me zob ne boli.

— Pa mene zob boli. Stotnik ti je pa naročil vse tako storiti, kakor bi bil jaz storil. Ti bi torej si bil moral dati izdreti zob, kar bi si ga jaz bil dal, ko bi bil

šel v Varšavo. Ti torej nisi izpolnil povelja svojega stotnika.

Pukalov je odšel in povedal stotniku:

— Gospod stotnik! Semenčuk ni vsega storil, kar bi bil moral jaz storiti v Varšavi.

— Poklič ga k meni, mu bodem že pokazal.

Semenčuk je prišel. Ko je pojasnil, kako je z zobom odšel je od stotnika brez slabih posledic. Pukalova so pa drugi dan pustili v Varšavo, da je opravil, kar prejšnji dan ni mogel opraviti zanj poslani vojak.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

— Nemški cesar — dramatični pesnik. Nemški cesar se loti vsake stvari, če z dobrim ali slabim uspehom, o tem se seveda misli jako različno. V Berlinu se bode v kratkem igrala neka nemška drama, o kateri se govori, da jo je zložil sedanji nemški vladar. Neki časopis je radoveden, če se bode ta drama smela le hvaliti, ali tudi grajati, če v poslednjem slučaju kritika ne bodo tožili zaradi razžaljenja cesarja.

Röntgenovi svetlobni trakovi. Znani Edison v Ameriki se tudi jako zanimlje za Röntgenove svetlobne trakove. Izrekel se je baje, da ima ta iznajdba večjo bodočnost, kakor vse njegove iznajdbe. Seveda Edison sedaj le to premišlja, kako bi to najdbo izkoristil za tehnične namene. Za te žarke prav za prav ni nobena stvar popolnoma neprodrljiva, temveč so le nekatere stvari bolj ali manj prodrljive in se zatorej videti na fotografiji, bolj ali manj temne. Posebno se pa poznajo prelomi in sploh pokotine. Zato se dajo s pomočjo Röntgenovih žarkov preiskati kovinski bruni, če so skozi in skozi brez napake.

Novice.

— Presvitli cesar, ki se je zadnji čas mudil s presvitlo cesarico na francoski rivjeri, vrnil se je minoli ponedeljek zopet na Dunaj. Cesarica se je podala na otok Krf.

— Posebni vlak »Glasbene Matice« na Dunaj odšel je iz Ljubljane danes dopoldne ob 1/2 11. uri. Na Dunaj dospejo izletniki ob 11. uri po noči, kjer bodo slovesno sprejeti. Tudi za povratek se priredi skupni vlak, s katerim se odpelje večina udeležencev v četrtek, dne 26. t. m. okolu poludne iz Dunaja. Z vlakom se je odpeljalo do 200 pevk in pevcev in najmanj toliko družega občinstva. Pri koncertih, pri katerih sodeluje orkester c. kr. dvorne opere, bodo izvajali solo partije gdč. Verhunčeva iz Ljubljane, sedaj na konservatoriju na Dunaju, sopran, in člana češke opere gg. Lašek in Kliment iz Prage, prvi tenor, drugi bas. „Mrtvaškega ženina“ bo dirigoval g. skladatelj Dvořak sam. Zanimanje za koncerta na Dunaju je veliko.

— »Josefinum« v Ljubljani je zavod, v katerem najdejo zavetišče za delo nezmožni, stari in bolehi ženski posli in brezposelne služkinje. Zavod vrši torej prelepo nalogo, ker lajša onemoglim ženskim poslom stare dni in je varno zavetje brezposelnim služkinjam, katerim, kakor znano, v takem položaju prete velike nevarnosti. To zavetišče je ustanovila znana dobrotnica Hočevarjeva, ki je darovala 20.000 gl. gospejnemu društvu v ta namen. Gospejno društvo si je v to svrhu kupilo otroško bolnico na Poljanah in isto s pomočjo kranjske hranilnice predelalo v zavetišče. Grozni potres je pa hišo močno porušil. Poprave so stale do 14.000 gl. Da se zadolženemu zavetišče opomore, se je

vsem natančno znana, in je trdno preverjen, da bi se z zopetnim posvetovanjem na nič novega ne prišlo.

Zbornič. svetnik Vaso Petričič zastopa mnenje, da bi bilo za pogodbine obravnave koristno, če bi se udeleženi trgovci in obrtniki sklicali k enketi. Enketa bi, v kolikor pogodba zadeva interese trgovine, obrta in prometa, gotovo dosegla sporazumljenje, ki bi bilo dobra podlaga za pogodbo.

Predlagatelj Karol Luckmann je tudi predgovornikovega mnenja in priporoča, da se sprejme njegov predlog.

Podpredsednik Anton Klein umakne svoj predlog glede preložitve posvetovanja, na kar se predlog zborničnega svetnika Karola Luckmanna jednoglasno sprejme.

Obrtnijske raznoterosti.

Senzacijonelná iznajdba. Ameriški inženir Beham je izumel neko novo gonilno silo, ki utegne še biti velike važnosti. Ta sila je kemična. Stroj katerega je Beham napravil sam meša dotične snovi, iz katerih se napravlja plin, kateri služi kot gonilna sila. Stvar je sedaj še tajna. Poskusi so se baje dobro obnesli. Nova gonilna sila je baje cenejša, kot par, svetilni plin ali elektrika in se bode dala porabiti na železnicah, ladjah in v tovarnah.

Kmetijstvo.

Obnovljenje vinogradov.

Pri sedanjih razmerah je jedno najvažnejših gospodarskih vprašanj, kako naj se obnove vinogradi, katere je pokončala trtna uš. Posebno moramo omeniti, da se pri obnovljenju vinogradov ne sme preveč štediti, ker sicer novi vinogradi ne bodo dosti vredni in se bode obnovenje še manj splačevalo.

Normalna trta, ki se posadi pri našem podnebjju, mora biti 50 centimetrov dolga. Če jo posadimo v ne dovolj prekopana tla, pride spodnji del trte v nezrahljano pusto prst in se korenine ne morejo dovolj razviti, kar je pa posebno važno. Trta naredi le nekaj slabih stranskih koreninc in se naposled posuši. Če se pa trta tako posadi, da ima pod seboj še kacic 30 centimetrov prekopane in zrahljane zemlje, naredi močne korenine. Taka trta potem močno raste in rodi. Zaradi tega naj se pri prekopavanju ne štediti, temveč naj se zemlja 75 centimetrov globoko prekoplje. Prekopana zemlja je nekaj višji, kot je bila poprej, a se s časom poleže.

Take trte naredi korenine daleč na okrog. Pri tem pa seveda s časom dobro izmolzejo zemljo vseh redilnih snovij. Potem pa trte začno pešati in se jih rada loti kaka bolezen. Pameten vinogradar pa ne bode čakal, da bi trte hirale, temveč bode jim poprej pomagal. Pri tem je pa omeniti, da ameriške trte zahtevajo bolje pognojeno zemljo, kakor naše domače.

Če zemlja ni dobra, naj se gnoji že ob prenovljenju vinogradov pri prekopavanju. Pri tem se pa rabi le dobro strohel in precej zdrobljen gnoj, da se lepo razdeli po zemlji. Gleda naj se, da gnoj ne pride pregloboko v zemljo in ne preveč v kepah. Če pride slamnat gnoj pregloboko v zemljo, leta in leta ne strohni, ker do njega ne pride dovolj zraka. Samo strohnel gnoj daje trti takoj hrano. Če pa gnoj dolgo gnije v zemlji, pa dobro vspevajo razne glive, katere še trti škodujejo. Gnoj dobro razdeli, da ga dobe vse korenine.

Tudi lahko zemljo zboljšamo pri sajenju. Močna trta bode zrasla samo, če se že prvo leto dobro razvije. Zato naj se trte sade v dober, močen, rahel kompost, da še prvo leto močno poženo, drugo leto pa že rede. Zato naj se ne sade v luknje, temveč v izkopane jame.

Potem je pa nam skrbeti še za gnojenje že gotovih vinogradov. Več vinogradov če bomo imeli, več gnoja bode treba. Gledati ni samo na to, da bomo imeli dosti živinskega gnoja, temveč tudi na to, da ga zboljšamo. Nadalje bomo morali obračati svojo pozornost na trtni les, pepel, domače odpadke pa tudi na kupljivi umetni gnoj. Najbolje je gnojiti vinogradom jeseni, samo z nekaterimi umetnimi gnojili moraš gnojiti pomladi.

Nadalje je treba nove nasade pametno obrezovati. Posebno ondu se bodo vinogradarji težko naučili pametnega obrezovanja, kjer so dosedaj na kratko trte obrezovali. Ameriške trte se pa na kratko obrezovati ne smejo.

Kmetijske raznoterosti.

Za fino namizno sadje so najboljša prav nizka ali pa srednja visoka drevesa. Tisti sadjarji, ki najbolj fino sadje izvažajo, imajo na vrtovih največ taka drevesa.

Krmljenje ptičev po šolah. Saksonska vlada je naročila učiteljem, da imajo po zimi posipati ptičem pred šolo. Otroci se bodo s tem privadili ljubiti ptice, posebno se bodo otroci za ptiče zanimali, ako se bode jim naročilo, da vsakdo po svoji zmožnosti prinese donesek za nakup krme ptičem. Vlada se nadeja s tem mnogo koristiti kmetijstvu, ker se bodo ohranili mnogi koristni ptiči.

Poučni in zabavni del.

Varšavski spomini iz 1830. leta.

(Ruski spisal N. P. Makarov.)

VI.

Junak in žrtva anekdotov.

(Dalje.)

V Varšavi je bilo, kakor tedaj povsod strogo prepovedano nižjim činom hoditi v gledališče, na koncerte in voziti se z izvoščiki. Zato se pa jim ni branilo hoditi v konditorije, kavarne in gostilne in ondu zahtevati, kar je komu bilo ugodno. Dve leti pred vstajo se je pa še to zabranilo nižjim činom s strogim ukazom.

Kmalu po tej prepovedi je prosil Pukalov, naj ga puste iz šole v mesto, kjer ima obiskati več znancev.

Ob treh popoldne bi bil rad kosil. Šel je ta čas po jedni glavnih varšavskih ulic. Šel je k jedni gostilnici, ki je bila v pritličji in začel je z ulice trkati na okno. Na trkanje je prišla iz gostilnice lepa natararica in vprašala:

- Kaj hočete, gospod?
- Kosil bi rad, odgovoril je Pukalov.
- Vstopite notri.
- Ne smem, ni dovoljeno.

Sedaj je Pukalov pojasnil, da junkerjem ni dovoljeno hoditi v gostilne. Ker bi bil rad jedel, ker v šoli ni čakalo kosilo junkerjev, ki so šli v mesto, je poprosil, da bi mu prinesli na trotuar mizico z jedilno pripravo in s stolom, in prinesli mu popolno kosilo, katero kar zunaj poje. Takemu čudnemu naročilu se je natararica močno čudila, a Pukalov je znal pregnati njeno nezaupnost, izvlekel je iz žepa pet cekinov in potresel jih pred očmi natararici. Mizo in stol so prinesli na trotuar in Pukalov je kosil. Okrog njega se je seveda zbralo mnogo ljudij, kateri so se močno smejali, kajti on se je vedno pačil in jih zabaval in zbadal, kajti, to je on dobro znal. Ko se je tako nakosil pod milim nebom, se je še ravno tako napil kave pred neko kavarno.

Pukalov je služil za podpraporščika cela štiri leta, in ni nič nazadoval, ne napredujeval. Jasno je bilo, da je prestolonaslednik nanj pozabil, a se ni nikdo upal spomniti ga o njem. Bilo je slabo. Na ta način utegne še dolgo ostati v nižjem činu. Sklenil je torej sam opozoriti cesarjeviča nase. Zato je poprosil svojega narednika, da ga pri prihodnji paradi postavi na konec v prvi vrsti. Rekel je svojim tovarišem:

— No, gospoda, jutri me pa odpuste, ali pa odpravijo v šolo podpraporščikov. — Začela se je parada. Veliki knez gre mimo prvih vrst in se približa Pukalovu. Pukalov je nakrat naredil strašno grd, a vendar tako naraven obraz, da nikdo ni mogel vedeti, da se pači. Cesarjevič ni mogel zdržavati smeha.

— Kaka spaka je pa to? — vprašal je polkovnega poveljnika.

- To je Pukalov, vaše veličanstvo.
- Kak Pukalov?
- Tisti, katerega ste ukazali, da ne smemo niti odpustiti iz službe, niti poslati na dopust, pa tudi ne poslati v šolo podpraporščikov.

— Pošljite ga v šolo — rekel je cesarjevič in Pukalova so poslali, pa tudi v šoli je mnogo moral prestati zaradi svojih burk.

Tu navedene burke o Pukalovem niso niti desetina vseh, katere je naredil v teku svojega junkerskega službovanja. Ni minul mesec, da ne bi bil napravil jedne, ali pa tudi dveh ali treh burk. V krogu prijateljev in znancev bil je najumnejši, najmilejši in v visoki stopinji zanimivi človek. Vse je dovolj zabaval, pa tudi resno in stvarno se je znal razgovarjati in kako naudušeno je včasih pripovedoval kako novo misel. Ko je stopil čez

prag na ulico, je pa Pukalov pozabil nase in svoje koristi, postal je drug človek: sedaj je mislil, da je njegova jedina dolžnost z burkami zabavati in smešiti občinstvo. Kolikokrat smo šli v pravoslavno cerkev v Podvalski ulici. Nas pravoslavnih ni bilo mnogo; samo šest mej šestdesetimi junkerji litovskega in volinskega polka. Pukalov, kot starši izmej nas je nas vodil. Z začetka, ko smo prišli iz vojašnice, ki je bilo na Lazenhovskem parku, je šlo vse v redu. Ko smo pa prišli iz puste Vejske ulice na Novi Svet, je Pukalov že katero napravil. Izvlekel je žemljo in jo začel jesti, ter se je grozno pačil.

— Nehaj, Pukalov! Kaj si se izmislil jesti na najbolj obljudeni ulici! To je sramotno! Mari si lačen — rekel sem mu.

— Kaj je to sramotno, rekel je Pukalov, če je lačen vojak suhar?

Drugi pot je od daleč zagledal na trotuaru damo, lepo oblečeno. Skremžil je grozno svoj obraz.

— Jezus, Marija! kakšna spaka je to! — rekla je dama polglasno, zakrila obraz z rokama in obrnila se na stran.

Posebno so se bale njegovega pačenja noseče ženske, boječ se, da bi spačka ne rodile.

Tako je vsled svojih burk Pukalov deset let ostal junker, petdeset mlajših tovarišev njegovih je bilo že imenovanih za častnike. In še le čez jedno leto, po končani poljski vstaji imenovali so ga za častnika pri navadnem peštvu. Potem nisem več vedel zanj. Čez nekaj časa sem slišal, da po triletnem častniškem službovanju se je od vojakov poslovil, in ko je prišel v Peterburg k svoji materi, mu je rekla:

— Peter! ti si se strašno povejačil. Takoj pojdi v inozemstvo, da se prevetriš in olikaš.

In odpotoval je v inozemstvo. Če še živi in kje je sedaj, ne vem. Če bode morda čital, kar sem pisal o njem, mislim, da se ne bode jezil name, da sem se spomnil njega in seznanil čitatelje z njegovo osebo, jako skrajno, a ob jednom jako pošteno, blagorodno dobro in velikodušno.

(Dalje sledi.)

Katoličani v Zjedinjenih državah.

Po najnovejših poročilih izdajateljev „Hoffmanns' Catholic Directory“ znaša število katoličanov v Zjed. državah sedaj 9,410.790 in se razdele na posamezne nadškofije in škofije:

V nadškofiji Baltimore je 240.000 katoličanov, v škofiji Charleston jih je 8000, v Richmond 22.000, v Savanah 20.000, Wheeling 24.000, Welmington 20 000 in v apostolskem vikarjatu v North Karolini 3500.

V nadškofiji Boston je 600.000 katoličanov, njej slede škofije Burlington 55.000, Hardford 250.000, Manchester 100.000, Portland 88.000, Providence 200.000, Springfield, Mass. 200.000.

V nadškofiji Čikago je 600.000 katoličanov, v ško-

tudi iz drugih ozirrov da se ta hranilnica ni prej ustanovila. Bili so časi in ne ravno daleč nazaj v preteklosti, ki so bili mnogo ugodnejše za hranilnilce, nego so sedaj. Denarni trg takrat bil je ugoden za dobro investovanje razpoloženega kapitala. Dandanes na primer nalagajo hranilnice denar kaj težko na vrednostne listine ker leté vsled visokih kurzov cen, komaj tolko obrestij donašajo, kakor jih mora plačevati hranilnica na hranilne uloge. Iz tega sledi, da morajo hranilnice obračati večjo pozornost nego prej na hipotečna posojila. Toda tudi tukaj gre to le do gotove meje. Ta meja obrisana je po razmerju ulog in hipotečnih posojil. Hipotečna posojila smejo nomalno znašati od 50 do 60 % vplačanih ulog, da je razmerje zdravo, kajti denar izplačan na hipotečna posojila je vezan denar, katerega se ne more v vsakem hipu mobilizovati; hranilnica pa mora biti vselej v položaju, da zahtevam strank pri vzdigu ulog zadosti in zato mora imeti vedno dovolj denarja na razpolaganje in če je ta naložen, mora biti tako naložen, da se ga ima v hipu pri roki, ako se ga potrebuje. Sledi pa iz tega, da zamore hranilnica dobra in hitro prospevati le, če hitro naraščajo hranilne uloge.

Res je, da je v tem oziru mestna hranilnica ljub. vrlo napredovala in če se pogleda v štatistiko starejših hranilnic, se vidi, da so v preteklih časih le te potrebovale mnogo več časa, da so štele toliko hranilnih ulog, kakor mestna hranilnica ljubljanska po šestletnem delovanju, in ta faktum priča, da so se rodoljubi ogreli za to hranilnico. Še bolj napredovala pa bode mestna hranilnica ljubljanska, če se jo oklenejo vsi, katerim je ona pri srcu, torej tudi tisti, ki dosedaj svojih prihrankov še niso plodonosno naložili v mestni hranilnici ljubljanski.

Kmetijske raznoterosti.

Zebre. Dolgo se je mislilo, da se zebre, to je neki lepo pisani konji v Afriki ne dajo ukrotiti. Skušnje so pa pokazale, da se dajo ukrotiti in navaditi za vožnjo. Vztrajnejše so kot naši konji in manj boleznj podvrženi.

Vinstvo se je močno jelo razširjati v čilski republiki v Ameriki. Podnebje je ondi najugodnejše za vinstvo. Daje se pridelati najfinejše vino, ker grozdje dobro dozori. Trtne uši v tej državi še ne poznajo.

Shranjevanje mesa. V Švici imajo navado, da meso denejo v kadi, ki merijo poldrugi meter v primeri in so 2 do 3 metre široke. Na dno posode denejo živih kropiv, te potresejo z zmesjo jegnega dela sladkorja in dveh delov kuhinjske soli. Na to se položi jedno vrsto mesa, potem se pa zopet soli. Od strani se pa denejo kropive, da se meso posode ne tiši. Tako se položi več vrst mesa, dokler ni posoda polna, ali pa vse meso zloženo. Na to se posoda zapre s pokrovom in obloži s kamenjem. Meso se tako ohrani več tednov.

Osredna gniloba sladorne pese prihaja od neke glivice. Da se ta bolezen ne razširi, naj se pesno seme, predno se seje, dne 48 ur v vodo, v kateri se je razstopilo nekaj modre galice, in delo nekaj živega apna. Potem se seme opere in poseje.

Breje krave se mnogo ložje otele, ako se včasih prehodijo, kakor če so morda vedno privezane v hlevu.

Poučni in zabavni del.

Varšavski spomini iz 1830. leta.

(Ruski spisal N. P. Makarov.)

IX.

Lirik lahkoživec in improvizovani zakon iz ljubezni.

V večjo popolnost in slikovitost varšavskega življenja, tu navedem še nekatere črtice, katere dokazujejo, kake stvari je tedaj bilo mogoče delati brez velike, a včasih tudi brez vsake odgovornosti.

Tedaj je služil v titovskem polku častnik neki Izmajlov. To je bil človek najbolj omejenega uma in izobraženosti, a jako prijazen dečak in so ga zato vsi tovariši radi imeli. Vedno so se šalili z njim, a on se ni nikoli razjezil.

Nekdaj je bil v večji družbi častnikov. Pili so šampanjec in se zabavali. Nekdo se obrne k Izmajlovu in reče:

— Izmajlov! Čemu ti ničesa ne pišeš? Vsaj je jeden tvojih soimenikov pesnik, basnopisec. Si li poskusil ti kedaj napisati kake stike?

— Ne, nikoli nisem poskušal — odgovoril je Izmajlov.

— Pa sedaj poskusi. Prepričan sem, da napišeš lepe stike. Takoj se loti. Tukaj je papir in svinčnik. Usedi se in piši.

— Da, kaj naj pišem?

— No napiši kake stike, bodi si tudi odo na šampanjec.

— Tukaj ni mogoče, je hrup in me motijo.

— Tako pojdi in zapri se v to sobo in piši. Mi bomo z nepotrpežljivostjo pričakovali tvoje pesmi.

Izmajlov se je zaprl v posebno sobo. Celu uro je ondu sedel, vedno delal in grozno se trudil in potil. Zato je pa tudi naredil vzgledno pesem. Ko se je vrnil k popivajočim tovarišem z listom v roki, je vse utihnilo in oči in ušesa so se obračala v novega pesnika. Pesnik se je odkašljajal ter slovesno prečital sledečo odo:

»O butilka ti, butilka draga,

Iz tebe kipi kapljica mila,

Utis je bil ogromen. Razlegali so se oglušujoči dobroklici in novega pesnika so proslavljali kot bi bil največji lirik novega časa. Ta lirik je pa imel jako originalne navade, imel je lepo premoženje in je bil velik lahkoživec in je rad lenaril in se mehkužil, in to tudi povsod, celo v službi. Če je šel na stražo, se celih 24 ur ni pokazal pred stražnico. Vse dolžnosti častnika je opravljal najstarejši podčastnik. Sam je pa lenaril in mehkužil se tako le:

Ko je prišel na stražo, je k njemu prišel vojak s culico v rokah. Izmajlov takoj odloži vse znake stražnega častnika, obleče se v ponočno suknjo, šlape in ponočno čepico. Potem se uleže na divan ali pa usede v velik naslonjač in uda nemotenemu lenarjenju. Kadi iz pipe, pije, je, spi, se prebudeva in zopet zaspava. Naj gre

tudi kak višji častnik mimo glavne straže, naj stražnik tudi zvoni, kot bi plat zvona bil — Izmajlov se ne gane, njega vse nič ne briga, on neče za ničesa drugega vedeti, kot za počivanje in lenarjenje. Včasih so mu rekli tovariši :

— Ej, Izmajlov! Te bodo že zalotili. Ti bodo že dali za tvojo ponočno suknjo v stražnici in za tvoje straženje v ponočni suknji.

Kaj pa bo? — odgovoril je mirno lahkoživec. Že petdeset takih straž se je dobro izteklo. Če jih mine še petdeset in me pri stoteri zalotijo, mi ne bode žal, če jeden pot nemirno prebijem za sto drugih.

Izmajlov račun je bil zanesljiv. Preživel je v Varšavi tri leta, in vedno je lenaril na straži, pa ga vendar niso zalotili. Naposled se je tudi njemu izneverila sreča.

Nekoč se je pripeljal cesarjevič z načelnikom generalnega štaba Kuruta v Brilevsko hišo. Opazil je, da mu je prišla skazat čast straža brez častnika.

— Kje je častnik? — vprašal je veliki knez starejšega podčastnika.

— Šel je po potrebi.

Cesarjevič je pogledal na uro in čakal deset minut, stopil iz voza in šel v stražnico, kjer je našel Izmajlova v nočni suknji, šlapah in nočni čepici. Si li morete misliti obojih presenečenje. Ne spregovorivši besede, prime cesarjevič stražnega častnika za roke, pelje ga ven pred stražnico in reče k načelniku generalnega štaba, sedečemu na vozu!

— Kuruta, poglej ga, kakšen dečak je!

In to rekši, je obrnil Izmajlova okrog na vse strani. Nesrečni častnik je držal z jedno roko vkupe nočno suknjo, da ne vidijo, kako pomanjkljivo je spodaj napravljeno, z drugo je pa prevzdigoval svojo nočno čepico, in delal cesarjeviču nizke, popolnoma kitajske poklone in govoril z žalostnim glasom:

— Kriv sem, vaša visokost! poslednji pot v svojem življenji, nikoli več.

Podoba Izmajlova je bila tako smešna, da bi bila veliki knez in pa Kuruta kmalu popokala od smeha. Ta občni smeh je rešil Izmajlova: zaprli so ga štirinajst dnij na glavni straži. Kmalu nato ga je neka figurantinja vjela v mreže, oženil se je, poslovil se od vojakov, da bode na deželi lenaril, kakor mu bode ljubo, in se mu ne bode treba nikogar bati. Ne ve se pa, če je še nadalje vadil svoj lirični talent. Morda kedaj izidejo njegova dela in zatemne vse stare in nove pesnike lirike.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Prvi nemški časopis je bil začel 1609. leta izhajati. Jeden iztis tega lista je spravljen v heidelberški vseučiliški knjižnici. Kje se je ta list tiskal, ni razvidno.

Nekaj o zdravilnem cipivu (Heilserum) proti davici. Zdravljenje davice s cepivom postalo v Ljubljani splošno veljavno še le v drugi polovici lanskega leta. Pokazalo se je v vsakem obziru priporočljivo in pri večini slučajev jedino uspešno. Lani je bilo v Ljubljani uradno izglášenih 281 da-

vičnih bolnikov. Od teh se je zdravilo 147 bolnikov s cepivom, 134 pa na drug način. Od ceplencev je ozdravelo 90 5 %, od neceplencev pa le 55 3 %. Umrljivost se je pri necepljenih v primeri z letom 1894. še zvikšala za 2 7 %. Te številke neovrgljivo dokazujejo, kako ničevi in prazni so pomisleki zdravnikov, ki nasprotujejo cepljenju in trdijo da je bilo zdravljenje s cepivom le zategadelj tako uspešno, ker so bili slučajni davice sploh lahki. Ker je pa cepljenje zdaj povsod in splošno razširjeno, se bo kmalu še ona peščica zdravnikov, kateri so zdaj še nasprotniki cepljenja, prelevila v njegove pristaše. Cepljenje priporoča tudi priprosta in ročna raba zdravila, katero je popolnoma nenevarno. Le 6 % cepljenih bolnikov je dobilo namreč še kako drugo bolezen. Dokazano ni, da je to bolezen preuzročilo cepljenje, dokazano pa je, da so vsi ti bolniki ozdraveli. Cepivo se dobiva vsigdar zdravniško pregledano, sveže in ceno za premožnejše ob lastnih stroških, za ubožne brezplačno v c. kr. Rudolfovi bolnici na Dunaju. Ceni in olajšani dobavi (zasluga visoke c. kr. deželne vlade, se je tudi zahvaliti, da je umrljivost davice sploh z leta 1894. na leto 1895. pala z 42 % na 26 3 %. Konečno še nekoliko podatkov o cepljenju samem. Prvi dan bolezní je bilo cepljenih 122, od katerih jih je 13 umrlo; drugi dan 20, umrl nobeden, tretji dan 2, umrl nobeden, pozneje trije, umrl 1. Slučajev je bilo 24 lahkih 81 srednjih, 42 težkih. Komplikacije so se pokazale izključljivo le pri onih bolnikih, ki so bili cepljeni prvi dan bolezní. Cepivo je bilo v 124 slučajih iz c. kr. Rudolfove bolnice na Dunaju, v 23 pa iz Hoechst na M.

Novice.

— Pri dopolnilnih volitvah v občinski svet ljubljanski, ki so se završile danes, so bili v vseh treh razredih izvoljeni od narodne stranke priporočeni kandidatje in sicer v III razredu gg.: Fran Mally, usnjar in posestnik, Jakob Dimnik, mestni učitelj, Oroslav Dolenc, svečar in hišni posestnik, Jakob Zabukovec, c. kr. višji računski svetnik v p. in Josip Turk, izvošček in hišni posestnik; v II razredu gg.: dr. Ivan Tavčar, dež. odbornik, advokat in hišni posestnik, Ivan Vladimir Hrasky, deželni inženir in dr. Lovro Požar, c. kr. gimn. profesor; v I. razredu gg.: dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški, deželni primarij in hišni posestnik in Vaso Petričič, veletržec in hišni posestnik. Gg.: Fran Mally, Jakob Dimnik, Josip Turk in dr. Lovro Požar so na novo voljeni, ostali so bili že prej občinski svetniki. — Nasprotna stranka se je samo v tretjem razredu udeležila volitve.

— Pomožni odbor dunajski za poškodovane po potresu, pri katerem se je obilo zaslug izteklo g. dvorni svetnik Šuklje, je poslal vsega skupaj za nesrečne Ljubljance 165 660 gld 46 kr. Sedaj je pomožni odbor prenehal z nabiranjem.

— Dunajska občinska delegacija, zastopajoča občinski svet, sklenila je v svoji seji dne 9. aprila t. l. izreči odboru „Glasbene Matice“ v imenu stolnega mesta dunajskega zahvalo za prireditve dveh dobrodelnih koncertov.

— Kranjska hranilnica je pri svojem občnem zboru dne 9. aprila t. l. sklenila nakupiti za 14 900 gld glavinskih delnic za vrhniško železnico in je dovolila 44.339 gld. raznih podpor in sicer: Za dobrodelni namene 6580 gld. za učne namene v podporo šolam 9350 gld., v podporo učencem pa 4195 gld.; za občekoristne namene, zavode in društva 12.330 gld. itd. Hranilnično upravno premoženje znaša 37,296 92 gld. 13 kr. Na hipotekah ima hranilnica izposojenega 15,553.003 gld. 80 kr. Vloge znašajo 31,719.945 gld. 44 kr.

— Usposobljenostni izpiti za meščanske in ljudske učitelje se prično v Ljubljani dne 4. maja t. l.

seju iz Velikega Korena podeli zidarsko dopustila za sodni okraj žužemperški. 8.) Na c. kr. okrajno glavarstvo s Postojini se je na prošnjo Lovrenca Furlana iz Studenega poročalo, da naj se temu podeli zidarsko dopustilo za sodni okraj postojinski. 9.) V poročilih na c. kr. okrajno glavarstvo v Radoljici se je zbornica izrekla, da naj te godeli zidarvko dopustilo Janezu Sodja iz Jereke za občine Boh. Bistrica in Srednjavas, Zanezu Svetina iz Grabč za občino Zg. Gorje in Matevžu Žvabu iz Mlinega za občine Zg. Gorje, Srednjavas, Bohinjska Bistrica in Bled. Zbornica je vzela odobruje to poročilo na znanje.

(Dalje sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Berilij imenuje se nova kovina, katera ima morda še veliko prihodnost. Berilij je bela kovina in nekaj lažja kakor aluminij. Da se kovati, valjati in politirati. Na zraku ne zarjavi. Električno vodi tako močno kakor srebro, torej bolje, kakor baker. Sedaj velja funt te kovine 216 goldinarjev. Če se iznajde kak cenejši način pripravljanja, bode v električni obrtniji gotovo se zelo porabljal.

Petrolejski sodi se osnažijo. Prazni sodi se naj izžgo s slamnimi zvezki, in sicer s tem, da se mečejo užgani zvezki slame in tako petrolej užge. S tem da se pokrov, bolj ali manj zapre, se izžganje uravnava, previdnostij je potreba, da se sod ne užge. Ko se je sod izžgal, se naj sod z vodo izpere, pa zgine ves duh.



Naznanilo in razglas.

Novo šolsko leto na podkovski šoli ljubljanski se prične 1. dne julija 1896. leta.

S poukom v podkovstvu je združen tudi nauk o ogledovanji živine in mesa. Kdor želi vzprejet biti v podkovsko šolo, mora se izkazati:

1. s spričevalom, da se je pri kakem kovači izučil za kovaškega pomočnika;
2. z domovinskim listom;
3. s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega vedenja, in
4. da zna brati in pisati slovenski.

Ubožni učenci morejo tudi dobiti štipendije po 60, oziroma 50 forintov.

Prosilci za štipendije imajo predložiti:

1. ubožni list,
2. spričevalo o poštenem vedenju, in
3. potrdilo, da so delali uže dve leti za kovaške pomočnike. Prošnje z le temi spričevali imajo poslati vsaj do 15. junija glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

Šola traja do konca decembra 1896 leta. Kdor dobro prebije preskušnjo, more po postavi iz 1873. leta dobiti patent podkovskega mojstra, ker sedaj ne more nihče brez preskušnje postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je brezplačen, vsak učenec si ima za šolski čas skrbeti le za živež in stanovanje ter za potrebne šolske

knjige. Stanovanje dobodo učenci za majhno plačo v šolski hiši.

Učenci naj se oglase vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na spodnjih Poljanah.

Ker je po slovenskih deželah še zmerom premalo v podkovstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih boleznij, pa tudi premalo izurjenih oglednikov živinskih in mesovnih, zatorej naj bi skrbela županstva, da dobode vsaka občina vsaj po enega dobrega kovača in živinskega in mesovnega oglednika.

Ivan Murnik,

predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dr. Karol vitez Bleiweis Trsteniški,

začasni vodja podkovske šole.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli se bodo vršile dne 26. in 27. junija t. l., in sicer: 26. decembra skušnja iz podkovstva za kovače, kateri niso obiskavali podkovske šole, 27. junija pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa. Kovači, kateri hočejo delati to skušnjo, naj se oglase pri podpisnem vodstvu do 15. dne junijaa t. l.

Vodstvo podkovske šole v Ljubljani

dne 2. maja 1896.

Dr. Karol vitez Bleiweis Trsteniški.

Kmetijske raznoterosti.

Kmetijska enketa. Kmetijski odsek zbornice poslancev je sklenil, da se skliče kmetijska enketa. Enketa bode dvojna. Vlada priredi pismeno enketo, zbornica poslancev pa ustno. Namen tej enketi bode od ljudij, ki se pečajo s kmetijstvom ali sploh poznajo kmetijske razmere, izvedeti, kaj je krivo propadu kmetskega stanu in kako bi se dal ta propad preprečiti.

Poljedelski odsek zbornice poslancev je pozval vlado, naj preosnuje bakterijologični zavod na Dunaju tako, da bode ustrezal potrebam kmetijstva, naj dela na to, da ljudje ne bodo jedli mesa in mleka tuberkulozne živine in pa osnuje poskuševališče za živinske kužne bolezni.



Varšavski spomini iz 1830. leta.

(Ruski spisal N. P. Makarov.)

IX.

(Dalje.)

Druga oseba, o kateri bodem pripovedoval, je pisatelj „Kirgiz-Kajsaka in Matuški Madam“, pokojni V. A. Ušakov. Služil je tedaj v Varšavi in je bil znan kot moder in gostoljuben človek, ki rad dobro je in pije. Bil je dober gospodar in je odlično znal pripravljati razne likerje in druge pijače, katerih je imel vedno ve-

liko zalogo v mnogobrojnih steklenicah. Slednji dan je pilo pri njem nekaj tovarišev.

Baš tedaj so premestili k litovskemu polku nekega majorja. To je bil dobri dečak, pošten, vesel in brezskrben. Bil je jako malomaren in pijanec prve vrste. Ko je dobil plačo, bilo ga ni pri polku štiri tedne. Ko je pognal vso svojo plačo, ga je glad prignal iz hiše, in vedno je obedoval pri gostoljubnem Ušakovem, in okoriščeval se je njegovih pijač, njegovih svetov in družbe. Bil je ta major strašno umazan, hodil je pogosto neobrit, nepočesan, neumit in v zamazani in včasih celo pod pazduho raztrgani obleki.

Nekoč je pri pisatelju Kirgiz-Kajsaka kosilo kacih osem ljudij, mej njimi tudi major. Popili so mnogo likerjev, vina in drugih pijač. Ko so vstali izza mize, so bili vsi jako veseli, še bolj pa vinjeni. Ušakov je rekel majorju:

— Zakaj se ne ženiš, prijatelj moj. Ko bi bil oženjen, bilo bi ti bolje nego ko si samec. Bil bi čistejši in sitejši.

— Kdo me bode pa vzela? — odgovoril je major jecljajoč in vzdihnil.

„Kdor išče, ta najde“ je zapisano v svetem pismu, in tudi ti bodeš našel ženo, vzemi jo, kadar kako lepo dobiš. Čemu se ne ženiš?

— A kaj? Zares bi se ženil, ko bi dobil nevesto.

— No, če hočeš, najdem ti nevesto, hočeš takoj? Jaz vem, ne le za jedno, temveč še za več.

— Zares, so li lepe?

— Mlade in lepe?

— Res? Kdo so pa?

— Hčere grofinje Šatkovske.

— Grofinjine hčere! Kam si posegel. Mari bi me vzela katera teh hčerâ!

— Jaz mislim, da te vsaka vzame. Če hočeš, takoj grem jo za te snubit.

Dobro. Pojdi. Kar bode, to bode. No, prijatelj Vasilij! Jako me razveseliš, ako bode kaj.

— Gospoda, — rekel je Ušakov in obrnil se k svojim gostom. Ste li slišali. Naš tovariš bi se rad ženil in jaz sem prevzel nalogo, da zasnobim jedno hčer grofinje Šatkovske. Mi li hočete pomagati v tem dobrem delu.

— Hočemo, hočemo! Dobro major, dobro Ušakov! — razlegalo se je od vseh strani.

— Poslušajte, gospoda! — nadaljeval je Ušakov. — Predno jaz pripravim za poroko našega tovariša, naj pojde kdo v Mosovo ulico k grofinji Šatkovski in jej naznani, da pridemo k njej čez jedno uro jaz z ženinom in vso družbo. Grofinja naj gre v bližnjo katoliško cerkev in naznani katoliškemu duhovniku, da bode vse pripravljeno za takojšnjo poroko.

Prva leta po vojni so se zakoni častnikov jako lahko sklepali, ni bilo treba niti dovoljenja načelstva.

Jeden gostov je odšel, da opravi, kar je Ušakov naročil, in Ušakov je takoj začel se baviti z majorjem. Pripravil ga je, da se je obril, umil in se počesal. Ukazal je

popraviti in osnažiti njegovo obleko, dal mu je čisto, fino perilo in ko je vse to bilo končano, pripeljali so tri vozove (male, s štirimi sedeži, z dvema konjema), v katerih se je odpeljala vsa družba v Mostovo ulico.

— Je li doma grofinja Šatkovska? vprašal je Ušakov, ko je prišel v predsobo.

— Doma, odgovorila je postrežnica.

— Ima li mnogo hčera grofinja? — vprašal je ženin polglasno in v predstobi se snažil pred zrcalom.

— Deset, odgovoril je Ušakov.

— In so vse li za možitev?

— Vse razen jedne, — mlade so in druga lepša od druge.

— Kaka sreča.

Za tem razgovorom je vsa družba šla v veliko sprejemno sobo, kjer je na divanu sedela grofinja Šatkovska, ženska kacih petintridesetih let in še jako lepa. Po straneh je na naslonjačih sedelo deset hčera, gizdalinsko razkritih, t. j. extrêmemment de'colletet'es. Kar je glavno, vse so bile skoro jednake starosti, od sedemnajstih do dvajsetih let. Gotovo so se rodile kot dvojčki. Gosti so šli notri v parih. Najnaprej je šel Ušakov z majorjem. Grofinja je bila že obveščena in bila je pripravljena igrati vlogo, kakor se spodobi njenemu stanu.

— Grofinja! Dovolite, da vam predstavim svojega druga, gospoda D. D., a vaša svetlost, potrudite se, predstaviti mu vaše hčere, rekel je Ušakov, ko je pripeljal k njej majorja.

— Z velikim veseljem, odgovorila je grofinja, lahko se poklonila z glavo in podala ženinu roko. Ženin je prijel njeno roko in jo poljubil. Grofinja je bila malo v zadregi, in gosti bi se bili kmalu jeli smejati. Vendar je vse srečno se izšlo.

— Marička! pojdi sem, rekla je grofinja.

Na ta materinski klic je vstala z naslonjača visoka črnooka črnolaska in šla k materi, potem se je pa obrnila k ženinu, se mu priklonila in vrnila se na svoje prejšnje mesto.

— To je moja starša hči — rekla je grofinja. — Za Maričko je prišla na vrsto Jagus, druga hči, rumenolasa, srednje velikosti, bujnimi prsi in lepimi temnomodrimi očmi. Za Jaguso so sledile: Karlina, Ivana, Ludvika, Juza, Teksula, Josja in Tereza. Major je kar debelo gledal, ko se mu je predstavilo toliko lepih devic, tajal se je od ognja toliko lepih očij, ki so se vanj upirale brez najmanjše boječnosti, temveč nasprotno... Ko se je predstavljene mladih grofic končalo, je majorja Ušakov prijel za roko in ga peljal v stran ter vprašal:

— Katera hči grofinje ti najbolj ugaja?

— Vse mi ugajajo.

— Vseh ne moreš vzeti. Izberi katero hočeš, takoj jo za te zasnobim in že naprej sem prepričan, da dovolita mati in ona.

— Vse so lepe; kako češ izbrati.

— Oh, bratec, kako si neodločen? Hočeš li staršo, črno lasko? Prosim... Ne, ali hočeš rudečo, polno, kakor

zemlja. Ne... Morda ti je ljubša rumenolaska. Kako lepe in prijazne oči ima. Kakšna pleča. Dobro pojdi k tej rumenolaski.

— Ta je Jagusa. Fante nima slabega okusa. To je jedna najlepših žensk v Varšavi. (Konec sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Čudoviti otroci. Pripoveduje se, da je Plinj mlajši že s 14 letom pisal grško tragedijo. Slavni arabski zdravnik in modroslovec Aviccena je v desetem letu že pisal znanstvena dela, in je z osemnajstim letom že končal svojo enciklopedijo. — Pico Miranolo je s 14 letom obiskoval kolonjsko vseučilišče. Poleg grščine in latinščine je tudi že govoril kajdejščino, hebrejščino in arabščino, s 23 letom je zagovarjal svojih sto ter proti vsem učenjakom sveta. — Melanckhus je z dvanajstim letom obiskoval heidelberško vseučilišče, s 17 letom je bil že magister, z 21 letom profesor grščine v Wittenbergu. — Henrik Stephans je že kot deček Calvinov katekizem izvrstno preložil v grščino. — Tasso je s 13 letom začel pravoslavne študije na vseučilišču v Padui, s 17 letom je priobčil svojo epično pesem Rinaldo. — Modroslovec Gossendo je že s šestnajstim letom dobil stolico retorike v Aixu. — Baratier je s tremi leti govoril in s štirimi pisal nemščino in francoščino, s petimi leti je znal latinščino, z osmimi leti grščino, hebrejščino, kajdejščino in arabščino. S 14 leti je postal magister in v 20 letu je umrl. — Heinecke je v prvem letu se že naučil vse zgodbe iz prve Mojzesove knjige, v 14 mesecih je znal že vse sveto pismo, v 4 letu je znal že zemljepis, v 5 letu, je imel latinsko nagovor na danskega kralja. V tem letu je še umrl. — Braun je znal v drugem letu že glavne zgodbe in sveto zgodovino, s 13 letom je dovršil pravoznanske študije in se odlikoval kot dober risar.

Sežiganje mrličev. V dōbi od leta 1878. do 1893. sežgali so v Nemčiji 1467 mrličev; na Angleškem 488, na Francoskem 14.872, na Švedskem 292, v Italiji (v dōbi od 1876. do 1893. leta) 2402, Švicarskem 172. V vsej Evropi sežgali so torej v navadnih letih 19.693 mrličev, v Ameriki pa v istem času samo 2753.

Vezuv zopet bluje. Pota nanj je vse zalila lava. Škode do sedaj lava še ni napravila, ali voditelji tujcev na Vezuv sedaj ne zaslužijo ničesa, kajti, dokler se lava ne ohladi, ne more nikdo na Vezuv. Nekateri sodijo, da je bluvanje Vezuvovo v zvezi s tem, da je bil mesec v obližju solnea.

Novice.

— **Novi župan ljubljanski.** Namesto odstopivšega g. Petra Grasselli, ki je od l. 1882 županoval stolnemu mestu ljubljanskemu je občinski svet v svoji sinočni seji skoro ednoglasno volil za župana ljubljanskega g. deželnega poslanca, ravnatelja Ivana Hribarja.

— **Občinski svet ljubljanski** je v svoji seji dne 5. maja volil odseke in odbral zopet za podžupana g. primarija dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniškega.

— »**Gorenjski Sokol**« je imel mnogoštevilno obiskan ustanovni občni zbor dne 3. maja v Kranju. K ustanovnemu zboru je poslal Ljubljanski Sokol deputacijo 10 članov s starostjo g. dr. Tavčarjem na čelu. Občni zbor je volil za starostjo g. Avg. Drukarja, not. kandidata v Kranju. Društvo že šteje nad 50 članov, ki se prav pridno že urijo v telovadbi. Pri popoldanski prosti zabavi je bilo več izpodbujevalnih nappitnic. Govorili so posl. Koblar, Globočnik, dr. Tavčar, Hribar

i. dr. Vročča želja vseh pač je bila, da bi se ustanovljeni »Gorenjski Sokol« lepo razcvital v čast, ponos in bodrenje naroda slovenskega.

— **Potresni vlak**, ki je vozil lansko poletje mej Ljubljano in Lescami, pričel je tudi letos s 1. majem voziti. Iz Ljubljane odhaja zvečer ob $\frac{3}{4}$ 8 uri in prihaja zjutraj ob 8. uri v Ljubljano. Iz Lesc odhaja ob $\frac{1}{2}$ 7. uri zjutraj in prihaja ob $\frac{1}{2}$ 10. uri zvečer.

— **Notranjski lokalni vlak** mej Št. Petrom in Ljubljano je pričel s 1. majem voziti. Iz Ljubljane odhaja zvečer ob 7. uri 35 min. in prihaja v Št. Peter ob 10. uri 5 min. Iz Št. Petra odhaja ob 6. uri 30 min. zjutraj in prihaja v Ljubljano ob 8. uri 45 min. zjutraj.

— **Mestna hranilnica v Radovljici.** C. kr. deželna vlada je v imeau ministerstva za notranje stvari potrdila pravila mestne hranilnice v Radovljici.

— **Slovensko pevsko društvo v Ptuj** priredi svoj letošnji veliki pevski zbor v »Narodnem Domu« v Brežicah v nedeljo dne 16. avgusta. Za ta pevski zbor so se določile naslednje pesmi: a) moški zbori: 1.) »Vojaci na potu,« A. Nedved; 2.) »Pastir,« Ferdo Juvanc; 3.) »Živila Hrvatska,« Iv. pl. Zajc in 4.) »Večer na Savi,« Iv. pl. Zajc; b) mešani zbor: 5.) »Naše gore,« A. Foerster, in 6.) »Romanca,« posvečena gospe dr. Tavčar-jevi, Fr. S. Vilhar. Pesmi »Pastir« in »Romanca« sta novi in od odbora Slov. pevskega društva s častnima dariloma nagrajeni.

— **Dobrodne predstave v korist Josefinumu v Ljubljani.** Vspored slovenskima dobrodelnima predstavama, ki bota v soboto dne 9. in nedeljo dne 10. maja pod pokroviteljstvom gospe Olge bar. Heinove, poroj. grofice Apraksinove v deželnem gledališču in katerih čisti dohodek prejme ljubljansko zavetišče Josefinum, je nastopni: I. oddelek: 1.) B. Smetana, ouvertura k operi »Prodana nevesta«, izvaja orkester. 2.) Prolog, zložil in govori g. Engelbert Gangl. 3.) Živa podoba, alegorija »Umetnost se poklanja dobrodelnosti«. 4.) Anton Dvořak, slovanski ples, op. 46. št. 3, izvaja orkester. 5.) Na ženitovanjskem potovanju, veseloigra v 1 dejanju. II. oddelek: 6.) Ant Dvořak, slovanski ples, op. 46. št. 1, izvaja orkester. 7.) Turjaška Rozamunda, živa podoba, prirejena po Prešernovi pesmi in po motivih Karpellusove slike, zvršene za ilustrirano izdajo Prešernovih pesmij firme Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. Pred živo podobo deklamuje pesem gosp. Miljutin Zarnik. 8.) Ob vrbskem jezoru, spevoigra v 1 dejanju, spisal in uglasbil Tomaž Košat. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pehotnega polka št. 27. Živi podobi postavita gg.; Alojzij Gangl in Miljutin Zarnik. Kostume za ti podobi je posodilo brezplačno kr. hrvatsko narodno gledališče. Režiser igrama je g. R. Inemann, dirigent spevoigri pa g. Fr. Gerbič. Pri predstavi sodelujejo dame in gospodje iz najboljših krogov ljubljanskih. Zanimanje za predstavi je splošno, ker se obeta izreden zabaven in umetnišk užitek. Vstopnice prodaja gosp. Šešark v Šelenburgovih ulicah. Začetek predstavama je vselej ob $\frac{1}{2}$ 8. uri zvečer.

— **Naslednikom umrlega obratnega ravnatelja pl. Scala** je imenovan svetnik generalnega ravnateljstva avstr. državnih železnic in obratnega ravnatelja namestnik gospod Ludovik Proske

— **Napad iz ljubosumnosti.** Metlarski pomočnik A. Berti je z nožem napal dekle Alojzijo Žagar in jo precej ranil. Služila sta oba pri enem gospodarju, Berti se je zaljubil v deklino, ki ga pa ni marala.

— **Roparski napad.** Dne 21. aprila t. l. pridružila sta se delavcu Pavlu Zalokarju, ko je zvečer ob $\frac{1}{2}$ 10. uri odhajal iz gostilne pri Petranu na Bledu in se napotil domov v Gorjaše, dva neznanca, ki sta ga mej potoma napala, mu vzela 15 gld. denarja in nekaj blaga, katero je imel s seboj in ga pahnila v neki prepad. Zalokar je precej poškodovan. Spremljevalcev ni poznal.

Ječmen se konju naj daje na debelo zdrobljen. Rž pa ni nič posebno dobra krma za konje, provzročuje koliko. Daje naj se torej le z rezanico pomešana konjem, ki delajo. Če konji močno delajo, daje naj se jim poleg ovsa še na debelo zmleti bob. Tudi staršim konjem je dobro dajati kako sočivje. Za konje so tudi dobre pšenične otrobe, slabše pa ržene. Več kakor 1 kilo se pa otrob konju ne sme na dan dajati, ker sicer konj težko prebavlja in kosti ga začno boleti. Najbolje je, če se mešajo otrobe mej oves in seno.

Po zimi, če konji ne delajo, se lahko konjem daje manj ovsa, zato se pa jim daje korenja, repe, pese ali krompirja, ki se mora poprej na drobno razsekati in dajati s senom. Najboljše je korenje, a dajati se ga vendar ne sme konju več kot po 2.5 kilo na dan. Krompir naj se opere in surov z rezanico pokrmi. Če se pa daje konjem preveč krompirja, jih rado v vampu grize, zato je pa treba se držati neke srednje mere. Pivne tropine so tudi dobre za konje, če se jih ne daje preveč.

Za konje je najboljše seno s travnikov. Dobra je tudi espazeta in lucerna, slabše pa navadna detelja, ki naj se daje le mej slamo. Po letu se konjem tudi lahko daje zeleno krmo, a ne sme biti premlada, da ne napenja. Kadar konji ne delajo, jih je dobro gnati na pašo. Če pa konji hudo delajo, je jim dobro dajati tudi ržen kruh.

Slama je za konje najboljša ovsena in ječmenova, pa tudi od sočivja. Za rezanco rabi se le ječmenova in ovsena slama. Lanene preše se konjem ne smejo dajati v večji meri.

Posebno je treba pri konjih na to paziti, da se jako točno krmijo, najbolje po trikrat na dan, zjutraj, opoldne in zvečer. Daje naj se jim vedno jednako krme. Po krmljenju, ki traje zjutraj in zvečer dve uri, opoldan nekaj manj časa, pusti naj se konje še pol ure počivati, še le potem naj se vprežejo. Najprej naj se da konjem oves z rezanico, potem pa seno. Ko so konji polovico dane krme pojedli, da se jim vode, ki pa ne sme biti premrzla. Vanjo se dene zdrobljenega ječmena, pšeničnih otrobij ali lanenih preš. Če se krmijo konji z zeleno krmo, naj se jim da vode, ko pojedjo. Če se konji slabše krmijo, dati se jim mora slednji dan soli, kacih 20 gr.

Kmetijske raznoterosti.

Prava kava ima v svojem globokem žlebiču tanko, rumeno kožico, katere nikdo ponarediti ne more. Če kava te kožice nima, je ponarejena.

Trgovina na določeni čas. Pruski deželni zbor je sklenil, da se prepovedo na borzi trgovine na določeni čas z žitom. Dosedaj se je kupovalo in prodajalo žito na borzi, ki se ima izročiti čez dva ali tri mesece. V resnici pa kupec ni mislil žita kupiti, prodajalec pa ne prodati, temveč sta le naposled se pogodila, da je jeden drugemu plačal razloček v žitnih cenah na borzi. Kmetovalci trdijo, da je to jako škodovalo žitni trgovini, ker nikdo ni vedel, koliko je prave žitne kupčije, koliko pa le navidezne. To je zelo vplivalo na žitne cene. Žito se je ponižalo v ceni le zaradi tega, ker so ga na borzi

ponujali tudi taki, ki ga niso imeli. Taka trgovina z žitom v bodoče ne bode v Nemčiji dovoljena.

Poučni in zabavni del.

Varšavski spomini iz 1830. leta.

(Ruski spisal N. P. Makarov.)

IX.

(Konec.)

Ušakov je pustil ženina in nekaj pogovoril z gospodično Jagus in grofinjo Šatkovsko, potem pa povrnil se k njemu in mu naznanil, da je njegova ponudba dobro vsprejeta in da je mlada grofinja takoj pripravljena iti v cerkev. Ženin je bil ves v veselju. Ta trenutek je pa prišel v sobo tovariš, ki je bil odšel z Ušakova naročilom in naznanil, da je v cerkvi vse pripravljeno za poroko.

Ženin z nevesto in Ušakov z drugimi častniki odpravili so se v cerkev, kjer se je poroka izvršila po vseh pravilih katoliške cerkve. Iz cerkve so svatje šli v majorjevo stanovanje, kjer so pustili mlada poročenca. Po tem se je Ušakov s svojimi tovariši vrnil v svoje stanovanje. Ko se je prebudil drugo jutro, jel je premišljati, kaj se je zgodilo prejšnji dan. Ko se je spomnil, kakšno resno šalo je napravil z majorjem, ki je bil močno vinjen kakor on, mu je bilo težko pri srcu.

— Slaba igra, katera se morda slabo izvrši za tiste, ki so jo včeraj izigrali, posebno pa zame! rekel je Ušakov sam seboj, ležeč v postelji. Ko je vstal je vsak čas pričakoval majorja in bil pripravljen na vse mogoče. Pa minul je dan, majorja ni bilo. Minul je drugi in tretji dan, a vedno ga še ni bilo. Ko je minolo deset dnij po svadbi, je Ušakov se resno pripravljal, da izvrši ločitev. Pri njem so se zbrali vsi, ki so bili pri čudni svadbi, in seveda so se o njej razgovarjali. Od svadbe ni nikdo videl njih občnega druga; prav kakor bi bil umrl. Nakrat zaškripljejo vrata in njih tovariš stopi v sobo. Vsi, posebno Ušakov pripravili so se na jako rezko demonstracijo s strani zeta izmišljene grofinje Šatkovske. Major je nenavadno razvnet, na njem je bilo nekaj nenavadnega. Prvič: bil je umit, obrit in počesan, drugič bila je obleka njegova čedna in neraztrgana, trejič bil je popolnoma trezen, kakor je bilo pri njem redkokedaj. Tako so Ušakov in tovariši pričakovali burnega prizora. In res predno se je bodoči pisatelj „Kirzis Kajsaka“ dobro zavedel, jel ga je major objemati in poljubovati, da bi ga kmalu zadušil, in govoriti z milim glasom:

— Dragi moj brat, oče moj, Vasilij Apolonič. S čim ti hočem povrniti dobroto, ki si mi jo storil. Jaz sem najsrečnejši smrtnik. Ne ženo, temveč družico, angelja sem dobil. Nikjer še nisem videl take ženske. Mlada, lepa, umna, dobra, prijazna in krotka, prav kakor ovčica, in pri tem pa še dobra gospodinja. Sama zgodaj vstane, sama vzbudi slugo in kuharico in pogleda, če je vse umito, očiščeno in ob pravem času pripravljeno. Na trg hodi sama s kuharico, vse kupi, kar sama, kar je

treba za na mizo in še kuharici pokaže, kako se ta ali ona jed pripravi, marsikako jed pa sama napravi bolje, kakor kateri si bodi kuhar. Vedno le to misli, kako bi meni ustregla, kako bi uganila želje moje. In gleda me v oči in se mi prikupuje. Noben dan mi ne da več kot dva kozarca žganja, jednega pred obedom, jednega po obedu. Več nikoli ne. Ključe od omare ima vedno sama. In kako čudno! Jaz sam več ne maram, ko dva kozarca ruma na dan, dočim sem poprej neprestano nalival. Naselil se je v moje stanovanje božji blagoslov, veselje, katerega ničesa ne moti. In za vso to srečo se imam le tebi zahvaliti, moj dobri, blagorodni prijatelj Vasilij Apolonič! Da tudi tebi Bog da srečo vse življenje.

Jagusin mož je jokal. Da celo Ušakova je do solz ganil tako nepričakovani prizor; in tudi v njegovih očeh se je zabliskala solza, a ne bridka, temveč sladka. Pri srcu se mu je olajšalo. Vsi so se veselili in čudili.

Bivša kriva grofinja Jagus, a potem majorka, je postala odlična ženska in izvrstna soproga. in major je bil jeden najsrečnejših mož. Tako se včasih tudi ne dobe dobri biseri v grdem kupu gnoja. Končam te pripovedke s stihom nesmrtnega Gribojedeva:

„Na svetu čudne se dogajajo stvari“.

Poučni in zabavni drobiž.

Zgodbe sv. pisma za nižje razrede ljudskih šol. S 47 podobami. Ta knjižica je vže v četrtem natisu izšla in je odobrena od vis. c. kr. ministerstva za uk in bogočastje ter ima dovoljenje ljubljanskega, lavantinskega in krškega knezoškofijstva. Cena 26 kr.

Zdravilna moč pavole. Če so se ti oči reomatično anele, deni na glavo, predno greš spati kos vate, in jo zavi tako okrog glave, da oči ne pokrije. Bolezen kmalu poneha.

Psi v službi policije. V Angliji, kjer imajo dosti raznih lopovov, imajo sedaj pse v službi policije. Tak pes, če mu dajo povohati kako obleko zločinca, zasleduje hudobneža od kraja, kjer se je zločin pripetil.

Lepe plače imajo bančni ravnatelji v Nemčiji. 13 bančnih ravnateljev ima po 60 000, 8 po 93 000, 2 po 160.000, 4 po 230.000, 3 po 550 000 mark letne plače.

Mejnarodni zavod za bibliografijo. Lani se je v Bruselju osnovala neka družba učenjakov, bibliotekarjev in biblijografov iz vseh dežel. Ta družba ima namen izdati neki seznam vseh knjig vsega sveta in osnovati neko bibliografsko svetovno službo.

Novice.

— Deputacija ljubljanskega mesta z gosp. županom Hribarjem na čelu se mudi na Dunaju, da se pokloni cesarju v namen doseže olajšav glede odkupa vojaškega oskrbovališča, da v merodajnih krogih izposluje še večje državno posojilo za regulacijski fond in da doseže, da se zakon o dovolitvi podporpotresnim poškodovancem ne bo več tako kvarljivo razlagal za hišne posestnike, kakor se je godilo v gotovih slučajih to dosedaj. Kakor se čuje je deputacija popolnoma dosegla svoj namen.

— Deželni glavar g. Detela se je podal na Dunaj, da izposluje večjo državno podporo za deželo v namen, da more ta popraviti svoja po potresu močno poškodovana poslopja.

— »Slovenska Matica« ima v sredo dne 27. maja ob 5. uri popoldne v društvenih pisarniških prostorih CVI odborovo sejo. Dnevni red: 1.) Naznanila predsedništva. 2.) Odborenje zapisnika o CV. odborovi seji. 3.) Poročilo gospodarskega odseka (računi in hišne poprave). 4.) Poročilo književnega odseka (letošnje knjige in tvarina za prihodnje leto). 5.) Poročilo o pripravah za občni zbor. 6.) Posameznosti.

— Slovenski dobrodelni predstavi v korist Josefinumu v Ljubljani ki sta se vršili dne 9. in 10. maja t. l. v deželnem gledališču, završili sta se zelo častno. Kras predstav, sta bili živi podobi: „Umetnost se klanja pobrodelnosti“ in „Turjaška Rozamunda“. Kostumi, katere je posodilo zagrebško gledališče so bili krasni in dragoceni. Prolog, katerega je zložil in govoril g. Al. Gangl je bil izboren. Vrlo so se obnesli diletantje v igri „Na ženitovanjskem potovanju“; igrali se dovršeno. Mična spevoigra „Ob vrbskem jezeru“ se je kaj lepo izvela. Vrle pevke in pevce je občinstvo burno aklamovalo. Vojaška godba je marljivo sodelovala. Josefinumu, vrgle se predstave lep dohodek. Hvala bodi pokroviteljici predstav preblagorodni gospe baronici Heinovi, odboru, ki se je mnogo trudil in delal ter priredil predstave, ter sotrudnikom pri predstavi, posebno igralkam in igralcem.

— Št. jakobsko-trnovska ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Ljubljani priredi dne 31. maja t. l. večjo veselico na Koslerjevem vrtu

— Umrl je dne 9. maja na nagloma dekan v Stari Loki č. g. Matej Kožuh, papežev častni kamornik, duhovni svetovalec itd. Pokojnik se je rodil l. 1824. in je obhajal 1894. l. 25letnico svojega službovanja v Stariloki. Bil je dober prijatelj svojih rojakov L. Jerana in dr. Šusta, ki sta se pred kratkim tudi preselila v večnost. Mož je bil blag značaj in skrben ter uzoren dušni pastir. N. v m. p. — Dne 11. maja je umrl v Železnikih župnik č. g. Jož. Škofic, star še le 37 let. Večna luč naj mu sveti!

— Družba sv. Mohora šteje baje letos zopet kakih 3000 članov več. Veselo znamenje!

— Novo posojilnico so ustanovili pri Sv. Križu pri Litiji

— Prve češnje so prinesli na ljubljanski trg minole dni.

— Gasilno društvo snujejo v Radečah na Gorenjskem.

— Utonil je dne 4. maja v Idriji grajski čuvaj Janez Podobnik. Zdrsnilo mu je, pal v vodo ter utonil.

— Zgorela je v Podcerkvi v Loškem okraju 3½ letna deklica. Prišla je preblizu ognja na plamen, obleka se ji je užgala in je umrla vsled opeklin. Pazite na otroke!

— Požar vsled eksplozije petrolejne svetilke je nastal v tovarni Grosslercherjevi na Viru pri Domžalah in uničil tudi veliko množino slamnikov. Škode je baje do 1500 gld.

— Nesreča. Dne 4. t. m. zvečer vračala sta se iz semnja iz Ljubljane posestnika Boštjan Šemé in Fran Rebolj iz Krke. Tik pred domom, se jima splašita konja, voz se prevrne in oba moža se močno poškodujeta. Boštjan Šemé je vsled poškodb že umrl dne 8. t. m., drugi je pa upati da kmalu okreva.

— Mrtvo novorojeno dete, ki je bilo že precej nagnito so našli na ljubljanskem pokopališču. Izvršilo se je najbrže zločinstvo. Neusmiljeni materi se še ni prišlo na sled.

— Ubil se je dne 2. maja t. l. 27letni delavec Ant. Dovžan od Sv. Ane nad Tržičem. Pal je pri delu raz skale v globino 100 metrov in obležal mrtev.

— Neznani tatovi vlomili so v posojilnico v Trbovljah ob Savi in odnesli 1667 gld. 15 kr.

— Na tukajšnji mesečni semenj dne 8. t. m. se je prignalo 292 konj in volov. 117 krav in 33 telet, skupaj 442 glav. Kupčija ni bila živahna, ker je bil neposredno pred tem semnjem veliki semenj.